

*JINDŘICHA CORNELIA AGRIPPY
Z NETTESHEIMU,*

*ozbrojeného vojska rytíře pasovaného, obojího práva i medicíny doktora,
Jeho Svaté Milosti císařské rady a archiváře*

OKULTNÍ FILOSOFIE

KNIHA DRUHÁ

Podle prvního latinského vydání z roku 1534 přeložil Jaroslav Novák; vydalo nakl. Trigon, Praha 1994

אבלם

Vznešenému pánu nejjasnějšímu knížeti

*HEŘMANU z Wiedu,
kurfiřtu, vévodovi Westfalskému a Engerskému, pánu a arcibiskupovi
Kolínskému a Paderbornskému, nejmilostivějšímu svému pánovi*

*JINDŘICH CORNELIUS AGRIPPA
Z NETTESHEIMU*

přeje vše dobré.

Konečně nyní, kníže nejjasnější a nejdůstojnější pane, zaslal jsem Tvé Výsosti ostatní zbývající knížky Okultní filosofie neboli magie, které nedávno jsem vydal, jak jsem slíbil. Od snahy vydání je dříve zdržela mne smrt jasné kněžny Markéty Rakouské. K tomu jako další překážka přidružil se pokřik, který spustilo několik sykofantů a scholastiků a nepoctivost sofistů nad vydáním mého spisu o marnosti vědění a výtečnosti slova božského, kteří neustále proti mně běsnili, pronásledující mne svým záští, závistí a pomluvami. Někteří z nich v chrámech kazatelským hlasem s pyšnou tváří a nadutým vzezřením řečnili proti mně a před veřejností vinili mne z bezbožnosti. Druzí hučeli do uší nezkušených, tupili mne po domech a konečně třetí štváli proti mně na veřejných i soukromých schůzích biskupy, knížata, ba i samého císaře. Proto počal jsem váhati, zda mám vydání tyto zbývající knížky, když jsem si byl vědom, že budu zaplaven proto pomluvami a tak se dostanu z kouře do plamene, a dále strach jakýsi podivný mne napadl, abych Ti jejich vydáním nebyl spíše na obtíž, než abych se Ti zavděčil, a že bys mohl zakusit nenávist oněch utrhačných jazyků. To vše naplňovalo mne zoufalstvím, avšak přemohl jsem je, maje na mysli Tvůj vysoký úsudek, Tvoji uvážlivost, rozvahu, široký rozhled a nábožnost prostou vši pověry i všechny ostatní proslavené ctnosti, dále bezpříkladnou vážnost a bezúhonnost, která snadno přetrvává jazyky utrhačů a která také může je udržet na uzdě. Zhostil jsem se tedy strachu a opět k dílu jsem odvázně přistoupil, které jsem již téměř ze zoufalství opustil. Přijmi tedy nyní, kníže nejjasnější, s přívětivým smýšlením tuto druhou knihu o okultní filosofii, v níž pojednáváme o tajemstvích nebeské magie, která všechna vysvětlujeme, ukazující, co bylo o nich známo starověku, co se zachovalo až do našich časů, aby těm, kdož studují tato tajemství, byla jasně vyložena, ježto doposud byla zanedbávána a málo pochopena. Nyní předkládá se jim pod Tvoji ochranou. Jestliže tato kniha přinese nějaký užitek komukoliv, nechť Tobě vzdává díky, Tobě, jenž Jsi byl příčinou tohoto vydání a poskytl jsi i možnost, aby toto dílo mohlo otevřenými branami opustit svůj žalář, který je poutal.

Kapitola 1.

O nutnosti věd matematických a o jistých podivuhodných výsledcích, jichž toliko jimi lze dosíci.

Vědy matematické jsou pro magii tak nutné a natolik jí blízké, že ten, kdo by chtěl magii od nich oddělit, dopustil by se omylu a marně by pracoval a kýženého výsledku by nedosáhl. Vždyť všechny přírodní síly řízeny jsou počtem, vahou, mírou, souladem, pohybem a světlem a vše, co vidíme, má v nich svůj důvod a základ. Ba dokonce, jak praví Platon, na základě věd matematických toliko, bez přírodních sil, můžeme vytvořit díla přírodním podobná, jako jsou chodící a mluvící sochy, které přece postrádají živočišné síly. Takovými byly u starých sochy Daidalovy, nazvané automaty, které připomíná Aristoteles, samohybné třínožky Vulkánovy a Daidalovy, o nichž vypravuje Homeros, že samy od sebe táhly do boje. Také se dočítáme, že třínožky na hostině gymnosofisty Hyarba samy se pohybovaly a zlaté sochy jako číšníci a sluhové sloužily hodovníkům. Dále čteme o Merkurových sochách, které mluvily, a o dřevěné holubici Archytově, která létala. A což zázraky Boeiovy, o nichž mluví Cassiodorus, kovový Diomedes troubící na roh, měděný syčící had a ptáci od živých k nerozeznání a sladce zpívající! Tohoto druhu jsou i podivuhodné obrazce geometrické a optické, o nichž jsme se zmínili v předchozích kapitolách na místě, kde jsme mluvili o vzduchu. Tak zhotovují se zrcadla dutá, sloupcová, v nichž při určité vzdálenosti možno vidět obrazy věcí podobné stínům, jak možno se poučiti u Apollonia a Vittelia v jeho dílech „O perspektivě a zrcadlech“. Čteme, že Pompeius Veliký přivezl mezi kořisti do Říma jakési zrcadlo, v němž bylo lze spatřiti celá vojska ozbrojenců. Vyrábějí se také i průsvitná zrcadla, která napuštěna určitými bylinnými šťávami a ozářena umělým světlem naplňují okolní vzduch fantomy. Já sám dovedu zhotoviti dvě zrcadla proti sobě postavená, v nichž zcela jasně lze vidět, když svítí slunce, vše, co jeho paprsky jest ozářeno v okruhu mnoha tisíc mil. Když tedy mag je znalý přírodní filosofie a matematiky a obeznámený i s pomocnými vědami aritmetikou, hudbou, filosofií, optikou, astronomií a všemi vědami, které užívají vah, měr, rozměrů, článků i spojů, a obeznámený i s mechanikou z nich vyplývající, není divu, když vynikaje takto nade

všemi ostatními uměním i vzděláním, dokáže mnoho podivuhodného, čemu i velmi moudří a velmi vzdělaní se podivují. Zda podnes nestojí stopy starobylých výtvorů prací Herkulových i sloup Alexandrův, Kaspické brány kovem pobité a uzavřené železnými závorami, že nemohly býti otevřeny žádnou znalostí ani uměním; pyramida Julia Caesara vedle Vatikánu vztyčená, uprostřed moře uměle zřízené hory a hrady a kamenné přehrad, které jsem viděl v Anglii snesené stěží uvěřitelným uměním? Dále čteme u důvěryhodných historiků, že podobnými znalostmi byly kdysi prokopány hory, vyplněna údolí, v rovinu srovnána horstva, provrtány skály, odstraněna mořská předhoří, vyhloubeny útroby zemské, odvedeny řeky, moře s moří spojena, odvodněny záplavy, prozkoumány mořské hlubiny, vyčerpána jezera, vysušeny bažiny, zřízeny nové ostrovy a opět jiné spojeny s pevninou. Ač toto vše zdá se přímo býti v odporu s přírodou, přece o tom čteme jako o skutečnosti a do dnešního dne vidíme toho stopy. Ježto však není ani těch, kteří by se aspoň snažili tato fakta poznati a pochopiti, obecný lid bájí, protože znalost i znalci z paměti lidské vymizeli, že to všechno bylo dílem ďáblovým. A tak vidouce cokoli podivuhodného, nevědomostí zaslepeni hledají u ďábla příčinu toho, co jest dílem věd přírodních nebo matematických. Jest to totéž, jako když někdo neznalý síly magnetu vidí těžké železo, jak se zvedá nebo ve vzduchu ulpívá, právě tak jako kdysi železný obraz Merkurův visel v Trevíru uprostřed chrámu, vázán jsa prý na působení magnetitu, o čemž svědčí veršik:

*Ferreus in mediis volitat caducifer auris.*¹

Podobně čteme o obrazu Slunce v chrámu Serapidově v Egyptě. Neřekne se ihned, že také toto jest dílo ďáblovo? Je-li znám vliv magnetu na železo, a je-li vyzkoušen, zmizí všecken obdiv a nebude pochyb o tom, že je to dílo přírody. Zde jest nutno si uvědomiti, že jako prostřednictvím jevů přírodních sbíráme přírodní síly, tak i pomocí věcí abstraktních, matematických a nebeských čerpáme nebeské síly, totiž pohyb, život, smysl, řeč, předtuchu i věštění. Tato síla existuje i v látce méně příhodné, která ne přírodou, ale uměle byla zhotovena. Tak prý mohou býti zhotoveny mluvící sochy i budoucnost předpovídající, jak o tom vypravuje Vilém Pařížský, když mluví o měděné hlavě, zhotovené za východu Saturna, která prý mluvila lidským hlasem. Kdo však dovede vhodně si vybrati látku příhodnou a bude míti nejsilnější vliv, ten nepochybných a velmi mocných výsledků dokáže. Jest totiž všeobecné mínění Pythagorejců, že jako matematika jest přesnější a skutečnější než fysika, jest i účinnější, a jako jest neodvislejší svojí podstatou, tak jest tomu i s jejími výsledky. Číslům pak, ježto jsou nejskutečnější, a tudíž nejpůsobivější, nejenom filosofové pohanští, ale také i teologové hebrejští a křesťanští připisují síly a moc k dobru i zlu.

Kapitola 2.

O číslech, jejich moci a síle.

Severinus Boetius praví: Zdá se, že vše od počátku stvoření je utvořeno čísly, ježto byla vzorem v duchu Stvořitelově. Ona jsou základem rozmanitých prvků; střídání počasí, pohyb hvězd, otáčení oblohy a vůbec stav všeho spočívá na spojení čísel. Jsou tedy čísla schopna velikých a vznešených sil. Není tedy divu, ježto v přírodních hmotách jest skryto tolik a tak velikých sil, to jest sil neobyčejných výsledků, že v číslech samých jsou síly daleko větší, skrytější, podivuhodnější a mocnější, neboť čísla sama jsou skutečnější, dokonalejší; v nebeské oblasti spočívají, s jednotlivými podstatami splývají a konečně mají největší a nejjednodušší vztah k ideám obsaženým v božském rozumu, z něhož čerpají svoje vlastní a nejúčinnější síly; proto také nejvíce zможou k dosažení démonických i božských darů, právě tak jako mohou v oblasti přírodních hmot vyvolávat nějaký živelný úkaz, přenosem jejich základních vlastností. Rovněž vše, co jest i bude, spočívá na určitých číslech a síly z nich čerpá. Vždyť čas se skládá z čísel, i všecken pohyb i činnost a vůbec vše, co na času i pohybu závisí, také harmonie a hlasy mají svou sílu a skládají se z čísel a jejich poměrů. Tak poměry z čísel vzešlé vytvářejí pomocí čar charaktery a obrazce, jež jsou vhodné k magickým pracem, ježto stojí uprostřed mezi oběma extrém, k nimž lze je přiblížiti, jako při užívání písmen. Konečně všechny druhy přirozených i nadpřirozených věcí jsou vázány na určitá čísla. Toho jsa si vědom Pythagoras, pravil, že číslo to jest, jímž všechno trvá a propůjčuje jednotlivým látkám jejich vlastní síly. Proklos praví: „Číslo vždy bytuje, jiné však jest v hlasu, jiné v jeho poměrech, jiné v duši a rozumu a jiné v božství.“ Themistius však, Boetius a Averrhoes Babylonský význam čísla vyzdvihují natolik, že myslí, že nikdo bez čísla nemůže správně filosofovati. Mají tu ovšem na mysli číslo rozumové a formální, nikoliv číslo hmotné, sensiblní nebo slovní, ani čísla kupecká, kterých si Pythagorovci a akademikové i náš Augustin nevšímají; avšak upírají pozornost na poměr vyplývající z toho čísla, jež nazývají přirozeným, formálním a rozumovým, z něhož emanují velká tajemství, jak ve věcech přirozených, tak i ve věcech božských a nebeských. Jím vede nejbližší cesta k umění věšteckému; sám opat Joachim ve svých proroctvích nepostupoval jinak než čísly.

¹ Železný nositel berle, vznášel se ve vzduchu volně.

Kapitola 3.

O velikých silách čísel ve věcech přirozených i nadpřirozených.

Nejen nejlepší filosofové souhlasně učí, ale také učenci katoličtí, především Jeroným, Augustin, Origenes, Ambrož, Řehoř Naziánský, Athanasius, Hilarius, Basilius, Rabanus, Beda a četní jiní potvrzují, že v číslech obsažena je moc a účinnost k dobru i ke zlu. Tak Hilarius v poznámkách k žalmům tvrdí, že 70 starců uspořádalo žalmy podle účinnosti čísel. Také přeslavný učenec Rabanus napsal o silách čísel jedinečnou knihu. Ostatně jak velké síly v přírodě mají čísla, jest patrné na bylině zvané pentafylon.² Ta totiž silou pětky jest protijedem, zahání zlé duchy a usmírňuje; požije-li se pak ve víně dvakrát denně jednoho listu, léčí se jím jednodenní horečka. Tři listky léčí třídenní, čtyři čtyřdenní. Podobně prý čtyři semena otočnicku jsou prostředkem proti horečce čtyřdenní, právě tak jako tři semena proti třídenní. Podobně se tvrdí, že horečky možno také léčiti sporýšem ve víně, a to třídenní, je-li utržen u třetího kolénka, čtyřdenní, je-li utržen u čtvrtého. Bodneme-li tímto stéblem hada jednou, hyne. Uzdraví se však, bodneme-li dvakrát. Četné příklady takového druhu můžeme nalézt u různých autorů. Jest jisto, že všechny tyto jevy mají svou příčinu, a tou právě jest různý poměr různých čísel. Podivuhodný je také pokus se sedmicí. Každý sedmý mužský potomek, nepředchází-li mu ani jedna sestra, má moc pouhým slovem nebo dotekem léčiti nádory. Podobně i každá sedmá dcera podivuhodně obratně pomáhá při porodu; a není příčinou toho číslo, nýbrž skutečný poměr v něm obsažený. To, co jsme právě řekli, jest nutno míti stále na paměti, že totiž tyto síly nejsou obsaženy v číslech slovních aneb obchodních, nýbrž že tajemství boží a přírodní jsou skryta a ztájena v číslech rozumových, skutečných a rozených. Kdokoliv však umí spojovati čísla slovní a přirozená s božskými a navzájem je uvéstí v soulad, ten bude moci pomocí čísel nejen mnohé poznati, ale i mnohá podivuhodná díla vykonati. Pythagorejci také prohlašují, že pomocí čísel možno mnoho proklovati; a jistě by nepravil sv. Jan v Apokalypse: „Kdo má rozum, ať uvažuje o čísle jména zvířete, které jest číslem člověka,“ kdyby v nich nějaké veliké tajemství nebylo skryto. Ukážeme dále, jak tento způsob nazírání jest velmi slavený u Židů a kabalistů. To však nutno věděti, že čísla jednoduchá označují věci božské, desítky nebeské, stovky pozemské, tisícovky pak věcí budoucího věku. Kromě toho, ježto části ducha pro svoji totožnost neb stejnost svých projevů jsou spojeny podle poměrů aritmetických, tak tělo, jehož části se liší velikostí, složeno je podle poměrů geometrických; živoucí tvorové z obou, složeni z ducha a těla, prostřednictvím pravidel harmonie. Z toho vyplývá, že čísla působí nejvíce na duši, obrazce na tělo a jejich souhrn na celou živou bytost.

Kapitola 4.

O jedničce a její stupnici.

Nyní promluvíme o číslech samých zvláště; poněvadž číslo není ničím jiným než opakováním jedničky, budeme se zabývati nejprve jedničkou samotnou. Jednička totiž nejdokonaleji proniká každé číslo, jest společnou měrou všech čísel, zřídlem jejich i počátkem. Každé číslo v sobě obsahuje, jest prosta vši mnohostí, je vždy táž a neproměnná; proto také, je-li sama sebou násobena, nic nedává, leč sebe samu. Ač sama je prosta všech částí, přece je dělitelná. Dělením se neštěpí, nýbrž násobí, to jest, vznikají z ní samé jedničky; žádná však z těchto jedniček není nad celek větší, ani menší, neboť každá nová vzniknuvší jest celou původní. Proto nazvali ji jedni svorností, jiní božností, jiní přátelstvím, protože se nedělí, nerozpadá v částice. Ale i Martial podle Aristotelova výroku tvrdí, že ji kdysi nazvali Amorem, protože je vždy jenom jedničkou a sama zdá se vždy sebe hledati a ničeho nemá kromě sebe, a prosta jsouc jakéhokoliv umocnění nebo spojení, řídí vlastní žár na sebe. Jednotka je tedy počátkem i koncem všeho, sama počátku ani konce nemajíc; před ní ani za ní není nic. Jednička je počátkem všech věcí, vše k jedničce směřuje; za ní nic není a vše, co jest, toliko po jedničce prahne, neboť od ní vše vzniklo a nutně na ní musí míti účast, aby mohlo vůbec bytovati. A jako vše od jedničky vzešlo, tak vše snaží se k ní vrátiti; nejprve se ovšem musí zbaviti své mnohosti.

Jednička vztahuje se tedy k svrchovanému Bohu, jenž sám jsa jediný a nepočítatelný, přece nesčetné věci tvoří a v sobě obsahuje. A jako jediný je Bůh, tak jediného Boha jest jeden svět, jediného světa jedno slunce, také jeden fénix je ve světě, jedna královna včel, jeden vůdce ve stádě; ve spřežení jest jeden člen řídící, i jeřábi následují jednoho vůdce a mnoho jiných živočichů má jedničku v úctě. Mezi údy tělesnými jest opět jeden řídící, jemuž ostatní jsou podřízeni, ať již je to hlava, nebo, jak jiní myslí, srdce. Jediný jest živel, jenž vše přemáhá a všim proniká – oheň. Od Boha byla stvořena jediná podstata, základ všeho zázraku, bytující na zemi i na nebesích a jevící se v říši živočišné, rostlinné i nerostné. Málokdo ji poznal, když ji našel, nikdo ji pak nenazval správným jménem. Ztájena je v mnohých obrazcích i záhadách; bez ní nemůže dosíci svého cíle ani alchymie, ani přírodní magie. Všichni pocházíme od jediného člověka: Adama. Vinou jeho jediného jsme smrtelní, jediným pak Ježíšem Kristem vykoupeni a jak praví Pavel, jeden je Pán, jedna víra, jeden křest. Jediný je Bůh a

² Pětílístek.

Otec všeho, jediný prostředník mezi Bohem a lidmi. Jediný svrchovaný Stvořitel, který je nade vším, ve všem, i v nás všech, jediný jest bůh Otec, od něhož vše pochází a v němž i my jsme. Jediný jest Bůh Ježíš Kristus, jenž jest všude a skrze něhož i my jsme. Jediný jest Duch Svátý, k němuž vše i my směřujeme.

Stupnice jedničky.

V archetypu	י' Jod	Jediná božská podstata, pramen vši moci, jejíž jméno jest vyjádřeno jediným nejjednodušším písmenem.
Ve světě duchovním	Světová duše	Jediná nejvyšší inteligence, první stvoření, pramen životů.
Ve světě nebeském	Slunce	Jediný král hvězd, zdroj světla.
Ve světě živlů	Kámen mudrců	Jediný základ a prostředek všech sil přírodních i mimopřírodních.
V mikrokosmu	Srdce	Jediné první žijící a poslední odumírající.
V podsvětí	Lucifer	Jediný vůdce vzpoury andělů a kníže temnot.

Kapitola 5.

O dvojce a její stupnici.

Stupnice dvojky.

V archetypu	יה JAH	לס EL	Jména boží složená ze dvou písmen
Ve světě duchovním	Anděl	Duše	Dvě podstaty rozumové
Ve světě nebeském	Slunce	Luna	Dvě veliká světla
Ve světě živlů	Země	Voda	Dva živly chovající život
V mikrokosmu	Srdce	Mozek	Dvě hlavní sídla duše
V podsvětí	Pláč Behemot	Skřípění zubů Leviathan	Dvě věci, jimiž Kristus hrozí zatracencům

Dvojka je první číslo vyjadřující mnohost, která se však nedá měřiti žádným číslem, leč toliko jedničkou – společnou měrou všech čísel. Není složena z čísel a jest jenom výslednicí jedné plus jedné; nutno ji tedy nazývat spíše nesloženou, než složenou. Také trojka bývá nazývána prvním číslem nesloženým; dvojka pak prvou odnoží, prvou zplozeninou jedničky. Odtud bývá nazývána také jménem Genesis nebo Juno, jest domnělým vtělením a projevem prvního pohybu a prvotvarem rovnosti. Jako číslo prvé rovnosti, krajnosti i prostoru jest také číslem spravedlnosti a rovnováhy. Bývá též nazývána číslem vědy, paměti, světla i číslem člověka, který jinak se nazývá mikrokosmos, dále pokládá se za číslo křesťanské, sexuální i manželské lásky a přátelství, jak pravil Pán: „Dva budou v jednom těle,“ a jak se praví v knize Kazatel: „Lépe jest dvěma býti než jednomu. Požívají výsledku svého spojení. Klesne-li jeden, druhý ho podpoří. Běda samotnému! Klesne-li, nemá, kdo by mu pomohl. A spí-li dva, navzájem se zahřejí; jak zahřeje se jeden? A jeden jest snadno přemožen, dva však mohou odporovati útočnicku.“ Proto bývá dvojka nazývána i číslem pohlavního styku a pohlaví. Ta jsou totiž dvě, mužské a ženské. Také holubice snášejí dva druhy vajec. Z jedné líhnou se samičky, z druhých samci. Dále bývá dvojka nazývána středem i účastníkem dobra i zla; je počátkem dělení, mnohosti a rozlišení a označuje hmotu. Někdy bývá také pokládána za číslo nesváru a zmatku, neštěstí a nečistoty; proto sv. Jeroným praví ve spisu proti Jovianovi, že o druhém dni stvoření se nepraví: „I viděl Bůh, že jeho dílo je dobré“ proto, že dvojka jest číslem špatným. To jest také důvodem, že Bůh přikázal, aby do archy Noemovy byla zvířata nečistá vzata po dvou. Protože dvojka, jak Bůh pravil, jest číslem nečistým, jest také nešťastným při auspiciích, obzvláště jsou-li věci, na něž se tážeme, Saturnské nebo Martické, neboť obě tyto planety bývají astrology pokládány za nepříznivé. Traduje se také, že dvojka přivolává strašidla a příšery a že zlými duchy škodí těm, kdož za noci cestují. Pythagoras podle svědectví Eusebiova tvrdil, že prý jednička je symbolem Boha a dobra, dvojka pak d'ábla a zla a že v ní zahrnuta jest mnohost hmoty. Proto Pythagorejci praví, že dvojka není číslem, nýbrž jakýmsi zmatením jedničky. Plutarchos píše, že Pythagorejci nazývají jedničku Apollonem, dvojku svárem a drzostí, trojku pak spravedlností i nejvyšší dokonalostí, ač není v četných mysteriích jmenována. Odtud dvě desky přikázání na hoře Sinai, dva cherubini shlížející na slitovnici u Mojžíše, dvě olivy dšticí olej u Zachariáše, dvě přirozenosti v Kristu, božská i lidská. Odtud dvě zjevení Boží viděl Mojžíš, zpředu i zezadu, také dva zákony, dvě přikázání křesťanské lásky, dvě nejvyšší hodnosti; dále dva prvé národy, dva druhy démonů, dobří a zlí, dvě rozumová stvoření, anděl a duše, dva velké zdroje světelné, dva slunovraty, dvě rovnodennosti, dva póly, dva živly chovající život – země a voda.

Kapitola 6.

O trojce a její stupnici.

Trojka je prvé číslo nesložené; číslo posvátné, číslo síly, číslo nejmocnější, neboť v Bohu jsou tři osoby, tři teologické ctnosti v náboženství. Proto jest trojka číslem velmi významným v náboženských obřadech a také prosby při auspiciích i libace se třikrát opakují. Odtud píše Vergilius:

*... Numero Deus impare gaudet.*³

Také Pythagorejci užívali jí při posvěcování a očišťování; proto u Vergilia:

*Idem ter socios pura circumluit unda.*⁴

Rovněž pro zaklínání jest trojka velmi příhodná. O tom Vergilius:

*Terna tibi haec primum triplici diversa colore
licia circumdo, terque haec altaria circum
effigiem duco ...*⁵

A o něco dále:

*Nocte tribus nobis ternos Amarylli colores
necte, Amarylli modo et Ueneris, dic, vincula necto.*⁶

A o Medei čteme:

*Verbaque ter dixit placidos facientia sommos
quae mare turbatum, quae flumina concita sistunt.*⁷

Také z Plinia se dovidáme, že bylo zvykem před požitím léku třikrát plivnouti a třikrát projevití přání, aby se dostavil účinek.

Trojka jest dokonalá trojrozměrností, délkou, šířkou a výškou, mimo něž není dalších rozměrů a bývá proto také nazývána prvním číslem kubickým. K trojrozměrnému tělesu, nebo ke kubickému číslu nelze ničeho připojit. Proto Aristoteles na počátku svých rozprav o nebi nazývá trojku zákonem, jímž vše se řídí. Ze tří částí také jsou složeny věci tělesné i duševní, z počátku, středu a konce. Třemi věcmi, jak praví Trismegistos, trvá svět, osudem, nutností a pořádkem, t.j. postupem od příčin k následkům – což se obvykle nazývá Osudem nebo Fatem – rozením a příslušným přidělením narozeného. Každé měření doby jest omezeno trojicí, totiž minulostí, přítomností a budoucností. Také každá velikost je obsažena v trojici, v čáře, ploše nebo tělesu. Tři rozměry má každé těleso, délku, šířku, výšku, tři intervaly oktáva, kvinta a tercie tvoří harmonii. Také jsou tři druhy duší, vegetativní, sensitivní a intelektuální; tuto dále dělí trojnost na stránku rozumu, hněvu a žádosti. A již skrze proroka bylo řečeno, že svět je od Boha podle trojice uspořádán, to jest podle počtu, míry a váhy, a tato trojka jest základem prarodů. Jako dvojka náleží hmotě a jednička Bohu Stvořiteli, tak také magové rozlišují tři knížata světa: Oromazim, Mitrim a Araminin, to jest Bůh, Rozum a Duch. Podle kubické nebo i běžné trojky dělí se tři devítky stvořeného: nadnebeské v devět řádů inteligencí, nebeské v devět okruhů a pozemské v devět druhů hmot vznikajících a zanikajících. Konečně také v této kubické trojce, to jest v sedmadvacítce obsaženy jsou všechny hudební poměry, jak Plato a Proklos obšírně dovozují. Trojce samé odpovídá v hudbě kvinta. Také ve světě duchovním jsou tři hierarchie andělů. Dále jsou i tři schopnosti rozumových tvorů: paměť, mysl a vůle, tři jsou typy světů: mučedníci, vyznavači a neviní. Pak jsou i tři čtveřice nebeských znamení: stálá, pohyblivá, pospolitá. Podobně i tři druhy domů: hlavní, vzestupné a sestupné. Každé nebeské znamení má také tři tváře, tři dekány a tři vládce v každé triplicitě. Posléze jsou tři šťastné planety, mezi božstvy tři gracie, v podsvětí tři suďičky, tři soudcové a trojhlavý Kerberos.

Čteme také o trojí Hekaté a o třech tvářích panenské Diany. Konečně tři jsou osoby v nadsmyslném božství, tři druhy času, doba přírody, zákon a milosti, tři křesťanské ctnosti: víra, naděje a láska. Tři dny pobyl Jonáš v břiše ryby a tolikéž dní Kristus v Hrobě.

³ Boha nestejně potěší počet.

⁴ Třikrát soudruhy omýval on vodou čistou.

⁵ Třikrát nosím ti okolo oltáře pletence barvené, třikrát, třikrát obraz tvůj v kruhu ti nesu.

⁶ Třikrát, Amarylle, važ si uzly v třech barvách za noci, jen to rci: "Venuši uzly ty váží!"

⁷ Třikrát slova ta vyřknula, jež mírně působí snění, příboj, jež ztišují mořský a také povodně dravé.

Kapitola 7.

O čtyřce a její stupnici.

Pythagorejci označují čtyřku jménem „tetraktys“ a vzhledem k jejím silám jí dávají přednost přede všemi čísly, neboť ona jest základem i kořenem všech čísel ostatních. Proto také – jak ukážeme dále – základy všech věcí umělých, přirozených i božských jsou čtvercovité. Čtyřka jest symbolem pevnosti; proto ji označujeme čtvercem. Ten je totiž prvním plochým čtyřúhelníkem, který se skládá ze dvou poměrů; prvním jest poměr jedné ku dvěma, druhý dvou ku čtyřem; vzniká také dvojím postupem a poměrem, totiž jedné ku jedné a dvou ke dvěma, jedničkou počínaje a čtyřkou konče. Oba tyto poměry liší se tím, že v ohledu aritmetickém jsou nepřímé, v geometrickém však přímé.

Čtverec se vztahuje k Bohu Otcí, neboť zaujímá v sobě mysterium celé Trojice: Prvním, jednoduchým poměrem jedna ku jedné je označena jednota otcovské bytosti, z níž vychází Syn, Otcí rovný. Druhým poměrem dvou ku dvěma je vyjádřen druhý postup, totiž od Otce a Syna k Duchu svatému; a jako prvním postupem vzniká Syn z Otce, tak druhým vzniká Duch Svatý, oběma prvním rovný. Proto vznešené jméno Boží složeno jest z tak zvaného Tetragramatu, to jest z písmen JOD, HE a VAU, HE, přičemž aspirace HE ukončuje obě slabiky i celé jméno. Podle tvrzení některých vyslovuje se toto jméno jako Iova, z čehož prý pochází jméno pohanského boha Joviše, malovaného se čtyřmi uchy. Čtverka jest tedy pramenem i souhrnem božství. Pythagorejci nazývají ji stálým pramenem přírodním, neboť na žebříku přírody jsou čtyři stupně: bytí, život, cit a myšlení. Také jsou čtyři druhy pohybů v přírodě: vzestupný, sestupný, postupný a kruhový, čtyři strany světové: sever, jih, východ, západ. Dále máme čtyři živly: oheň, vzduch, vodu, zemi a podle nich i čtvero triplicit. Jest i čtvero hlavních vlastností: chladno, teplo, sucho a vlhko a z nich vyplývající čtyři povahy: sanguinická, flegmatická, cholericá a lymfatická. Ba i rok dělí se na čtyři díly, jež jsou jaro, léto, podzim a zima; podobně vítr rozeznáváme čtverý: Euros, Zefyros, Auster a Boreas. Čtvero jest řek nebeských a tolikéž podsvětích. Mimo to vyplňuje čtverka každou vědu; určuje postup jednoduchých čísel čtyřmi výrazy: $1+2+3+4$, což tvoří desítku. Zaujímá všechny rozdíly čísel, obsahujíc prvé sudé i prvé liché. V hudbě odpovídá jí diatessaron neboli kvarta a rovněž tetrachord a diagramma Pythagorovo, jimiž on poprvé objevil pravidla harmonie. V mezích čtverky leží totiž všechny akordy, jako například sekunda, tercie, kvarta, kvinta, oktáva atd.

I matematika spočívá na čtyřech základech, totiž na bodu, čáře, ploše a prostoru. Také celá příroda stojí na čtyřech sloupech, jimiž jsou hmota, jakost, množství a pohyb. Také jevy přírodní možno shrnouti do čtyř pojmů: síly plodivé, vzrůstu, utváření a skladby. Metafysika taktéž pracuje čtyřmi hlavními pojmy: bytím; podstatou, silou a činností. Etika pak zdůrazňuje čtyři ctnosti: moudrost, spravedlnost, statečnost a mírnost. Čtyřka uplatňuje se i ve spravedlnosti, neb jsou čtyři zákony: zákon Božské Prozřetelnosti, zákon osudovosti světové duše, zákon přírody nebeské a zákon lidské moudrosti. Jsou také čtyři hlediska posuzování všeho bytujícího: hledisko rozumové, vědecké, předsudkové a citové.

V mysteriích má čtyřka také veliký význam. Proto Pythagorejci při ní přísahali, jakožto při tom nejvyšším, na čemž spočívá věrnost, čím se může posílit důvěra. Odtud přisežná formule, zvaná Pythagorejskou, zněla takto:

*Iuro ego per sanctum pura tibi mente quaternum,
aeternae fontem naturae animique parentem.*⁸

⁸ Přísahám ti čistou myslí při svaté čtveřici, prameni věčné přírody a rodičce ducha.

Stupnice trojky.

V archetypu	שדי Šadaj			Třípísmenné jméno Boží
	Otec	Syn	Duch Svátý	Tři božské osoby
Ve světě duchovním	Nejvyšší Nevinní	Prostřední Mučedníci	Nejnižší Vyznavači	Tři hierarchie andělů Tři stupně blažených
Ve světě nebeském	Pohyblivá Hlavní Denní	Stálá Vzestupná Noční	Pospolitá Sestupná Obojí	Tři čtveřice nebeských znamení Tři čtveřice nebeských domů Tři vládcové triplicity
Ve světě živlů	Jednoduché	Složené	Rozložené	Tři stupně živlů
V mikrokosmu	Hlava, v níž bují rozum, shodná s úrovní duchovní	Prsa se srdcem života, souhlasná se světem nebeským	Břicho, sídlo síly plodivé, pohlav. ústrojů, shodné se světem živlů	Tři části těla odpovídající třem světům
V podsvětí	Alektó Minos Zločinci	Megera Aiakos Odpadlíci	Tisifone Rhadamanthys Nevěrci	Tři furie pekel Tři soudcové v podsvětí Tři druhy zatracenců

Stupnice čtyřky a korespondence čtyř živlů.

Čtyřpísmenné jméno Boží	יהוה				Úroveň pravzoru; oblast zákona prozřetelnosti
4 duchovní triplicity neboli rozumové hierarchie	Serafové Cherubíni Trůnové	Vládcové Mocnosti Síly	Knížata Archandělé Andělé	Nevinní Mučedníci Vyznavači	Úroveň duchovní; oblast zákonů nebes
4 andělé, vládcové čtyř stran nebe	Michael	Rafael	Gabriel	Uriel	
4 vládcové živlů 4 posv. zvířata	Seraf Lev	Cherub Orel	Tharsis Člověk	Ariel Býk	
4 triplicity kmenů israelských	Dan Aser Neftalej	Juda Isašar Zabulon	Manasses Benjamin Efraim	Ruben Simeon Gad	
4 triplicity apoštolů	Matěj Petr Jakub st.	Šimon Bartoloměj Matouš	Jan Filip Jakub ml.	Tadeáš Ondřej Tomáš	
4 evangelisté	Marek	Jan	Matouš	Lukáš	Úroveň nebeská; oblast zákona přírodního
4 triplicity nebeských znamení	Skopec Lev Střelec	Bliženci Váhy Vodnář	Rak Štír Ryby	Býk Panna Kozoroh	
Hvězdy a planety ve vztahu k živlům	Mars Slunce	Jupiter Venuše	Saturn Merkur	Stálice Měsíc	
4 vlastnosti nebeských živlů	Světlost	Průhlednost	Pohyblivost	Pevnost	
Čtvero živlů 4 vlastnosti 4 roční počasí 4 strany světa 4 druhy těl složen. 4 druhy zvířat 4 části rostlinné se živly shodné	Oheň Teplo Léto Východ Zvířata Chodící Semena	Vzduch Vlhko Jaro Západ Rostliny Létající Květy	Voda Chladno Zima Sever Kovy Plovoucí Listí	Země Sucho Podzim Jih Kameny Lezoucí Kořeny	
Kovy shodné se živly	Zlato Železo	Měď Cín	Rtuť	Olovo Stříbro	Úroveň živelná; oblast zákona vzniku a zániku
Kameny shodné se živly	Svítilní a zářící	Lehké a průhledné	Jasně a tvrdé	Těžké a neprůhledné	
4 živly člověka 4 schopnosti duše 4 základy soucitu 4 mravní ctnosti Smysly shodné se živly 4 prvky lidsk. těla	Mysl Soudnost Víra Spravedlnost Zrak Duch	Duch Rozum Věda Mírnost Sluch Maso	Duše Fantazie Domněnka Moudrost Chuť, čich Šťávy	Život Pocit Zkušenost Statečnost Hmat Kosti	
4 duchovní síly člověka	Princip zvířecí	Princip životní	Princip plodivý	Princip povahový	
4 temperamenty 4 vlastnosti temperamentů	Cholerický Prudkost	Sanguinický Čilost	Flegmatický Lenost	Melancholický Zdlouhavost	
Čtvero knížat zlých duchů živlů. 4 řeky v podsvětí	Samael Flegeton	Azazel Kokytos	Azael Styx	Mehazael Acheron	Podsvětí; oblast zákona hněvu a trestu
Čtvero knížat zlých duchů 4 svět. stran	Oriens	Paymon	Egyn	Amaymon	

Jsou tedy čtyři řeky ráje, čtyři evangelia a tolikéž evangelistů uznaných církví, Židé pak čtyřmi písmeny psali nejvyšší jméno Boží. Rovněž tak Egyptané, Arabové, Peršané, Magové, Mohamedáni, Řekové, Etruskové, Latinové píší jméno Boží čtyřmi písmenami: Theut, Alla, Sire, Oisi, Abgd, Theos, Esar, Deus. Proto také Sparťané zobrazovali nejvyššího Jova se čtyřmi uchy. Podle orfické nauky jezdil Neptun na voze taženém čtyřspřezím. Také známe čtyři druhy božského nadšení, majícího vznik od příslušných božstev, to jest od Mus, Dionysia, Apollona a Venuše. Prorok Ezechiel taktéž viděl čtyři zvířata u řeky Chobaru a čtyři Cheruby na čtyřech kolech. Podobně u Daniela čtyři veliká zvířata vystupovala z moře a čtyři větry spolu bojovaly. Rovněž v Apokalypse stojí kolem Božího trůnu čtyři zvířata s očima vpředu i vzadu a ve čtyřech rozích čtyři andělé, mající dovolení škodit zemi i moři, zadržují čtyři větry, aby žádný z nich nevanul nad zemí, nad mořem, ani se neopíral do jakéhokoliv stromu.

Kapitola 8.

O pětce a její stupnici.

Také pětka má nemalou moc, sestávajíc z prvního sudého a prvního lichého čísla, to jest z čísla mužského a ženského; liché číslo je totiž pokládáno za mužské, sudé za ženské. Proto také matematikové nazývají toto číslo matkou, ono otcem. Proto dále má pětka takovou účinnost a sílu, ježto vzniká sloučením těchto dvou čísel. Mimo to jest středem obecného čísla, desítky, neboť sčítáme-li vždy dvě čísla od pětky jakožto od myšleného středu osy čísel stejně vzdálená, např. 4+6, 3+7, 2+8, 1+9, obdržíme vždy desítku, jejímž přesným středem je pětka. Z toho důvodu nazývají ji Pythagorejci číslem manželství a spravedlnosti, ježto rovnováhou tvoří desítku.

Stupnice pětky.

Pětípísmenná jména Boží Pětípísmenné Jméno Kristovo	<p style="text-align: center;"> אליון ELEON אלהים ELOHIM יהוה IHESUH </p>					V prasně
5 duchovních podstat	Duchové I. hierarchie, bozi aneb synové Boží zvaní	Duchové II. hierarchie, zvaní Inteligence	Duchové III. hierarchie, zvaní Andělé poslání	Duše nebeských těles	Heroové aneb blažení	Ve světě duchovním
5 planet, vládců zvířetn. stupňů	Saturn	Jupiter	Mars	Venuše	Merkur	Ve světě nebeském
5 druhů hmot pomíjících	Voda	Vzduch	Oheň	Země	Směs	Ve světě živlů
5 tvarů sloučenin	Živočich	Rostlina	Kov	Kámen	Zoofyt	
5 smyslů	Chuť	Sluch	Zrak	Hmat	Čich	V mikrokosmu
5 tělesných muk	Smrtný bol	Hrozný řev	Děsivé temnoty	Neuhasitelný žár	Nesnesitelný puch	V podsvětí

Člověk má pět smyslů: zrak, sluch, čich, chuť a hmat, a má také pět duševních sil: vegetativní, sensitivní, volní citovou a rozumovou; také na ruku má po pěti prstech. Jest pět oběžnic nebeských a podle nich pět okruhů působnosti v každém znamení zvířetníkovém. Také v elementárním světě jest pět druhů složenin, to jest kameny, kovy, rostliny, zoofyti a živočichové. Těchto je opět patero druhů: lidé, čtyřnožci, plazi, ryby a ptáci. Bůh stvořil svět dle pěti principů: podstaty, rovnováhy, rozmanitosti, pocitu a pohybu. Vlast'ovka nevysedí nikdy více než pět mláďat, která spravedlivě krmí, počínajíc od nejstaršího a u nejmladšího končíc.

Toto číslo má dále velikou sílu při očistných obětích, neboť zahání zlé demony při úkonech posvátných, ničí moc jedů při úkonech běžných. Také bývá nazývána číslem blaženosti a milosti, je pečeti Ducha sv. i pou-tem vše vízicím a číslem kříže, hlavních ran Kristových, jejichž stopy ponechal si Ježíš na svém oslaveném těle. Pohanští filosofové zasvětili pětku Merkuru a měli ji v úctě o tolik větší než čtyřku, oč předčí hmota oživená hmotu neoživenou.

V tomto čísle našel otec Noe milost u Boha a za potopy byl zachráněn. Pomocí jeho zplodil stoletý Abraham s devadesátiletou neplodnou Sárrou syna, od něhož pak vzešel veliký národ. V době smíření bylo jméno všemohoucího božství vyzýváno pěti písmeny. Kdežto v době přírody bylo jméno boží vyslovováno 3 písmeny ŠIN-DALETH-JOD (ŠADAI), v době zákona čtyřpísmenné jméno boží JOD – HE – VAU – HE nevyslovitelné bylo nahrazováno jménem ALEF – DALETH – NUN – JOD (ADONAI). V době smíření užívalo se pentagramu JOD-HE-ŠIN-VAU-HE (IHESU), jehož mysterium není menší, vyjádří-li se písmeny třemi: JOD – ŠIN – VAU.

Kapitola 9.

O šestce a její stupnici.

Šestka je číslem dokonalosti, neboť jest nejdokonalejší z čísel od jedné do deseti. I sama sebou jest tak dokonalou, že sloučením svých částí dává sebe samu beze zbytku i bez přebytku. Sečteme-li její polovinu, třetinu a šestinu, jest výsledkem opět šest, kteréžto vlastnosti ostatní čísla pohřešují. Proto jest u Pythagorejců nazývána číslem plození, manželství a dokonce i pečeti světa, neboť v šesti dnech byl stvořen svět. Dále pak, ježto v šestce není zbytečného přebytku ani v potřebě nedostatku, dokonal Bůh své dílo a shledal je dobrým šestého dne stvoření. Jest tedy nebe i země a vše, co je kráslí, dokonalým.

Stupnice šestky.

V archetypu	אלוהים אלגבור						Šestipísmenná Jména
Ve světě duchovním	Serafové	Cherubíni	Trůnové	Vládcí	Mocnosti	Síly	6 kúrů andělů, jež nejsou posíláni na zem
Ve světě nebeském	Saturn	Jupiter	Mars	Venuše	Merkur	Luna	6 planet pohybujících se zvířetníkem po obou str. ekliptiky
Ve světě živlů	Klid	Řídkost	Ostrost	Tupost	Hustota	Pohyb	6 základních vlastností živlů
V mikrokosmu	Rozum	Paměť	Cit	Pohyb	Život	Esence	6 stupňů člověka
V podsvětí	Aktaios	Megalesios	Ormenos	Lykos	Nikon	Mímon	6 démonů, původců všech pohrom

Šestka je nazývána i číslem člověka, neboť šestého dne byl člověk stvořen; také často se označuje jako číslo vykoupení, protože šestého dne trpěl Kristus pro naše spasení. Odtud také vyplývá její veliká příbuznost s křížem. Jinde bývá chápána jako číslo práce a služby: Zákon nařizoval šest dní pracovati, šest dní sbíratí mannu, šest let vzdělávati půdu a také služebník židovský měl po šest let sloužiti svému pánu. Po šest dní vznášel se Bůh ve slávě své nad horou Sinai, zastřev její vrchol mrakem. Cherubové mají po šesti křídlech, šest je také kruhů na báni nebeské: arktický, antarktický, dva tropické, rovník a ekliptika. Také máme šest planet, Saturna, Jupitera, Marta, Venuši a Lunu, které se pohybují, procházejíce zvířetníkovými znameními, na obou stranách ekliptiky. Dále též počet vlastností živlů jest šest: ostrost, řídkost, pohyb a jejich opak – tupost, hustota a klid. Tak též máme šestero poloh, to jest: nahoře, dole, vpředu, vzadu, vpravo a vlevo. Jest i šest přirozených vlastností, bez nichž nic hmotného nebytuje: velikost, barva, tvar, prostor, stav a pohyb. Běžný tvar krychle má šest stěn a konečně jest i šest tónů v celé harmonii, to jest pět celých tónů a dva půltóny, jež sečteny tvoří jeden celý – šestý.

Kapitola 10.

O sedmičce a její stupnici.

Sedmička má rozmanitou a mnohonásobnou moc; skládá se totiž z jedné a šesti, nebo dvou plus pěti, nebo tří a čtyř. Kromě toho obsahuje jedničku, jakožto pojítko mezi dvěma trojkami. Uvažujeme-li tedy její části i její spoje, bez rozpaků uznáme, že jak ve svých částech, tak ve své plnosti obsahuje mnoho vznešeného. Pythagorejci nazývají ji nositelkou života lidského, ježto jí dostává se dokonalosti jak jejími částmi, tak jejím celkem; ona obsahuje tělo i duši. Vždyť tělo se skládá ze čtyř živlů a čtyřmi vlastnostmi je určováno; trojka pak vztahuje se na duši vzhledem k jejím třem stránkám, rozumové, zamítavé a volní. Sedmička, která se skládá z trojky a čtyřky, spojuje tedy duši s tělem a její vliv působí i na zplození člověka, neboť jí se děje početí, tvoření, žití a bytí vůbec. Proto bylo-li do útrobu ženy přijato oplodňující sémě a jestliže tam setrvalo sedm hodin po souloží, jest jisto, že v životě utkvělo. V dalších sedmi dnech se sráží a počíná nabývatí lidského tvaru. Za sedm měsíců je plod zralý a narodí-li se dítě v této době, nazýváme je sedmiměsíčním.

Potom po porodu rozhoduje sedmá hodina, bude-li dítě žítí. Dýchá-li dobře po této hodině, poznáme, že je zrozeno k životu. Po sedmi dnech odkládá zbytky pupeční šňůry, po čtrnácti dnech počíná obracetí zraky po světle, po jednadvaceti dnech pohybuje očima i celým obličejem. Za sedm měsíců počínají mu růsti zoubky, za 14 měsíců již umí seděti, za 21 měsíců mění se jeho zvuky ve slova, za 28 měsíců již pevně stojí a počíná běhati, za 35 měsíců počne si oskliviti mateřské mléko. V sedmi létech počnou padati mléčné zuby a rostou nové, vhodnější pro tuhou potravu, a mizí šišlání. Ve čtrnácti létech dítě dospívá a nastává počátek pohlavní dospělosti. Do jednadvaceti let člověk roste, v této době ukazují se první vousy a rozplozovací schopnosti sílí a mohutní. Až do dvaceti osmi let člověk tloustne a ztrácí nepravidelnost postavy. Do pětaticeti roků dosahuje nejvyššího rozvoje sil tělesných i duševních, které se pak udržují na stejné výši až do čtyřiceti dvou let. Devětačtyřicátý rok zname-

na vrchol moudrosti a říkáme, že jest člověk ve věku zralém. Když pak konečně dosáhne desáté sedmice let svého věku, jest zároveň u konce života, neboť, jak praví prorok, den našich let poslední nastal v sedmdesáti letech.

Stupnice sedmičky.

Úroveň pravzoru	אֲרָרִיתָ Ararita אֲשֶׁר אֵהִי Ašer Eheie							Sedmipísmenná jména boží
Úroveň duchovní	Cafkiel	Cadkiel	Kamael	Rafael	Haniel	Michael	Gabriel	7 andělů stojících před tváří boží
Úroveň nebeská	Sabatai Saturn	Cedek Jupiter	Madim Mars	Šemeš Slunce	Nugah Venuše	Kochab Merkur	Lebanah Měsíc	7 planet
Úroveň živelná	Dudek	Orel	Sup	Labuť	Holub	Čáp	Sova	7 planet. ptáků
	Sepie	Delfin	Štika	Tuleň	Lipan	Parmice	Mořská kočka	7 planet. ryb
	Krtek Olovo Onyx	Jelen Cín Safir	Vlk Železo Démant	Lev Zlato Rubín	Kozel Měď Smaragd	Opice Rtuť Achát	Kočka Stříbro Křišťál	7 planet. savců 7 planet. kovů 7 planet. kamenů
Mikrokosmos	Pravá noha	Hlava	Pravá ruka	Srdce	Pohlavní ústroje	Levá ruka	Levá noha	7 údů shodných s planetami
	Pravé ucho	Levé ucho	Pravá chřípě	Pravé oko	Levá chřípě	Ústa	Levé oko	7 otvorů v hlavě shodných s planetami
Podsvětí	Peklo Gehinom	Brány smrti Šahari calmaveth	Stín smrti Calmaveth	Hlubina Bér šachath	Kaliště Mim hivan	Místo zkázy Abadon	Propast Šeol	7 míst v podsvětí dle popisu kabalisty Rabbi Josefa Kastilského

Také míra nejvyšší u člověka jest sedm stop. Hlavních částí těla je rovněž sedm: morek, kosti, nervy, žíly, tepny, maso a kůže. Právě tak u Řeků sedm částí mívalo epitheton „černý“: jazyk, srdce, plíce, játra, slezina i obě ledviny. Podle jiného dělení máme opět sedm hlavních tělesných částí: hlava, prsa, ruce, nohy a ohanbí. Také je známo, že bez dechu možno žíti nejvýše sedm hodin a ten, kdo byl odsouzen k smrti hladem, nepřežije sedmého dne. Také při nemocích jsou vždy sedmé dny rozhodné a lékaři nazývají je kritickými, to jest rozhodujícími. Podle tvrzení lékařů jsou i žíly a tepny ovlivněny sedmičkou.

Bůh, jak dosvědčuje Bohem nadaný Plato ve svém Timaiu, stvořil lidskou duši rovněž ze sedmi částí, takže duše přijímá tělo v sedmičce. Až k sedmému stupni stoupá různost tónů, potom nastává opět klesání. Modulací tónů jest opět sedm: velká a malá tercie, kvarta, kvinta celého tónu a půltónu a oktáva. I ve věcech nebeských je vliv sedmičky velmi mocný. Neboť jako nebeské strany jsou diametrální, tvoříce tak nejdokonalejší a nejmocnější aspekt, tvoří zároveň i kříž, nejmocnější obraz, o němž promluvíme později. Nezapomínejme však, že sedmička má s křížem úzkou spojitost. Podobně zimní slunovrat od letního, rovnodennost jarní od podzimní je vzdálena sedm zvířetnickových znamení. Mimo to jest na nebi sedm kruhů, vyplývajících z délky osy. Kolem severního pólu jest sedm větších a tolikéž menších. Taktéž sedm jest Virgilií, nazvaných Plejady. Máme dále sedm planet a proto sedm dní v týdnu. Také sedmá planeta, Luna, jest nám nejbliže a její pohyb a světlo řídí se tímto číslem více než planety ostatní. Světlo její rozvrženo jest na 28 dní, v nichž projde znameními zvířetníku. V prvních sedmi dnech vzrůstá do polovice, podobajíc se půlce kruhového kotouče, v dalších sedmi dnech osvíti se celý kotouč, ve třetí sedmici opět dostává podobu srpů a ve čtvrté, sedmidenní fázi počíná se znovu osvětlovati. Sedmičkou řídí měsíc mořský příliv a odliv; v prvé a třetí fázi je vzdouvání moře slabší než ve fázi druhé a čtvrté, kdy se zesiluje.

Sedmička je také zasvěcena Saturnovi, který jest zezdola počítáno sedmou planetou, jemuž sedmý den je zasvěcen a který bude – podle Janova svědectví – vládcem sedmého tisíciletí, kdy po přemožení draka a inspirátora zla, d'ábla, dojdou poklidu lidé trávící svůj život v míru. Pythagorejci nazývají sedmičku také číslem panenství, protože jest první číslicí, která není zplozena a která také neplodí, nejsouc schopna rozdělení na dvě části stejně veliké. Také zdvojnásobena nedává čísla před desítkou, jež jest limitou, první hranicí čísel. Byla tedy sedmička zasvěcena Athéně-Panně. Také v náboženských obřadech máme četné důkazy jejího vlivu a také bývá označována názvem „číslo přísahy“. Proto Židé při ní přísahali, jí za svědka se dovolávali. Tak Abraham, když sjednal úmluvu s Abimelechem, dotvrdil ji sedmi beránky.

Také užívá se pro sedmičku názvu číslo blaženosti a klidu, odkudž také ono známé:

*O terque quaterque beati...*⁹

⁹ Ó třikrát, čtyřikrát blažení...

jímž se rozumí: na duši i na těle blažení. Také Stvořitel ustal v díle stvoření sedmého dne, pročež tento den jest u Mojžíše nazýván sabbath – to jest den klidu; rovněž i Kristus spočíval v hrobě dne sedmého.

Jak již svrchu jsme připomněli, má sedmička s křížem a Kristem velikou spojitost. V Kristu spočívá všechna naše blaženost, klid a štěstí; a sedmička se nejlépe hodí k očišťování. Odtud Apuleius praví:

„Chci-li se očistiti, koupám se v moři a sedmkrát ponořuji si hlavu.“ I malomocný byl podle slov Starého Zákona sedmkrát postříkán vrabčí krví. Prorok Elizeus, jak psáno jest ve IV. Knize Králů, praví malomocnému: „Jdi a sedmkrát se vykoupej v Jordáně a znovu nabude zdraví maso tvé a čist budeš!“ A o něco dále čteme: „I umyl se dle slov prorokových v Jordáně a čist byl.“ Sedmička je dále číslem pokání a odpuštění, proto sedmileté pokání bylo ustanoveno pro kterýkoliv hřích, jak také dosvědčují slova mudrcova: „Sedmkrát budiž měřeno hříšník.“ Každého sedmého roku byly udíleny odpustky a úplná rozhřešení dávala se – jak možno čísti v Leviticu – vždy po čtyřech sedmiletích. Ze sedmi proseb sestavil Kristus modlitbu za naše spasení. Sedmička je i číslem svobody, neboť po sedmi letech si židovský otrok vykupovával svobodu. Číslo toto jest i velmi vhodné k velebení Boha, proto praví prorok: „Sedmkrát týdně jsem Tě velebil za výroky spravedlnosti Tvé.“ – Sedmička bývá také nazývána číslem pomsty, protože v Písmu se čte: „Sedmkrát bude pomstěn zločin Kainův“ a také žalmista praví: „Splat' sousedům našim sedmeronásobně v prsou jejich spáchanou křivdu.“ Proto také Šalamoun mluví o sedmi špatnostech a v Evangeliu čteme o sedmi zlých duchách. Sedmička značí i přítomnou dobu, neboť přítomnost je částí sedmidenního kruhu. Dále je zasvěcena Duchu Svatému, neboť prorok Izaiáš líčí Ho sedmkrát, a to podle jeho darů, jež jsou: moudrost, rozum, rozvaha, síla, znalost, zbožnost a bázeň boží. U Zachariáše čteme o sedmi očích božích, sedm jest i andělů před tváří Boha stojících, jak patrné jest z Tobiaše a z Apokalypsy, z nichž vyplývá, že sedm hořících pochodní plálo před trůnem Božím a sedm zlatých svícňů, z nichž prostřední v podobě syna Božího držel v pravici sedm hvězd. Také sedm duchů stálo před tváří Boží a sedmi andělům před trůnem bylo dáno sedm trub. Dále viděl Jan beránka, majícího sedm rohů a tolikéž očí, a knihu sedmi pečetěmi zapečetěnou; po rozlomení sedmé pečetě nastalo ticho na nebesích. Ze svrchu řečeného je patrné, jak právem připisuje se sedmičce svrchovaná dokonalost. Také s dvanáctkou má sedmice značnou spojitost. Tak jako sedmička vzniká z trojky a čtyřky sečtením, tak dvanáctka vzniká jejich násobením, což jest počet planet a znamení zvěřníku; trojici v nich obsaženou jsou účastny božství, čtyřkou pak nižší přírody.

V Písmu Svatém těší se tato čísla obzvláštní pozornosti a veliká a mnohonásobná jsou jejich tajemství, z nichž některá uvéstí jsme se rozhodli, aby tím snáze se poznalo, že sedmička značí jakousi plnost těchto svatých tajemství. V Genesi čteme o sedmém dnu odpočinku Stvořitele, čteme, že svatý a zbožný muž Henoch byl sedmým potomkem Adamovým a že druhý sedmý potomek Lamech byl člověkem ničemným a že holdoval dvojženství. V sedmé generaci byla smyta vina Kainova, jak psáno jest: „Sedmkrát bude trestán Kain a kdo Kaina zabije, sedmkrát trest splatí.“ K tomu pisatel poznamenává, že sedm bylo také hříchů Kainových; též do archy Noemovy bylo vzato po sedmi zvířatech každého druhu. Pak po sedm dní dal Hospodin pršet a sedmého dne otevřel prameny a zatopil zemi. Rovněž Abraham dal Abimelechovi sedm beránek a sedm let sloužil Jakub za Leu a dalších sedm za Rachel. Sedm dní truchlil Izrael nad smrtí Jakubovou. Kromě toho tamtéž čteme o sedmi kravách a sedmi hlasech, o sedmi letech úrodných a sedmi neúrodných. V Exodu jest pak ustanoveno, aby sedmého dne o t. zv. sabbathu se nepracovalo, protože také Bůh sedmého dne odpočíval. Také Mojžíš sedmého dne ustal od modlitby. Sedmého dne budiž svátek Páně, sedmého roku svobodný nechť odejde otrok, sedm dní budiž tele a jehně se svojí matkou. Sedmého roku má dojít odpočinku půda osévaná šest let; sedmý den bude se nazývati svatý! V Leviticu také bude třeba slaviti a světiti všední den a první den sedmého měsíce bude vzpomínáno sabbathu. Po sedm dní budiž přinášen zápalný oheň Pánu a sedm dní budiž slaven svátek Páně, což budiž svatým právem vašim potomkům! Sedmého měsíce budete slavnosti slaviti a ve svatostánku po sedm dní budete prodlévati. Sedmkrát pokropí vás jménem Páně, namočív prst do krve, sedmkrát bude zkropen krví vrabce z malomocenství očištěný; sedm dní bude se omývati živou vodou ten, kdo trpí krvácením. Sedmkrát namočí prst v krvi telete; sedmkrát potrestám vás za vaše hříchy. Podle V. knihy Mojžíšovy sedm kmenů mělo v moci zemi zaslíbenou. Čte se dále o sedmi letech odpuštění a o sedmi světlech svícňů obrácených k západu. Ve IV. knize čteme o sedmi čistých ovečkách obětovaných syny Izraele, o nekvašeném chlebě po sedm dní požívaném a o hříších sedmi beránky a kozlem očištěných. Sedmý den byl nejslavnějším a posvátným, první den sedmého měsíce uctíváným a svatým a sedmého měsíce byl slaven svátek stánek, sedmého dne obětoval telata a sedm oltářů zřídil Balaam. Marie, sestra Aronova, nemocná malomocenstvím, za sedm dní vyšla uzdravena, za sedm dnů byl očištěn, kdo se byl dotekl mrtvol.

Podle knihy Josuovy sedm kněží neslo archu úmluvy před Jerichem, sedm dní obcházeli město a sedmého konečně dne sedm kněží troubilo. Rovněž v Knize soudců Abessa vládl sedm let nad Izraelem, Samson pak po sedm dní slavil svatbu a sedmého dne dal své manželce hádanku, sedmi provazy ze sedmi šlach a sedmi jeho vlasů spletenými byl spoután; sedm let byli Izraelité pod vládou krále Madianského. V Knize králů vypravuje se pak o tom, jak sedmkrát řekl Eliáš chlapci: „Jdi a pohlédni k moři.“ Po sedmé pak: „Ejhle, mráčky!“ Sedm dní chystali synové Izraele šik a teprve sedmého dne svedli bitvu. Davidovi bylo vyhrožováno sedmiletým hladem za hřích sčítání lidu a hoch, vzkříšený Eliseem, sedmkrát zivl. Sedm mužů bylo ukřižováno ve dnech prvých žní. Naaman byl očištěn sedmým omytím od Elisea, v sedmém měsíci byl zabit Goliáš. V Paralipomeny čteme,

že během sedmi měsíců byly položeny základy ke stavbě chrámu, v knize Ester píše se o sedmi kleštěncích krále perského; z knihy Tobíáše se dovídáme o sedmi manželích, kteří byli oddáni se Sárou, dcerou Raguelovou. Podle Daniela byla pec Nabuchodonozorova rozpálena sedmeronásobně, sedm lvů bylo v jámě a sedmého dne přišel Nabuchodonozor. V Knize Jobově připisuje se Jobovi sedm synů a vypravuje se, jak sedm dní seděl Job se svými přáteli na zemi a tamtéž čteme, že člověka nepotká zlo po sedmé. U Ezdráše jest zmínka o sedmi týdnech v roce, o sedmi poradních sborech Artaxerxových, o hlaholu trub v sedmém měsíci. V době Ezdrášově, když lid Izraelský sídlil v obcích, byl sedmý měsíc ve znamení slavnosti svatostánků a také prvního dne v sedmém měsíci předčítal Ezdráš lidu Zákon. Sedmkrát za týden velebí David v Žalmech Hospodina; stříbro se čistí sedmkrát, sedmeronásobně bude měřeno našim bližním za nepřítelství.

Moudrost zřídila si sedm sloupů, sedm bylo mužů pronášejících moudré výroky, sedm jest věcí, které Bůh nemiluje a zavrhuje. V srdci nepřítelově skrývá se sedm ničemností, máme i sedm očí pozorných a sedm pošetilých. Izaiáš vypočítává sedmero darů Ducha Svatého a vypravuje o sedmi ženách, majících jednoho muže. U Jeremiáše čteme o sedmi žádostech ženské duše; sedm synů také porodila slabá matka a život z ní prechal. Sedm dní trávil o žalu prorok Ezechiel, Zachariáš píše o sedmi lampách a o sedmi miskách na svícnech, pak o sedmi očích, celou zemi obhlížejících a o sedmi pohledech na jediný kámen upřených a konečně o tom, jak sedmidenní půst se změnil v radost. U Michaela povstalo sedm pastýřů proti Assyřanům.

A což konečně v Novém Zákoně! Máme sedmero blahoslavenství, sedm ctností, proti nimž se klade sedmero hříčů, sedm proseb v modlitbě Páně, sedm slov Kristových na kříži, sedm slov blahoslavené Marie Panny, sedm chlebů Pánem rozdělených, sedm košů zbylých drobtů, sedm bratří jedinou choť majících, sedm rybářů-učedníků Kristových; sedm dále džberů v Káni Galilejské, sedm hněvivých slov, jimiž stihl Pán pokrytce, sedm démonů vyhnaných z hřišnice a sedm d'áblů, které převzal vymítač. Sedm let dlel také Kristus ve vyhnanství v Egyptě a sedmého dne opustila horečka syna králova. V listech kanonických popisuje Jakub sedm stupňů moudrosti a Petr sedm stupňů ctnosti. Skutky apoštolské vypočítávají sedm diakonů a sedm žáků vybraných apoštoly. Také v Apokalypse nalézáme mnohá tajemství tohoto čísla. Tamtéž čteme o sedmi svícnech, sedmi hvězdách, sedmi korunách, sedmi církvích, o sedmi duších před trůnem, o sedmi řekách egyptských, o sedmi pečeti, o sedmi znameních, o sedmi rozích, o sedmi očích, o sedmi duších Božích, o sedmi andělech se sedmi troubami, o sedmi rozích a sedmi hlavách dračích, nesoucích diadémy; také čteme o sedmi čiších, jež drží jeden ze sedmi andělů, o sedmi hlavách krvavého zvířete, o sedmi horách a sedmi králích na nich sedících, jichž hlas zněl jako sedm hromů.

Kromě toho obsahuje v sobě toto číslo mnohé síly, jak ve věcech přirozených, tak i ve věcech posvátných, při obřadech a namnoze i jinde. Budiž zde vzpomenu to jen sedmi dní, sedmi planet, sedmi Plejad, sedmi věků světa, sedmi proměn člověka. Patří sem také sedm svobodných, sedm mechanických a sedm zakázaných umění, sedmice barev, sedmero kovů, sedm otvorů v lidské hlavě a sedm párů nervů. Sluší se dále zmíniti o sedmi pahorcích římských, o sedmi římských králích, o sedmi občanských válkách a o sedmi mudrcích v době proroka Jeremiáše. Dále známe sedmi řeckých filosofů a víme, že sedm dní hořel Řím za Nerona. Během vlády sedmi králů bylo pobito deset tisíc mučedníků. Pověst vypráví o sedmi spáčích, sedm je i hlavních chrámů v Římě a tolikéž klášterů zřídil Řehoř. Stejně množství synů porodila Felicie. Mimo to jest ustanoveno v Říši sedm kurfiřtů, sedm dní také trvají slavnostní obřady při korunovaci císaře; zákon žádá sedmi svědků při závěti, sedm jest trestů civilních a tolikéž církevních. Sedmkrát pozdravuje kněz při mši svaté, sedm je svátostí, sedm stupňů kleriků, sedmiletý hoch může obdržeti nižší svěcení a také obročí. Jest i sedm kajících žalmů a na druhé desce sedm přikázání, také Adam s Evou byli v ráji sedm hodin. Jest sedm mužů, jichž příchod zvěstovali andělé ještě před jejich narozením. Jsou to: Ismael, Izák, Samson, Jeremiáš, Jan Křtitel, Jakub, bratr Páně a Ježíš Kristus.

Ke konci připomínáme, že číslo toto jest nejmocnějším vůbec, jak v dobru, tak i ve zlu. O tom prastarý básník Linos pěl:

*Septima cum, venit lux, cuncta absolvere coepit
Omnipotens pater, atque bonis est septima et ipsa
Est etiam rerum cunctarum septima origo.
Septima prima eadem perfecta, et septima septem,
Unde etiam coelum stellis errantibus altum
Volvitur, et circlis totidem circum undique fertur.¹⁰*

¹⁰ Sedmý když nastal den, všemocný Bůh otec dílo své dokončil. Proto též dobrým i sama sebou je číslice ta, počátkem všeho, dokonalým je i číslem prvním; ba i sedmkrát sedm. Proto též vysoko na nebi hvězdy putují v sedmi kruzích a číslicí jejich je sedmice.

Kapitola 11.

O osmičce a její stupnici.

Pythagorejci nazývají osmičku číslem spravedlnosti a plnosti, poněvadž první ze všech čísel dá se rozdělit na čtyři stejné díly. Pro tuto vlastnost získala si názvu „čísla spravedlnosti“. Názvu čísla plnosti získala svou tvarovou solidností. Proto Orfeus, dovolávaje se božské spravedlnosti, přísahal při osmi božstvech, totiž při Ohni, Vodě, Zemi, Nebi, Luně, Slunci, Dni a Noci. Proto také jest osm viditelných nebeských sfér. Osmička značí nám také podstatu přírody, kterou Orfeus obsáhl v osmi hymnech. Též bývá nazývána číslem smlouvy a obřizky, protože bylo přikázáno Židům konati tyto věci osmého dne. Podle Starého Zákona skládal se rituální šat kněží z osmi částí, kterými byly spodky, spodní šat, tiara, pás, vrchní šat, náplecník, náprsní štítek a čelenka. Toto číslo vztahuje se také na věčnost a konec světa, neboť následuje po sedmičce, která jest symbolem času; odtud jest i číslem blaženosti a Kristus sám v Evangelii sv. Matouše vypočítává osm druhů blažených. Protože v arše Noemově bylo zachráněno osm duší před potopou světa, jest osmička také číslem zdraví a zachování. Také bylo osm synů Isajových, z nichž posledním byl David. Zachariášovi, otci Janovu, byla osmého dne vrácena řeč. Číslo toto jest zasvěceno Dionysovi, protože se narodil za osm měsíců po početí, čehož jest svědkem ostrov jemu zasvěcený – Naxos, jehož obyvatelky rodí šťastně v osmém měsíci dívky schopné života, zatím co téměř na celém světě všechny děti takto zrozené umírají a také matky jsou ve velkém nebezpečí života.

Kapitola 12.

O devítce a její stupnici.

Devítka jest číslem zasvěceným Musám, číslem nebeských sfér a božských duchů. Jest totiž devět pohyblivých sfér a jim odpovídajících devět Mus: Kalliope, Urania, Polyhymnia, Terpsichoré, Kleio, Melpomene, Erato, Euterpe, Thalia, a to tak, že první Musa se vztahuje na nejvyšší sféru, tak zvané „prvé pohyblivé“, a pak ostatní postupně sestupují podle nadepsaného pořadí až k poslední, která odpovídá sféře Luny. Tedy: Kalliope odpovídá „prvému pohyblivému“, Urania hvězdnému nebi, Polyhymnia Saturnovi, Terpsichoré Jupiterovi, Kleio Martovi, Melpomene Slunci, Erato Venuši, Euterpe Merkurovi, Thalia Luně. Také jest devět kůrů blažených andělů, a to Serafini, Cherubíni, Trůnové, Vládcí, Síly, Mocí, Knížata, Archandělé, Andělé, které Ezechiel označuje devíti kameny. Tyto kameny jsou: safír, smaragd, karfunkl, beryl, onyx, chrysolith, jaspis, topas a karniol. Číslo toto tají také veliké arkanum kříže. Neboť v hodinu devátou Pán náš Ježíš Kristus vypustil duši. Staří pohřbívali mrtvé za devět hodin po smrti a v devíti létech přijal Minos od Jova v jeskyni zákony. Proto také Homeros věnuje devítce zvláštní pozornost, především tam, kde mluví o dávání zákonů, o věštebných odpovědích nebo o hrozících krveprolitích. Astrologové rovněž nepřisuzují eneadám, to jest devítiletým obdobím v životě lidském menší důležitosti, než obdobím sedmiletým, tak zvaným klimakterickým, které se vyznačují markantními změnami.

U některých autorů, jako na příklad u Augustina ve výkladu příběhu o deseti malomocných v Evangeliu, má však devítka pečeť nedokonalosti a neúplnosti, ježto prý nedosahuje dokonalosti desítky, jsouc o jednu menší. A přece nepohřešuje mystického obsahu délka devíti loktů krále Oga z Bašanu, který jest typem ďábla.

Stupnice osmičky.

V archetypu	אלוה ודעת Eloha Vedaath יהוה ודעת Tetragrammaton Vedaath								Osmipísmenná jména boží
Ve světě duchovním	Dědictví	Nezničitelnost	Moc	Vítězství	Patření na Boha	Milost	Království	Radost	8 odměn blažených
Ve světě nebeském	Nebe hvězd	Nebe Saturna	Nebe Jupitera	Nebe Marta	Nebe Slunce	Nebe Venuše	Nebe Merkura	Nebe Luny	8 viditelných nebeských sfér
Ve světě živlů	Suchost země	Chlad vody	Vlhkost vzduchu	Teplo ohně	Teplo vzduchu	Vlhkost vody	Suchost ohně	Chlad země	8 živelných vlastností
V mikrokosmu	Trpěliví	Hladovějící a žízňící po spravedlnosti	Mírní	Pronásledování pro spravedlnost	Čistého srdce	Milosrdní	Chudí duchem	Lkající	8 druhů blahoslavených
V podsvětí	Žalář	Smrt	Soud	Hněv boží	Temnoty	Bolest	Nouze	Tíseň	8 trestů zatracených

Stupnice devítky.

Devítipísmenná jména boží	יהוה צבאות Tetragrammaton Cevaoth יהוה צדקנו Tetragrammaton Zidkenu אלהים גבור Elohim Gibor									V archetypu
9 kůrů andělských	Serafini	Cherubini	Trůnové	Vládcové	Moci	Sily	Knížata	Archandělé	Andělé	Ve světě duchovním
9 andělů vládnoucích nebesům	Metatron	Orfaniel	Cafkiel	Cadkiel	Samael	Rafael	Haniel	Michael	Gabriel	
9 pohyblivých sfér	„Prvé pohyblivé“	Hvězdné nebe	Sféra Saturna	Sféra Jupitera	Sféra Marta	Sféra Slunce	Sféra Venuše	Sféra Merkura	Sféra Luny	Ve světě nebeském
9 kamenů symbolizujících 9 kůrů andělských	Safir	Smaragd	Karfunkl	Beryl	Onyx	Chrysolith	Jaspis	Topas	Karneol	Ve světě živlů
9 smyslů vnějších i vnitřních	Paměť	Myšlení	Obrazotvornost	Rozum	Sluch	Zrak	Čich	Chut'	Hmat	V mikrokosmu
9 řádů zloduchů	Lžibohové	Lživí duchové	Nádoby bezpráví	Mstitelé zločinů	Kouzelníci	Mocnosti vzduchu	Furie původkyně zla	Žalobci nebo vyšetřující	Pokušitelé či úkladníci	V podsvětí

Kapitola 13.

O desítce a její stupnici.

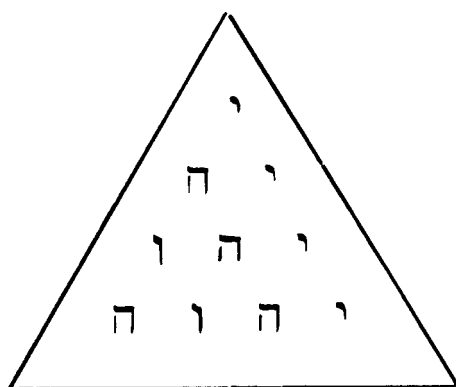
Desítka! Toto číslo nazývá se veškerým neboli universálním a číslem úplným, označujícím úplný běh života. Za ni se již nepočítá, leč opakováním. Veškerá čísla v sobě buď obsahuje, nebo násobením rozvíjí. Proto těší se z mnohonásobné úcty, proto staří nazvali „denariemi“ úkony, spočívající v desetidenním odřikání se některých věcí těm, kteří se chtěli očistiti, nebo přistoupiti k obětím. Proto bylo zvykem u Egyptanů ukládati desetidenní půst těm, kdož chtěli dáti se zasvětit do mysterií Isidiných. Tak dosvědčuje Apulejus, když praví sám o sobě: „To mi uložil za přítomnosti všech, abych zkrotil na deset dní požitek z jídla, aby nepožíval masa ze žádného živočicha a abych jedl bez vína.“

Deset je částí lidských krevnatých: menstruace, sperma, bunečná jádra, hmota, šťávy, organické tělo, část vegetativní, smyslová, rozum a mysl. V člověku je dále deset částí jednoduchých, totiž kost, chrupavka, nerv, šlachy, vazivo, tepna, žíla, blána, maso a kůže. Dále jest i deset údů vnitřních: jsou to: duch, mozek, plíce, srdce, játra, žluč, slezina, ledviny, pohlavní orgány a děloha.

Kromě toho bylo deset opon v chrámě, deset strun na harfě, deset hudebních nástrojů, jimiž byl doprovázen zpěv žalmů a jichž jména jsou: „Neza“, na němž byly hrány ódy, „Nablum“, totéž jako nástroj „mizmor“ k doprovodu žalmů, „Sir“ ke zpěvu, „Tefila“ k modlitbě, „Baracha“ k blahorečení, „Haeiel“ ke chvále, „hodaia“ k dikůvzdání, „ašer“ oslavující něčí štěstí, „halleluja“ k chvále toliko Boží a při rozjímáních. Dále máme také deset pěvců žalmů, totiž Adama, Abrahama, Melchisedecha, Mojžíše, Asafa, Davida, Šalamouna a tři syny Chora. Mimo to jest deset přikázání Božích a deset dní po nanebevstoupení Kristově sestoupil Duch Svátý. Desítka je konečně tím číslem, v němž Jakub po celou noc zápolil s andělem, v boji zvítězil a za východu Jitřenky byl blahoslaven a nazván Israelem. Tímto číslem přemohl Josua jedenáct králů, David potřel Goliáše a Filištínské a Daniel vyvázl z jámy lvové.

Stejně jako jednička je i desítka číslem kruhovým, neboť okleštěna k jedničce se vrací, od níž má svůj původ, sama jsouc koncem i náplní všech čísel i počátkem desítek. A jako desítka vrací se k jedničce, z níž vzešla, tak vše pohyblivé vrací se k tomu, od čeho má svůj původ. Tak voda k moři, které jest jí otcem, spěje, tělo do země, z níž vzešlo, se klade, duše, od Boha stvořené, ke svému Tvůrci se vrací. A vůbec vše stvořené obrací se vníveč, neboť z ničeho bylo vše stvořeno, není-li ovšem zachováno Božským Slovem, v němž tají se vše, a všechno dokonává svůj běh v desítce a skrze desítku, jak praví Proklos: „Od Boha počínajíc a k Němu se vrací.“ Také Bůh, jsa první jedničkou, dříve než vejde do nižších hmot, vchází do prvých čísel, do trojky; odtud do desítky, do deseti ideí a měr všech čísel a všeho stvořeného, které Židé nazývají deseti přívlastky a vypočítávají deset Božích jmen. Proto nemůže bytovati další číslo.

Proto všechny desítky obsahují cosi božského a v Zákoně jsou na ně odvolání jako na vlastnosti Boží, přičemž k prvým číslům jako počátkům věcí a původu všech čísel přidávají se desítky jako zakončení Onoho, který jest počátkem i koncem všeho.

Stupnice desítky.

V archetypu	יהוהיהויהי			יודהאואהא			אלהים צנאות				Desetipísmenná jména Boží
	Ehjah	Jod Tetra-grammaton	Tetra-grammaton Elohim	El	Elohim Gibor	Eloha	Tetragrammaton Cevaoth	Elohim Cevaoth	Sadai	Adonai Melek	10 božích jmen
	Kether	Chochmah	Binah	Chesed	Gevurah	Tif'ereth	Necah	Hod	Jesod	Malkuth	10 sefirot
Ve světě duchovním	Serafini	Cherubini	Trůnové	Vládcí	Moci	Síly	Knížata	Archandělé	Andělé	Duše blažených	10 řádů blažených podle Dionysia
	Hajoth – hakadoš	Ofanim	Aralim	Chasmalim	Serafim	Malachim	Elohim	Bne Elohim	Cherubim	Išim	10 řádů blažených podle židovské tradice
	Metatron	Jofiel	Cafkiel	Cadkiel	Samael	Rafael	Haniel	Michael	Gabriel	Duše Mesiášova	10 vládnoucích andělů
Ve světě nebeském	Rešith hagalgalm	Masloth	Šabathai	Cedek	Madim	Šemeš	Nogah	Kochav	Levanah	Holom Jesodoth	10 světových sfér
	První pohyblivé	Sféra zvířat	Sféra Saturna	Sféra Jupitera	Sféra Martova	Sféra Sluneční	Sféra Venuše	Sféra Merkura	Sféra Luny	Sféra živlů	10 světových sfér
Ve světě živlů	Holub	Pardál	Netopýr	Orel	Kůň	Lev	Člověk	Had	Býk	Beránek	10 posvátných živočichů
V mikrokosmu	Duch	Mozek	Slezina	Játra	Žluč	Srdce	Ledviny	Plice	Rodidla	Děloha	10 vnitřních částí lidských
V podsvětí	Lžibozi	Lživí duchové	Nádoby nepravosti	Mstitelé zločinů	Kouzelníci	Mocnosti vzduchu	Furie původkyňe zla	Žalobci nebo vyšetřující	Pokušitelé či úkladníci	Duše zatracené	10 řádů zatracených

Kabalistická stupnice dvanáctky.

Dvanáctipísmenná jména Boží	הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא Svatý buď požehnán						אב בן ורוח הקדש Otec, Syn a Duch svatý						V archetypu
Dvanáct kombinací velkého jména	HVHJ	VHHJ	HHVJ	JHVH	HJVH	VJHH	HJHV	HHJV	JHHV	VHJH	HVJH	JVHH	
Dvanáct řádů blažených duchů	Serafini	Cherubíni	Trůnové	Vládcí	Mocnosti	Síly	Knížata	Archandělé	Andělé	Nevinní	Mučedníci	Vyznavači	
Dvanáct andělů vládnoucích zvířetníku	Malchidiel	Asmodel	Ambriel	Muriel	Verchiel	Hamaliel	Zuriel	Barbiel	Annachiel	Harael	Gabriel	Barchiel	Ve světě duchovním
Dvanáct kmenů	Dan	Ruben	Juda	Manase	Ašer	Šimon	Isaschar	Benjamin	Neftalim	Gad	Zabulon	Efraim	
Dvanáct proroků	Malachiáš	Agai	Zachariáš	Amos	Oseáš	Micheáš	Jonáš	Abdiáš	Sofoniáš	Naum	Habakuk	Johel	
Dvanáct apoštolů	Matouš	Tadeáš	Šimon	Jan	Petr	Ondřej	Bartoloměj	Filip	Jakub starší	Tomáš	Matouš	Jakub mladší	
Dvanáct zvířetníkových znamení	Skopec	Býk	Bliženci	Rak	Lev	Panna	Váhy	Štír	Střelec	Kozoroh	Vodnář	Ryby	Ve světě nebeském
Dvanáct měsíců	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Leden	Únor	
Dvanáct bylin	Šalvěj	Sporyš mužský	Sporyš ženský	Kostival	Brambořík	Marulka	Štírovník	Černobýl	Drchnička	Šťovík	Hadovec	Podražec	Ve světě živlů
Dvanáct kamenů	Sardonyx	Karneol	Topas	Chalcedon	Jaspis	Smaragd	Beryl	Ametyst	Hyacinth	Chrosopas	Křišťál	Safir	
Dvanáct hlavních údů	Hlava	Krk	Paže	Prsa	Srdce	Břicho	Ledviny	Pohlavní ústrojí	Kyčle	Kolena	Holeně	Chodidla	V mikro-kosmu
Dvanáct stupňů zatracenců a zlých duchů	Lžibozi	Lživí duchové	Nádoby nepravosti	Mstitelé zločinů	Kouzelníci	Mocnosti vzdušné	Furie, původkyně zla	Žalobci nebo vyzvědači	Pokušitelé či úkladníci	Zločinci	Odpadlíci	Nevěrci	V podsvětí

Orfická stupnice dvanáctky.

12 božstev	Athéné Minerva	Afrodite Venuše	Appolon Apollon	Hermes Merkur	Zeus Jupiter	Demeter Ceres	Hefaistos Vulcanus	Ares Mars	Artemis Diana	Vesta Vesta	Hera Juno	Poseidon Neptun	Ve světě duchovním
12 znamení zvěrokruhu	Skopec	Býk	Blíženci	Rak	Lev	Panna	Váhy	Štír	Střelec	Kozoroh	Vodnář	Ryby	Ve světě nebeském
12 měsíců	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Leden	Únor	Ve světě živlů
12 posvátných ptáků	Sova	Holub	Kohout	Ibis	Orel	Vrabc	Husa	Datel	Vrána	Volavka	Páv	Labuť	
12 posvátných savců	Koza	Kozel	Býk	Pes	Jelen	Vepř	Osel	Vlk	Laň	Lev	Ovce	Kůň	
12 posvátných stromů	Oliva	Myrta	Vavřín	Líska	Dub	Jabloň	Zimostráz	Javor	Palma	Borovice	Trnoslívka	Jilm	V mikrokosmu
12 lidských údů odpovídajících znamením	Hlava	Krk	Paže	Prsa	Srdce	Břicho	Ledviny	Pohlavní ústroj	Kyčle	Kolena	Holeně	Chodidla	

Kapitola 14.

O jedenáctce a dvanáctce s oběma stupnicemi této, kabalistickou a orfickou.

Právě tak jako desítku, která jest číslem zákona a přikázání, jedenáctka překročuje, tak i nedostupuje dvanáctky, čísla milosti a dokonalosti; proto jest jedenáctka nazvána číslem hříšníků a kajcníků. Proto ve svatostánku bylo připraveno jedenáct žiněných rouch, sloužících za oděv kajcníků, litujícím svých hříchů. Proto číslo toto nemá společenství s věcmi božskými, ani s nebeskými, ani nepřitahuje, ani nemá stupnice k vyššímu směřující, ani jakékoliv zásluhy; přece však někdy dostává se jí nezasloužené milosti Boží. Jako onen dělník, který v hodinu jedenáctou byl povolán na vinici Páně a přece dostal mzdu jako ti, kteří v parnu celý den pracovali.

Dvanáctka jest však číslem božským, které nebesa rozděljuje, jsouc vládkyní nebeských znamení a duchů. Jest totiž dvanáct znamení na zvěrokruhu, jimž vládne tolikéž andělů, podporovaných výroky Velikého Jména Božího. Jupiter za dvanáct let svou dráhu končí a Luna denně o dvanáct stupňů pokročí. V lidském těle jest dvanáct hlavních kloubů: zápěstní, loketní, ramenní, kyčelní, kolenní a patní. V božských mystériích má dvanáctka neobyčejnou sílu. Dvanáct rodin israelských vybral Bůh a tolikéž vládců jim ustanovil, dvanáct kamenů bylo umístěno na dně Jordánu a na prsou kněze bylo do štítu vsazeno dvanáct kamenů. Na stole leželo dvanáct chlebů a oltář byl zbudován z dvanácti kamenů. Kovové umyvadlo, jež zřídil Šalamoun, spočívalo na dvanácti lvech, tolikéž pramenů bylo v Elimu, tolikéž zvěďů bylo vysláno do země zaslíbené, tolikéž bylo apoštolů Kristových a dvanáct vůdců stálo v čele dvanácti okrskům. Dvanáct tisíc hlav čítaly národy označené a vyvolené; dvanácti hvězdami nebeskými korunována je Královna nebes a podle evangelia z množících se chlebů sebralo se dvanáct košů drobtů. Dvanáct andělů stojí před dvanácti branami města Jerusalema a dvanáct nebeských kamenů jest v něm. Ve věcech nižšího řádu také mocně dvanáctka působí; tak zajíc a králík dvanáctkrát do roka plodí a rodí a velbloud za dvanáct měsíců vrhá mláďata a páv klade dvanáct vajec.

Kapitola 15.

O číslech vyšších než dvanáct a o jejich moci a silách.

Také ostatní čísla, vyšší než dvanáctka, jsou obdařena mnohou a rozmanitou účinností a tyto jejich síly dlužno kalkulovati podle jejich původu a částí; ovšem jen potud, pokud vznikají rozličným spojením jednoduchých čísel, nebo jejich násobením. Někdy také určuje se jejich význam podle toho, zda jsou nižší nebo vyšší než předchozí, eventuálně následující číslo, které jest obzvláště dokonalé; tu také obsahují sama v sobě některá posvátná mystéria.

Tak třetí číslo po desítce označuje tajemství zjevení Kristova národům; neboť třináctého dne po jeho narození stala se hvězda vůdkyní Magů.

Čtrnáctka také jest typická pro Krista, který čtrnáctého dne v prvním měsíci za nás se obětoval a toho dne také synové Israele měli přikázáno slaviti Pánu „Passah“, neboli slavnost přejití. Číslo toto má na zřeteli Matouš tak pečlivě, že vynechává v rodokmenu Kristově několik rodů, aby, kde může, je uplatnil.

Patnácté číslo je symbolem duchovního povznesení, a proto mu odpovídal řadový zpěv patnácti žalmů. K němu vztahuje se také patnáct let povolených králi Ezechiele. A patnáctý den sedmého měsíce byl oslavován a svěcen.

Šestnáctku nazývají Pythagorejci číslem štěstí, protože vzniká ze čtverce a jest příbuznou desítky; obsahuje totiž všechny starozákonní proroky i apoštoly a evangelisty Nového Zákona.

Osmnáctku a dvacítku pokládají teologové za nepříznivou, protože osmáct let sloužil Israel moabskému králi Eglonovi, dvacet let sloužil Jakub a za dvacet stříbrných byl prodán Josef; a konečně mezi mnoho-nožci není ani jednoho, který by měl více než dvacet noh.

Dvaadvacítku jest číslem moudrosti, neboť tolik jest písmen v hebrejské abecedě a Starý Zákon čítá dvaadvacet knih.

Osmadvacítku se pokládá za příznivou pro Lunu, protože svůj běh, zcela odlišný od pohybu ostatních hvězd, vykonává za 28 dnů, vracejíc se neustále na totéž místo Zvěrokruhu, odkud vyšla. Proto počítá se osmadvacet domů Luny, které tají zvláštní síly a účinnost, k věcem nebeským.

Třicítka jest pamětihodná mnohými mystériemi, které i Pán náš Ježíš Kristus jí propůjčil. On sám ve třiceti letech svého věku se dal pokřtiti a počal činiti zázraky a učiti o království Božím. Také sv. Jan Křtitel byl třicetiletý, když počal na poušti kázati a připravovati cestu Pánu. Ezechiele taktéž v témž stáří počal prorokovati a Josef jsa třicet let stár byl vyveden ze žaláře a obdržel od Faraona vládu nad celým Egyptem.

Dvaatřicítce připisují židovští učenci moudrost, neboť tentýž počet cest moudrosti vypočítává Abraham. Pythagorejci ji však nazývají číslem spravedlnosti, protože až k jedničce možno ji rozdělit na stejné díly.

Čtyřicítka chovali staří ve veliké úctě a řídili se jí při slavnosti nanebevstoupení. Její vliv jeví se prý i při porodech, neboť tolik dní se utváří v životě matky semeno, až se přemění v tělo organicky dokonalé se všemi potřebnými a harmonickými rozměry, uschopněné k přijetí duše. Tentýž počet dní jsou matky po porodu churavé a uzdraví se, až orgány otřesené porodem opět zesílí a se vyčistí. Novorozeňata prvních 40 dní se nesmějí, postonávají a jejich život je stále na vážkách. Jest tedy číslo toto velmi významné při obřadech očišťování, pokání a velkých mysteriích. Tak 40 dní a nocí dal Bůh za potopy pršetí dešti, 40 let sídlili dítky Israele na poušti, 40 dní bylo odkládáno zničení Ninive. Svatí pokládali čtyřicítka za vhodnou pro púst a také Mojžíš, Eliáš a Kristus 40 dní se postili. Čtyřicet týdnů byl Kristus nošen pod srdcem Panny a 40 dní prodléval v Betlémě, než byl donesen do chrámu. Čtyřicet měsíců veřejně kázal, 40 hodin mrtev spočíval ve hrobce, za 40 dní po svém zmrtvýchvstání vstoupil na nebesa, což by se nestalo, jak praví naši teologové, kdyby v čísle tomto nebyla skryta zvláštní tajemná moc.

Padesátka jest číslem odpuštění hříchů a osvobození z otroctví, neboť podle zákona se za 50 let promlčely dluhy a také otroci byli propuštěni na svobodu. Proto také označuje příslib milosti a pokání milostivým letem a kajícím žalmem. Také zákon a Duch svatý se v ní projevuje, neboť za 50 let po odchodu Židů z Egypta byl dán Mojžíšovi Zákon na hoře Sinaj. Padesát dní po zmrtvýchvstání sestoupil na apoštoly Duch svatý na hoře Sinaj; proto se nazývá padesátka také číslem milosti a připisuje se Duchu svatému.

I šedesátka byla posvátná v Egyptě, neboť přísluší krokodýlovi, který v 60 dnech 60 vajec klade, tolikéž dní je zahřívá, šedesátí let prý se dožívá a tolikéž prý má zubů; mimo to každoročně odpočívá bez potravy po šedesát dní v ústraní.

I sedmdesátka má svoje tajemství, neboť tolik let hořel v zajetí babylonském ustavičně pod vodou obětní oheň; sedmdesát let předem prorokoval Jeremiáš zkázu chrámu. Sedmdesát let trvalo zajetí babylonské i pustošení Jerusaléma. Sedmdesát palem rostlo na místě, kde rozbili tábor synové Israele, v počtu sedmdesátí duší přišli otcové do Egypta. Tolik bylo také králů, kteří majíce uřezány palce na rukou i na nohou, sbírali potravu pod stolem Adonibezechovým. Sedmdesát synů vzešlo z Joaše, tolikéž mužských potomků měl Jeroboal. Sedmdesát hřiven stříbra bylo dáváno Abimelechovi, který najednou kameny pobil právě tolik mužů. Sedmdesát synů a vnuků Abdonových jezdilo na sedmdesátí oslicích. Sedmdesát tisíc nosičů měl král Šalamoun, sedmdesát synů samarského krále Achaba bylo popraveno. Sedmdesátka je podle žalmisty číslem našeho věku, sedmdesátkrát byl souzen Lamech, tolikrát také odpouštěli se hříchy provinilci.

Číslo sedmdesát dva odpovídá sedmdesátí dvěma jazykům, sedmdesátí dvěma nejstarším synagogám, sedmdesátí dvěma překladatelům Starého Zákona, sedmdesátí dvěma učedníkům Kristovým. S dvanáctí jest toto číslo také v úzké souvislosti; ve věcech nebeských vznikají dělení každého znamení v šest dílů sedmdesát dvě pětiny, jimiž vládne stejný počet andělů, kteří jsou opět ovlivněni stejným počtem Božích jmen. Každé pětina jest podrobena jedna ze sedmdesátí dvou řečí, a to tak přesně, že astrologové a fysiognomikové mohou poznati, jaká jest mateřská řeč toho kterého člověka. Tomuto číslu odpovídají také klouby lidského těla, přičemž se na každém prstu u ruky i u nohy nalézají tři, takže sečteme-li je s dvanácti hlavními klouby udanými u čísla dvanáct, obdržíme číslo dvaasedmdesát.

Číslo sto, k němuž náleží nalezená ovce a jež také přechází z levé strany na pravou, jest pokládáno za svaté. Značí také, poněvadž vzniká z desítky sebou samou násobené, uzavřenou dokonalost. Avšak dovršením všech čísel jest číslo tisíc, jež označuje jako deset na třetí úplnou a obecnou dokonalost.

Konečně jsou ještě čísla, kterým Plato ve svém „Státu“ připisuje značný význam a které také Aristoteles ve své „Politice“ nezavrhne, poněvadž působí veliké změny ve státech. Jest to čtverec a krychle dvanáctky, totiž čísla sto čtyřicet čtyři a tisíc sedm set dvacet osm, a hlavně poslední je číslem zvláště neblahým; neboť dospěje-li k němu nějaké společenství nebo stát, dokonává krychli a blíží se k svému pádu. Dospěním ke čtverci dostavuje se také změna, avšak k dobru, je-li stát moudře spravován; kdyby však přesto nastal pád, pak není to vina osudu, nýbrž špatné vlády. Tím myslím, že jsem dosti pověděl o jednotlivých číslech.

Kapitola 16.

Označování čísel určitými pohyby ruky.

Velmi často četl jsem v knihách o magii mezi jinými úkony a pokusy také o některých podivuhodných, a jak se mi zdálo, směšných pohybech ruky. Nejdříve jsem je považoval za tajné pakty se zlými duchy, pročež jsem si je hnusil a je zavrhl. Avšak když jsem věc zkoumal blíže, shledal jsem, že v těchto magických posuncích nelze viděti ďábelské pakty, ale pouze skryté číselné poměry, které staří národové označovali rozmanitým ohýbáním ruky a prstů. Takovými pohyby vyjadřovali magové slova nevyslovitelných sil, pro která není hlásek, která však mají rozličná čísla, takže je mlčky naznačovali spojením neb roztažením prstů a ctíli tak v posvátném

mlčení bohy ovládající svět. Martianus se zmiňuje o tomto zvyku ve svém díle o Aritmetice takto: „Vstoupila panna a pozdravila Jupitera nepochopitelně hbitým pohybem prstů, jenž vyjadřoval číslo sedm set sedmnáct. Filosofie, jež stála vedle Pallady, se tázala, co Aritmetika těmito číslicemi vyjádřila a Pallas odvětila: Pozdravila Dia jeho vlastním jménem.“ K lepšímu porozumění uznal jsem za vhodné uvésti Bedův výklad těchto pohybů.

Chceš-li naznačiti jedničku, ohni malíček levé ruky do středu dlaně.

Vyjadřuješ-li dvojku, polož podobně prsteník; chceš-li naznačiti trojku, přilož i prostřední prst; máš-li na mysli čtyřku, malíček vzpřim. Při pětce vzpřim i prsteník, na označení šestky vztyč i prostřední prst, současně ohýbaje prsteník do středu dlaně. K vyjádření sedmičky nech všechny prsty vzpřiměny, jen malíček přilož k zápěstí. Totéž, jenže s prsteníkem, vyjadřuje osmičku; devítka se vyjadřuje zakřiveným prsteníkem. Nehet ukazováčku, položený na prostřední článek palce, značí devítku; dvacítku se vyjádří, když prostřední prst se vtiskne mezi klouby palce a ukazováčku. Spojíme-li nehty ukazováčku a palce, máme třicítku. K vyjádření čtyřicítky položíme palce vnitřní plochou na bok nebo hřbet ukazováčku, při čemž oba prsty jsou vzpřiměny. Chce-li naznačiti padesátku, skloníme palec k dlaní zakřivivše poslední jeho článek v podobě řeckého písmene gamma (Γ); totéž gesto, při němž však ukazováček objímá zpředu palec, značí šedesátku. Opřeme-li pak nehet palce o prostřední kloub ukazováčku, máme osmdesátku. Devadesátku označíme, otiskneme-li nehet ohnutého ukazováčku na kořen kolmo vztyčeného palce. Všechny tyto pohyby konáme levicí. Stovku vyjádříme tímž gestem pravice, jako levicí jsme vyjadřovali desítku; podobně pravicí provedené seskupení prstů, jako děláme levicí na znamení dvacítky, značí dvě stovky. Stejně pohyb prstů pravice jako při dvojce značí dva tisíce atd. až do devíti tisíc. Potom však na vyjádření deseti tisíc přiložíme levici hřbetem na střed prsou tak, aby prsty směřovaly k nebesům. Při dvaceti tisících užijeme téhož gesta, jenže tentokrát přikládáme levici dlaní napříč. Na označení třiceti tisíc přiložíme opět dlaň levice na prsa s prsty vzhůru, ale tak, aby se palec dotýkal hrudní kosti. K vyjádření čtyřiceti tisíc směřují prsty dolů; palec přitištěný na pupek, přičemž prsty ostatní jsou vztyčeny, značí padesát tisíc. Uchopíme-li levici seshora stehno, vyjádříme tak šedesát tisíc. Otočíme-li v téže pozici levici o 180°, vznikne nám gesto sedmdesáti tisíc. Při vyjadřování osmdesáti tisíc posící položíme ohnutou levici na stehno. Levice podepřená v bok, s palcem dolů směřujícím, značí devadesát tisíc. Totéž gesto jako při deseti tisících prováděné pravicí značí statisíce. Milion značíme sepjatýma rukama, při čemž palce jsou zkríženy.

Tyto poznámky podle Bedy, myslím, že by postačily; větší podrobnosti o těchto věcech nalezněš v „Aritmetice“ bratra Lukáše od Božího hrobu.

Kapitola 17.

O různých číselných značkách Římanů.

Značky číselné se píší u různých národů různě. Římané, jak píše Valerius Probus, ve svém spise „O starém písmu“, označovali číslice tak, jak dosud jsou označovány, tímto způsobem:

I	V	X	L	C	↷. CC
1	5	10	50	100	200
D	M. S. I. CXD.			IDD. ICC. V	
500	1000			5000	
CCIDD. CMD. JMC. IMI. X					
10.000					
IDD. DCC. L			CCCIDD. CM. C		
50.000			100 000		
↷. CC̄			DM. qDD.		
200.000			500.000		
CMJ. CqD. M̄S.					
1000 × 1000					

Jsou také i jiné značky číslic, kterých dnes užívají aritmetikové a kalkulátoři, které se pořadem kreslí takto: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. K nim přidává se značka prázdnoty označovaná kroužkem, která ač sama nic neznamená, přece ve spojení s předchozími značí desítky, stovky, tisícovky, jak ze spisů aritmetických je patrné. Někteří značí desítku virgule s příčnou linkou, pětku taktéž, avšak linka základní čáru neseče, nýbrž se jí jen dotýká, jedničku pak prostou kolmicí, jak patrné na příkladě:

+	značí deset,
⊥	značí patnáct,
⊥	šestnáct,
⊥	sedmnáct.

Kroužek označuje stovku, je-li spojen číslem, pak značí tolik set, kolik značka, na níž je připojen, udává; jinak, sám o sobě znamená nulu. Na příklad:

00, nebo 110 – dvě stě
 000, nebo 1110 – tři sta
 ⊥0 pět set
 ⊥0 deset set neboli tisíc.

Kapitola 18.

O číselných značkách Řeků.

Řekové užívají jako číselných značek písem v abecedním pořádku, a to trojím způsobem.

Za první: každé písmeno abecedy označuje číslici svého abecedního pořadí, jak patrné z příkladu:

A.	B.	Γ.	Δ.	E.	Z.	H.	Θ.	I.	K.	Λ.	M.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
N.	Ξ.	O.	Π.	P.	Σ.	T.	Υ.	Φ.	X.	Ψ.	Ω.
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.

To jest první řada čísel řeckých.

Za druhé: Řekové dělí celou abecedu na tři třídy, z nichž první jest třídou jednotek, poněvadž počíná písmenem Alfa; druhá, počínající písmenem Iota, jest třídou desítkovou a třetí, začínající písmenem Rho, jest stovkovou. Tento způsob byl u pozdějších Řeků zaveden podle vzoru hebrejského. Poněvadž řecká abeceda má k tomuto způsobu o tři písmena méně, bylo nutno vymyslet tři jiné znaky a zařadit je mezi písmeny, aby označovaly šestku, devadesátku a devítistovku, jak patrné níže:

A.	B.	Γ.	Δ.	E.	ς.	Z.	H.	Θ.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
I.	K.	Λ.	M.	N.	Ξ.	O.	Π.	Ϛ.
10.	20.	30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.
P.	Σ.	T.	Υ.	Φ.	X.	Ψ.	Ω.	ϛ.
100.	200.	300.	400.	500.	600.	700.	800.	900.

Připojíme-li k některému z těchto písmen oblouček ostrého přízvuku,¹¹ značí pak tolikéž tisíc; na příklad:

⊃A.	⊃I.	⊃P.
100.	10, 000.	100, 000.

Za třetí: Řekové užívají v označení číslic šesti písmen, a to: I pro jedničku, II a Π pro pětku, protože Π je prvním písmenem slova πέντε, pět Δ pro desítku od slova Déκα, E pro stovku od slova Εκατό σν,¹² XX

¹¹ Ve skutečnosti jak v originále, tak i v našem textu běží o případ t. zv. spiritus lenis, který ovšem v řecké řeči stejně jako přízvuk může být jen u samohlásek. (Poznámka překladatele.)

¹² V originále Μίλια jest patrně chybou sazeče. (Pozn. překladatele.)

pro tisícovku od slova $\chi\lambda\iota\alpha$, MM pro deset tisíc¹³ od slova $M\acute{o}\rho\iota\alpha\varsigma$. Z těchto šesti písmen tvoří Řekové číslice ostatní, a to buď kladením stejných, nejvýše čtyř, vedle sebe k označení čtyřnásobku, mimo pětku, která se nedá skládati, nebo spojováním jednotlivých písmen různých k označení jejich součtu, jak patrně na příkladě:

<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IIII.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IIII.</i>	<i>IIIII.</i>	<i>IIIIII.</i>
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Δ .	ΔI .	ΔII .	ΔIII .	$\Delta IIII$.	ΔII .	ΔIII .	$\Delta \Delta$.	
10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	20.	
		$\Delta \Delta I$.	$\square \Delta$	$\square \Delta$.	<i>E.</i>	<i>EE.</i>		
		21.	50.	60.	100.	200.		
		$\square E$	<i>X</i>	$\square X$	<i>M</i>	$\square M$		
		500.	1000.	5000.	10,000.	50,000.		

Kapitola 19.

O značkách hebrejských a chaldejských a o některých jiných značkách magických.

Hebrejská písmena také značí číslice, avšak mnohem dokonaleji než kterékoliv jiné písmo, neboť v hebrejských číslicích jsou skryta svrchovaná tajemství, o nichž jedná část kabaly, zvaná notarikon.

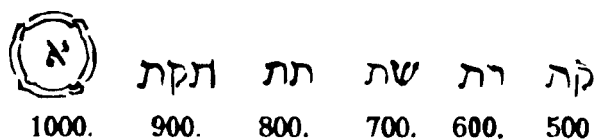
Hebrejská abeceda má 22 hlavních písmen, z nichž pět na konci slova jsou jaksi odlišného tvaru a nazývají se proto koncovými. Připočteme-li tyto k hlavním, máme úhrnný počet 27. Dělí se na tři stupnice; písmena stupnice první označují jednotky, písmena stupnice druhé desítky a třetí pak stovky. Z těch pak kterékoliv písmeno, je-li napsáno velikým typem, značí tolikéž tisíc, kolik jeho hodnota udává. Na příklad:

Stupnice hebrejských písmen jsou tyto:

\aleph	\beth	\daleth	\aleph	\beth	\daleth	\aleph	\beth	\daleth
9.	8.	7.	6.	5.	4.	3.	2.	1.
\aleph	\beth	\daleth	\aleph	\beth	\daleth	\aleph	\beth	\daleth
90.	80.	70.	60.	50.	40.	30.	20.	10.
\aleph	\beth	\daleth	\aleph	\beth	\daleth	\aleph	\beth	\daleth
900.	800.	700.	600.	500.	400.	300.	200.	100.

Někteří neuzívají koncových písmen a píší pak místo nich takto:

Z těchto a podobných figur skládáním a spojováním jednotlivých písmen vyjadřují se všechna ostatní složená čísla, jako 11, 12, 110, 111, přidávajíc k desítce jednotková písmena. Podobně také u ostatních. Patnáctku však neoznačují desítkou a pětkou, nýbrž devítkou a šestkou, tedy takto: $\aleph \beth$. Činí tak z úcty ke jménu Božímu $\aleph \beth$, které značí patnáct, aby se posvátného jména nemohlo zneužívat k profánním věcem.

Egyptané, Etiopové, Chaldejci a Arabové mají také své vlastní znaky pro číslice, kteréžto znaky zhusta se vyskytují mezi magickými charaktery. Kdo by chtěl i tyto poznati, nechť jich hledá u znalců těchto písmen. Chaldejci značí čísla stejně jako Hebrejci, písmeny své abecedy. Tuto abecedu uvedli jsme již na konci první knihy. Kromě toho nalezl jsem ve dvou prastarých astrologických a magických knihách jakési velmi vkusné znaky pro čísla, jež jsem uznal za vhodné sem připojiti. V obou svazcích vyskytovaly se znaky takovéto:

¹³ Podle originálu. V překladech francouzských a německých H.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Γ	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥

Tytěž znaky obrácené vlevo značí desítky:

10	20	30	40	50	60	70	80	90
⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥

A opět obrátí-li se prvě dolů, značí stovky, druhé tisícovky:

100	200	300	400	500	600	700	800	900
⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥
1000	2000	3000	4000	5000	6000	7000	8000	9000
⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥	⊥

Skládáním a mísením těchto znaků vyjdou zcela jednoduše znaky pro ostatní složená čísla, jak lze se přesvědčiti na těchto několika příkladech:

1510	1511	1471	1468	3421
⊥	⊥	⊥	⊥	⊥

Podle tohoto příkladu jest nutno postupovati i při skládání ostatních znaků. Tím jsme snad dosti pověděli o číselných znacích.

Kapitola 20.

Které číslice jsou přiděleny písmenám, a jak jich užívati při věštění.

Pythagorejci v souhlase s Aristotelem a Ptolemaiem tradují, že základem písmen jsou určitá jakási božská čísla, jimiž lze ze jména věci sečítáním poznati skryté a budoucí. Tento způsob věštby nazývají aritmantii, neboť se děje pomocí čísel, jak také toho vzpomíná. Terentianus ve verších:

*Et nomina tradunt literis peracta
haec ut numeris pluribus, illa sint minutis,
quandoque subitunt dubiae pericula pugnae:
Maior numerus qua steterit, favere palma.
Presagia lacti minima patere summa.
Sic et Patroclum Hectorea manu perisse
sic Hektora tradunt cecidisse mox Achilli.¹⁴*

Plinius vypravuje o Pythagorově objevu, že lichý počet samohlásek v udělených jménech ukazuje na kulhavost, slepotu a jiné úrazy na pravé části těla; sudý počet svědčí o tomže na levé části. Jakýsi alexandrijský filosof učil, jak je možno z čísel písmen sestaviti horoskop a naléztí vládnoucí planety, zjistiti, který z manželů dříve zemře či druhého přežije a vůbec usuzovati na šťastné či nešťastné výsledky našich snah. Chci zde uvéstí tyto metody, které za správné uznal i astrolog Ptolemaios.

Která čísla kterým písmenům odpovídají, ukázali jsme výše na písmenách řeckých a hebrejských, kde jsme rozdělili abecedu na tři třídy, z nichž prvá jest jednotková, druhá desítková a třetí stovková. Ježto v abecedě latinské chybí do plného počtu dvaceti sedmi značek čtyři, vyplňují tento nedostatek jednoduché souhlásky „J“ a „V“, jaké jsou ve jménech Jan a Valentin, pak aspirované „Hi“ a „Hu“ jako ve jménu Hieronymus a Huilhelmus. Kdežto Germáni užívají místo aspirovaného „hu“ W, Románi v běžné řeči kladou na jeho místě G ve spojení s u, takže jedni píší Wilhelmus a jiní Guilhelmus.

¹⁴ Tvrdí, že tak jména z písmen stkána jsou, by jedna menší, druhé větší počet skýtala, kdy vzejde nebezpečí pochybné bitvy: kde větší číslo stojí, tomu větší palmu vítěznou, než menší zvěstí jasnou pro smrt jest. Tak Patroklos i zhynul Hektorovou rukou, tak prý i Achilles brzy Hektora zhubil.

A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.	I.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
K.	L.	M.	N.	O.	P.	Q.	R.	S.
10.	20.	30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.
T.	V.	X.	Y.	Z.	J.	V.	Hi.	Hu.
100.	200.	300.	400.	500.	600.	700.	800.	900.

Chceš-li nyní poznati něčí vládnoucí hvězdu, sečti jméno jeho i obou jeho rodičů po písmenkách podle hořejší tabulky a výsledek děl devíti, jen pokud to lze. Zbude-li jedna nebo čtyři, obě značí Slunce. Zbude-li dvojka nebo sedmička, značí to Lunu. Trojka ukazuje na Jupitera, pětka na Merkura, šestka na Venuši, osmička na Saturna, devítka na Marta. Důvod toho vyložíme na jiném místě.

Podobně, chceš-li poznati nějaký horoskop, sečteš číselné hodnoty jmen objektu a jeho rodičů a výsledek dělíš dvanácti. Zbude-li jedna, ukazuje na Lva; Junonina dvojka značí Vodnáře, Vestina trojka Kozoroha, čtyřka Střelce, pětka Raka, Venušina šestka Býka, Palladina sedmička Berana, Vulcanova osmička Váhy, Martická devítka Štíra, desítka Pannu, jedenáctka Ryby a Foibova dvanáctka Blížence. I k výkladu těchto věcí se později vrátíme.

Nikdo však ať se nediví, že pomocí čísel ze jmen vlastních vzniklých, lze mnohé věci předpovědět, ježto podle svědectví Pythagorejců a hebrejských kabalistů jsou v číslech skryta hluboká tajemství, poznaná jen od málo zasvěcenců. Vždyť i Nejvyšší stvořil vše v čísle, míře a váze a od Něho původ svůj odvozuje i písmena i jména, která jistě nejsou uspořádána náhodně, nýbrž určitým, třebaš nám neznámým pořádkem. Proto také praví sv. Jan v Apokalypse: „Kdo má rozum, nechť přemýšlí nad číslem jména zvířete, které jest i číslem člověka.“ Tím se ovšem nemyslí jména, která jsou dávana lidem podle různých národů a kmenů různě, avšak ta, která každému rodicimu se propůjčují samy hvězdy nebeské a která vypočítí učí nás hebrejští kabalisté a mudrci egyptští.

Kapitola 21.

Která čísla jsou zasvěcena určitým božstvům a která určitým živlům jsou přidělena.

Již Pythagorejci zasvětili určitá čísla živlům a božstvům nebeských těles: tak vzduchu osmičku, ohni čtyřku (tetraktys), zemi šestku, vodě dvanáctku. Dále náleží jednička Slunci, jež jest jediný král hvězd a v němž Bůh rozbil svůj stan. Pro prasílu své ideální a intelektuální bytnosti jest také zasvěcena Jupiterovi, jež jest hlavou a otcem bohů jako jednička (monas) počátek a matka čísel. Dvojka náleží Luně, druhému ze světél nebeských a představuje duši světa; nazývá se také Juno, poněvadž mezi jí a monadou existuje první spojení a společenství. Dále jest také přidělována Saturnovi a Martovi, kteréžto planety platí astrologům za neblahé. Trojka patří Jupiterovi, Slunci a Venuši, třem šťastným hvězdám; jest přičítána však také Vestě, Hekatě a Dianě. Proto praví Básník:

Trojnásobná Hekato! Ty trojhlavá, cudná Diano!

Číslo tři jest tedy zasvěceno panně mocné na nebi i v podsvětí! Čtyřka náleží Slunci, jež podle tohoto čísla rozděljuje strany nebe a roční počasí. Ale také podléhá Merkurovi, poněvadž jediný mezi bohy nazývá se čtverný. Pětka, která je složena z první liché a z první sudé a jest proto dvojnásobného pohlaví, náleží rovněž Merkurovi; přesto však toto číslo je podkládáno také nebeskému světu, který nad čtyřmi živly v jiném tvaru tvoří pátý. Číslo šest, jež vzniká z trojky násobené dvojkou stejně jako směsí obou pohlaví, jest vztahováno Pythagorejci na plození a manželství a náleží Venuši a Junoně. Sedmička, jako číslo klidu, jest přidělena Saturnovi; také pořádá pohyb a světlo měsíce; tritonská panna nazývá se proto, poněvadž ničeho neplodí, dále jest podržována Minervě, poněvadž není utvořena z žádného předběžného čísla a nazývá se stejně jako Pallas Ženomuzem, poněvadž jest složena z mužských i ženských číslic. Plutarch přičítá jí také Apollonovi. Osmička náleží Jupiterovi pro svátost spravedlnosti, kterou v sobě obsahuje; jest také zasvěcena Vulkánovi, poněvadž vzniká z prvního pohybu a čísla dvě, které jest Junonino a jest samo sebou dvakrát násobeno. Též je přidělována matce bohů Kybele, které náleží vše kubické. Plutarchos přičítá jí Bakchovi nebo Dionysiovi, jež měl se naroditi v osmém měsíci. Jiní ji nazývají číslem Saturna a Park, poněvadž zrození osmého měsíce obyčejně nesetrvávají na živu. Devítka náleží Luně, jako první podržovatelce všech nebeských vlivů a sil; také je zasvěcena devíti Musám, Martovi, od kterého pochází konec všech věcí. Desítka, jako číslo kruhu, náleží ze stejného důvodu jako monas Slunci; jest přičítána Janovi, poněvadž přispívá ke konci první řady druhé monady. Mimo to jest přičítána také Zemi. Stejně tak se má tomu s číslem dvanáct, poněvadž Slunce probíhá dvanácti nebeskými znameními a dělí rok na dvanáct měsíců; náleží tedy Slunci a Zemi. Číslo jedenáct pak jako polokruh jest zasvěceno Luně a také Neptunovi.

Kapitola 22.

O planetárních tabulkách, o síle a formulích a o božích jménech, inteligencích a démonech, kteří jim vládnou.

Kromě toho nalézáme u magiků určité číselné čtverce podle planet rozdělené, které nazývají svatými planetárními tabulkami. Tyto tabulky se vyznačují mnohými a velikými silami nebeskými, neboť představují božské číselné poměry, jež podle myšlenky božského ducha uložila vesmírná duše v nebeských hmotách a nejkrásnější harmonii nebeských paprsků v poměru k obrazcům, označujícím nadzemské inteligence, jichž nelze vyjádřit jinak, než číselnými znaky a charaktery. Čísla hmotná a hmotné obrazce nemají v okultních mystériích žádné moci, leč jako představitelé čísel a obrazců formálních, které jsou řízeny a určeny inteligencemi a božskými sefirami, spojujícími konečné body hmoty a ducha podle vůle vznešené duše. Je-li operátor nadán silou vůle a dostane-li se mu pomocí Boží, může působiti i na hmotu magicky pečlivě připravenou pomocí nebeské síly vesmírné duše a postavení hvězd.

Nyní se však obraťme k výkladu jednotlivých tabulek:

První z nich, náležející Saturnovi, skládá se ze čtverce trojky a obsahuje devět základních čísel v každé řádce po třech, jež sečteny vodorovně, svisle nebo úhlopříčně, dávají vždy součet patnáct; sečteme-li všechna čísla čtverce, vyjde čtyřicet pět. Této tabulce vládnou z božských jmen ta, jichž písmena sečtena, dávají čísla tabulky; kromě toho jedna inteligence pro dobro a jeden démon pro zlo. Z těchto čísel vznikla i pečeť a charakter Saturnův a jeho duchů, jež zobrazíme níže. Práví se, že tato tabulka, vyryta do olovené destičky za vhodné konstelace Saturnovy, pomáhá při porodu, činí člověka bezpečným a mocným a má vliv na úspěch proseb u knížat a mocných tohoto světa. Je-li však zhotovena za nepříznivého postavení Saturna, škodí stavbám a sadům, odvrací od lidí pocty a důstojnosti, plodí boje a rozepře a rozhání vojska.

Druhá tabulka náleží Jupiterovi a jest čtvercem čtyřky. Obsahuje 16 čísel, v každé řadě po čtyřech, jichž součet všemi směry jest třicet čtyři a úhrnný součet 136. Opět tabulce vládnou božská jména s inteligencí k dobremu a s démonem ke zlu a zase z ní jest odvozen charakter Jupiterův a jeho duchů. Jest zaznamenáno, že vyryjeme-li tabulku v době, kdy Jupiter jest mocný a vládne, do stříbrné destičky, že přináší zisk, bohatství, vděk i lásku, mír a svornost lidí, že usmiřuje nepřátele, uchovává pocty a hodnosti a vnuká dobré rady; ruší očarování, je-li vyryta do korálu.

Třetí tabulka, nazvaná Martova, jest dvojmocí pětky a obsahuje 25 čísel po pěti v každé řadě, jichž součet směrový jest šedesát pět a úhrnný 325. Také zde ovládají tabulku příslušná božská jména, inteligence pro dobro a démon pro zlo; a zase z ní se odvodí Martův charakter a jeho duchů. Je-li tabulka za příznivé konstelace Martovy vryta do železné destičky nebo do meče, činí nositele mocným v boji, na soudech i v žádostech. Činí ho hrozným pro nepřátele a poskytuje mu vítězství. Vryje-li se do karneolu, zastavuje krev a čmýru. Je-li vryta za příznivého postavení Martova do destičky měděné, překáží stavbám, zbavuje mocné čestných úřadů, hodností a bohatství, dává vznik nesváru a při lidí i zvířat, zahání včely, holuby a ryby, zastavuje mlýny, nese neštěstí na lovech i ve válce. Působí dále neplodnost mužů, žen i zvířat, nahání hrůzu před nepřáteli a uvrhuje v poddanství.

Čtvrtá tabulka, sluneční, sestává ze čtverce šestky, obsahuje 36 čísel, z nichž součet šestí v řádce všemi směry jest 111, sumární pak 666. Jejím vládcem jsou zase, jako u předcházejících, příslušná jména boží, inteligence dobré a zlý démon a zase z ní jsou odvozeny charaktery Slunce a jeho duchů. Tabulka vryta za příznivých aspektů slunečních do zlaté destičky, činí nositele slavným, milovaným, milým a ve všem mocným. Staví dále nositele na úroveň králů a knížat, pozdvihuje ho na nejvyšší stupeň štěstí a činí ho schopným dosáhnouti všeho, po čem touží. Je-li však vyryta pod nepříznivým aspektem slunečním, činí nositele tyranským, zpupným, ctižádostivým, nenasytým a špatně končícím.

Pátá tabulka jest Venušina; vzniká čtvercem sedmičky, obsahuje tedy 49 čísel, z nichž sedm sečteno vodorovně, svisle i příčně dává 175 a součet všech 1225. Ovládána jest opět božskými jmény, inteligencí pro dobré a démonem pro zlé operace a z ní zase se odvozuje charakter Venuše a jejich duchů. Vryta do stříbrné destičky, sjednává svornost, odstraňuje rozepře, získává lásku žen, podporuje početí, zahání neplodnost, vyvolává mohutnost při souloži, ruší očarování, smiřujíc muže se ženou, činí zvířata všeho druhu plodnými a vložena do holubníku, rozmnožuje holuby. Osvědčuje se u všech chorob melancholických, vrací veselost a poskytuje úspěch cestujícím. Je-li však zhotovena za nepříznivé konstelace Venuše, působí pravý opak řečeného.

Šestá tabulka, Merkurova, skládá se z dvojmoce osmičky, obsahujíc 64 čísel, jichž řádkový součet činí 260, úhrn pak 2 080. Opětovně vévodí jí příslušná jména boží, dobrá inteligence a zlý démon, z ní také odvozen jest charakter Merkura a jeho duchů. Vryta za vhodného postavení Merkurova do stříbra, cinu nebo mosazi, nebo napsána na panenském pergamenu, činí nositele oblíbeným a šťastným k dosažení všeho, co žádá. Přináší zisk a odvrací nouzi, sílí paměť i rozum, dává nadání všestekně a ve snách propůjčuje dar poznání věcí skrytých. Rytí za nepříznivých aspektů působí pravý opak toho všeho.

Sedmá tabulka náleží Luně. Jest čtvercem devítky, obsahuje 81 čísel, součet řadový nebo úhlopříčný činí 369, součet všech čísel pak 3 321. Vládnou jí příslušná jména boží, inteligence i démon, z ní odvozen jest zase charakter Luny a jejich duchů. Je-li tabulka vryta za příznivé konstelace Luny do stříbrné destičky, činí nositele

příjemným, milovaným, veselým i ctěným, zamezuje zlomyslnost, upevňuje zdraví, odvrací nepřátele i věci škodlivé od každého. Je-li vryta do destičky olovené a za nepříznivého postavení Luny a zakopána do země, přináší neštěstí místu tomu i všem, kdož tam bydlí a přicházejí. Podobně jest tomu u lodí, pramenů, řek i mlýnů. Přináší neštěstí tomu, proti němuž byla rituálně zhotovena, činíc jej štvancem z vlastí i z domova, byla-li v něm zakopána. Škodí i lékařům a řečníkům a vůbec všem ve vykonávání povolání, byla-li proti někomu zhotovena.

Jakým způsobem se odvozují charaktery jak hvězd, tak duchů jejich, snadno pozná z těchto tabulek rozumný badatel, který pochopil jejich správnost.

Jména boží, odpovídající číslům Saturnovým.

Čísla	Boží jména	
3	AB	אב
9	HOD	הד
15	JAH	יה
15	HOD	הוד
45	Rozšířené Tetragrammaton	יודהאואהא
45	Agiel, inteligence Saturnova	אניאל
45	Zazel, démon Saturnův	זאזל

Jména boží, odpovídající číslům Jupiterovým.

4	ABBA	אבבא
16		הוה
16		אהי
34	EL AB	אל אב
136	Jofiel, inteligence Jupiterova	יהפאל
136	Hismael, démon Jupiterův	הסמאל

Jména boží, odpovídající číslům Marta.

5	HE, písmeno svatého jména	ה
25		יהי
65	ADONAI	אדני
325	Grafiel, inteligence Martova	גראפאל
325	Barzabel, démon Martův	ברצאבאל

Jména, odpovídající číslům Slunce.

6	VAU, písmeno svatého Jména	ו
6	He, roztažené, písmeno sv. Jména	הא
36	ELOH	אלה
111	Nachiel, inteligence sluneční	נחאל
666	Sorath, démon sluneční	סורת

Jména, odpovídající číslům Venušiným.

7	AHA	אהא
49	HAGIEL, inteligence Venušina	הגיאב
175	Kedemel, démon Venuše	קדמאל
1252	BNEJ SERAFIM, inteligence Venušiny	בני שרפים

Jména, odpovídající číslům Merkurovým.

8	AZBOGA, roztažená osmička	אזבונה
64	DIN	דין
64	DONI	דני
260	Tiriel, inteligence Merkurova	טיריאל

2080 Taftartarat, démon Merkurův

תפתרת

Jména, odpovídající číslům Lunny.

9 HOD

הד

81 ELIM

אלים

369 CHASMODAI, démon Lunny

חשמודאי

3321 Šed baršemet Šartatan, nejvyšší démon Lunny

שד ברשהמעת שרתתן

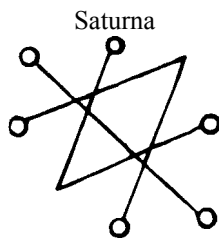
3321 Malcha betarsisim hed beruach šečhakim, nejvyšší inteligence Lunny

מלכא בתרשימים עד ברוח שחקים

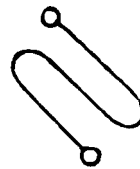
Tabulka Saturnova.

4	9	2
3	5	7
8	1	6

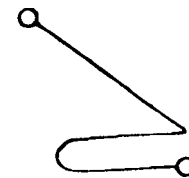
נ	ט	ד
ז	ה	ג
ז	א	ה

Značky aneb charaktery jeho inteligence

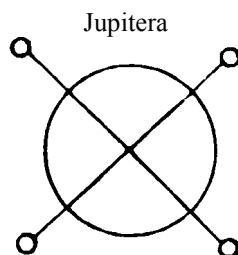
jeho démona

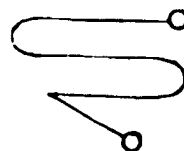
Tabulka Jupiterova.

4	14	15	1
9	7	6	12
5	11	10	8
16	2	3	13

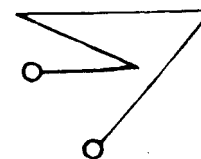
א	י	ה	ו
י	ז	ז	ט
ה	י	א	ה
ז	ט	ט	ז

Značky aneb charaktery jeho Inteligence

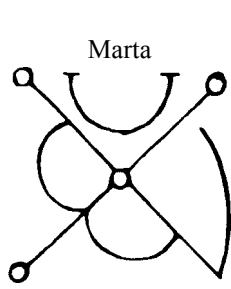
jeho démona

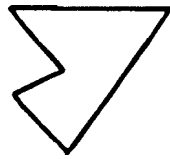
Tabulka Martova.

11	24	7	20	3
4	12	25	8	16
17	5	13	21	9
10	18	1	14	22
23	6	19	2	15

נ	ז	ז	כ	א
ז	ח	ט	י	ד
ט	א	ה	י	ז
ט	ד	א	י	י
י	נ	ז	ט	נ

Značky aneb charaktery jeho Inteligence

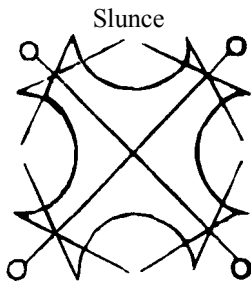
jeho démona

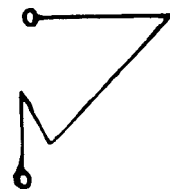
Tabulka Slunce.

6	32	3	34	35	1
7	11	27	28	8	30
19	14	16	15	23	24
18	20	22	21	17	13
25	29	10	9	26	12
36	5	33	4	2	31

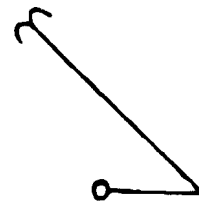
ז	ל	ג	ך	ל	א
ז	א	ט	ט	ה	ל
י	ד	ז	ה	ט	ט
ה	ט	ט	ט	י	ט
ט	ט	י	ט	ט	ט
ז	ה	ל	ד	ט	ל

Značky aneb charaktery jeho Inteligence

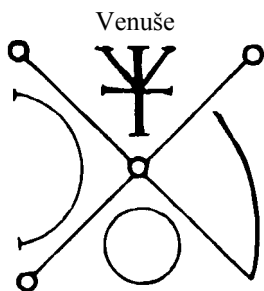
jeho démona

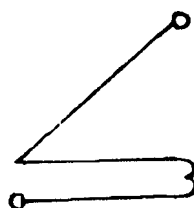
Tabulka Venuše.

22	47	16	41	10	35	4
5	23	48	17	42	11	29
30	6	24	49	18	36	12
13	31	7	25	43	19	37
38	14	32	1	26	44	20
21	39	8	33	2	27	45
46	15	40	9	34	3	28

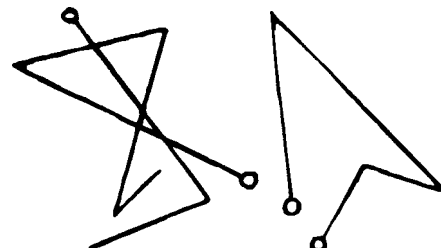
ט	ט	ז	ט	י	ז	ד
ה	ט	ט	ט	ט	ט	ט
ל	ז	ט	ט	ט	ט	ט
ט	ט	ז	ט	ט	ט	ט
ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט
ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט
ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט

Značky aneb charaktery její Inteligence

jejího démona

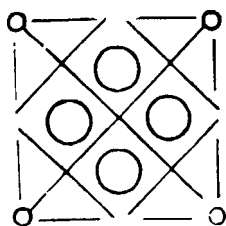

Tabulka Merkurova.

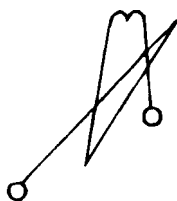
8	58	59	5	4	62	63	1
49	15	14	52	53	11	10	56
41	23	22	44	45	19	18	48
32	34	35	29	28	38	39	25
40	26	27	37	36	30	31	33
17	47	46	20	21	43	42	24
9	55	54	12	13	51	50	16
64	2	3	61	60	6	7	57

ה	ב	ב	ה	ד	ט	ט	א
ב	ה	ד	ט	א	א	י	ז
א	ט	ט	ה	ה	י	ה	ב
ה	ד	ה	ט	ה	ה	ה	ה
ט	ט	ט	ה	ה	א	א	ה
י	ב	ב	ט	ט	א	א	ה
ב	ה	ה	ט	א	א	י	ד
ה	ט	ג	א	ט	ז	ז	ב

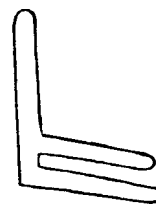
Merkura

Značky aneb charaktery jeho Inteligence

jeho démona

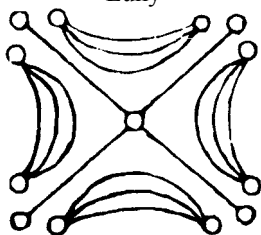

Tabulka Luny.

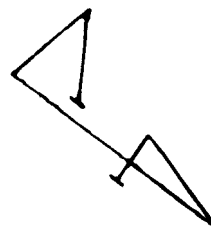
37	78	29	70	21	62	13	54	5
6	38	79	30	71	22	63	14	46
47	7	39	80	31	72	23	55	15
16	48	8	40	81	32	64	24	56
57	17	49	9	41	73	33	65	25
26	58	18	50	1	42	74	34	66
67	27	59	10	51	2	43	75	35
36	68	19	60	11	52	3	44	76
77	28	69	20	61	12	53	4	45

ה	ב	ט	ה	ט	ט	י	ה	ה
ז	ה	ה	ט	א	ט	ט	ד	ב
ב	ז	א	ט	א	ט	ט	ה	ה
י	ה	ה	ט	א	ט	ה	ט	ט
ט	י	ט	ט	א	ט	ה	ה	ה
ט	ה	ה	י	א	ט	ה	ה	ה
ט	ט	ט	י	א	ט	ה	ה	ה
ה	ה	ה	ט	א	ט	ה	ה	ה
ה	ט	ט	ט	א	ט	ה	ה	ה

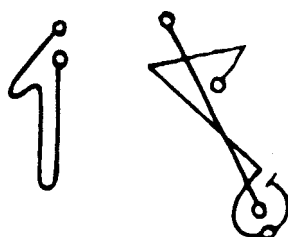
Luny

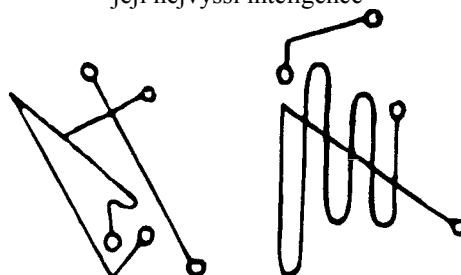
jejího démona

jejího nejvyššího démona

její nejvyšší inteligence

Kapitola 23.

O geometrických obrazcích a tělesech, jejich magické moci a korespondenci se živly a nebesy.

Existuje domněnka, že také geometrické obrazce, vzniklé z čísel, mají velikou moc. Z nich především kruh odpovídá jedničce a desítce, neboť jednička jest středem i obvodem jeho a složená desítka se vrací k jedničce, z které má počátek, takže bývá nazývána cílem a naplněním všech čísel. Kruh jest čára nekonečná, nemá počátku ani konce; počátek a konec jeho může býti v kterémkoli bodu. Proto také kruhovitý pohyb bývá nazýván neomezeným, nikoli ovšem časově, nýbrž prostorově. V důsledku toho se považuje kružnice za nejušlechtlejší a nejdokonalejší čáru, za nejvhodnější pro kouzla a zaklínání. Zaklínači zlých duchů kreslí obyčejně kolem sebe kruh. Také pětiúhelník má podivuhodný vliv na zlé duchy silou pětky. Ve své konstrukci má uvnitř pět úhlů tupých a vně pět ostrých; spojnice jeho vrcholů se středem tvoří pět trojúhelníků. V pětiúhelníku jsou skryta veliká tajemství, což platí také o jiných obrazcích, zejména o trojúhelníku, čtyřúhelníku, šestiúhelníku, sedmiúhelníku, osmiúhelníku a jiných, které vesměs vznikají různým počtem a různou skladbou čar a nabývají proto podle počtu stran různého významu a moci. Arabové a Egypťané přisouvali také velikou moc kříži. Tvrdili, že jest nejmohutnějším přijímačem všech nebeských sil a inteligencí. Jest totiž nejpravidelnější ze všech obrazců, tvoří čtyři pravé úhly, jest základem všech ploch, obsahuje oba rozměry, délku a šířku. Právilo se o něm také, že vznikl působením těles nebeských, poněvadž jejich moc spočívá v rovnosti úhlů a paprsků; hvězdy jsou nejmocnější, když zaujímají na obloze čtyři okrajové body a když současně jejich paprsky tvoří kříž. Kromě toho má kříž velmi těsný vztah k pětce, šestce, sedmičce a osmičce, jak jsme ukázali již dříve. Egypťští kněží zařadili jej již od počátku svého náboženství mezi posvátná písmena, jako symbol příštího blaženého života. Serapis nesl obraz kříže na prsou a u Řeků těšil se veliké úctě. Pokud se týče jeho náboženského významu, o tom pojednáme na jiném místě. Zde sluší jen připomenouti, že podivuhodné účinky, které mají obrazce, nakreslené námi na papíru, tabulce nebo obrazu, pocházejí ze síly, získané jimi od obrazců vznešenějších a vyšších cestou sympatickou, následkem jejich přirozené způsobivosti a podobnosti. Proto také mají býti obrazce kresleny přesně podle svých vyšších vzorů. Analogické příklady máme tyto: stěna, stojící v cestě zvuku, působí ozvěnu, paprsky sluneční, koncentrované v dutém zrcadle, zapálí dřevo nebo jiné hořlaviny v jeho ohnisku ležící; citera působí konsonanci na citeře druhé; udeříme-li na strunu lyry, rozechví se i druhá struna, stejně napjatá a stejně laděná. Stejně tak i obrazce, o nichž jsme mluvili, a charaktery přejímají sílu obrazců nebeských, byly-li nakresleny na předměty v příhodnou dobu; takto se spojuje obrazec vyšší s obrazcem podobným a činí ho schopným podobných účinků. To, co jsme pověděli o obrazcích, platí také o geometrických tělesech, zejména o kouli, čtyřtění, šestitění, osmistění, dvanáctitění, dvacetitění a podobně. Dlužno zde také vzpomenouti těles, které příkřili živlům a tělesům nebeským Pythagoras, Lokřan Timaios a Plato. Jako symbol země ustanovili krychli, která má osm rohů, šest základů a čtyřadvacet ploch. Ohni příkřili čtyřboký jehlan, mající čtyři trojúhelníkové stěny, tolikéž rohů a dvanáct ploch. Jako znak vzduchu stanovili osmistěn s osmi trojúhelníkovými základnami, se šesti rohy a čtyřadvaceti plochami. Konečně vodě určili dvacetitěn o dvaceti základnách a dvanácti rozích. Pro označení nebes užívali dvanáctitěnu, majícího dvanáct pětiúhelníkových základů, dvacet rohů a šedesát ploch. Kdo zná sílu těchto obrazců a těles, jakož i jejich vzájemný vztah a vlastnosti, může dosáhnouti mnohých podivuhodných výsledků v magii přirozené, věštecké, nejvíce ovšem pomocí zrcadel. Já sám dovedu jimi docílití věcí podivuhodných a také umím zhotoviti zrcadlo, v němž je vše viditelné i na největší vzdálenosti.

Kapitola 24.

O hudební harmonii, jejích silách a moci.

Hudební harmonie také není zproštěna vlivu hvězd; jest nejmocnější napodobitelkou všeho. Je-li v souladu s tělesy nebeskými, dokazuje nápadných účinků mentálních, vyvolává v posluchačích rozmanité nálady, ba dokonce svádí ke gestům, pohybům a konům, mění i mrav a strhuje ke svým vlastnostem, k veselosti, zármutku, k odvaze nebo ke klidu a podobně. Harmonie dokonce nutká k poslouchání i zvířata, jako hady, ptáky, delfíny. Tak ptáci se lákají pískáním, stejně se loví i jeleni, ryby v alexandrijském jezeře se chytají s průvodem chřestění. Flétna získává člověku přátelství delfinovo, lyra láká severské labutě, indiští sloni se uklidní zvuky varhan. Ba dokonce i živly se radují z melodie. Tak pramen halesský, jinak tichý a klidný, počne za zvuku flétny vřítí a bublati a přelévá se přes ohradu studny. V Lydii jsou ostrovy, zvané ostrovy vil; za zvuku píšťaly vystupují víly z ostrovů do moře, tančí kolem svých ostrovů a pak se opět vracejí na břeh. M. Varro aspoň ujišťuje, že je viděl. A jsou ještě mnohem podivuhodnější věci. Na příklad na attickém pobřeží vydává samo moře zvuky ne podobné hře na lyru, v Megaře mají kámen, který úderem zní jako struna. Tak veliká je síla hudby. Hudba také uklidňuje mysl, povzbuzuje ducha, rozohňuje bojovníky k boji, mírní únavu z práce, oživuje skleslé a zoufalé, sílí poutníky. Arabové vypravují, jak svěží jsou velbloudi nosící břemena, když jejich vůdci zpívají. Podobně nosiči těžkých břemen si propěvují a posilují se tím a občerstvují. Vždyť zpěv obveseluje a rozradostňuje,

uklidňuje pohněvané, rozveseluje smutné a rozrušené, usmiřuje nepřátele, tiší zběsilost šilenců a zahání neplodné myšlenky. Demokritos a Theofrastus tvrdí, že hudbou lze léčit, ale také přivodit choroby duševní i tělesné. Čteme, jak Terpandros a Methymňan Arion léčili nemocné Lesbany a Iony; rovněž Ismenias Thébský vyléčil zpěvem množství těžce nemocných. Orfeus, Amfion, David, Pythagoras, Empedokles, Asklepias a Timotheas vykonali mnoho divů zpěvem a hudbou. Brzy lehkou hudbou posilovali klesající mysli, brzy vážnými tóny mírnili rozčilené, zuřící nebo rozhněvané lidi. Tak David utišil hrou na harfu zuřícího Saula, tak Pythagoras odvrátil hýřivého mladíka od nemírných rozkoší. Timotheos krále Alexandra podle libosti buď rozzuřil, nebo uklidnil. Gramatik Saxo vypravuje v dánských dějinách o jakémisi hudebníkovi, který se chlubil, že umí dohnati k šilencství kohokoliv jen svou hudbou, které nikdo neodolá. Když rozkazem krále byl donucen svá tvrzení dokázati, začal různými melodiemi působiti na náladu posluchačů; nejprve vážnou a neobvyklou hudbou naplnil je smutkem a hrůzou, pak veselými melodiemi je potěšil a přiměl k posunkům a pohybům veselým, nakonec rychlou hrou přivedl je do stavu okamžitého šilení až k zuřivosti a zběsilosti. Čteme také, že v Apulii ti, kdož byli uštknuti tarantelou, strnou a leží bez dechu, dokud neuslyší určitou hudbu; pak ihned vyskočí, tančí do taktu a jsou zdraví. Uslyší-li tuto melodii později, opět jsou nuceni tančiti. Podle svědectví Geliova jest prý možno zmírniti bolesti ischiatické hudbou. Týž autor shodně s Theofrastem vypravuje, že hrou na flétnu lze vyléčiti i uštknutí zmije, a Demokritos tvrdí o sobě, že hrou na flétnu vyléčil mnoho lidí.

Kapitola 25.

O tónu, akordech a o příčině jejich podivuhodné působnosti.

Nelze popřít, že i v tónu bytuje zvláštní schopnost přijmouti nebeské vlivy, připustíme-li s Pythagorou a Platonem, že samo nebe jest dílem harmonie a že vše harmonickými tóny a pohyby vede a dokonává. Zpěv působí ještě více než zvuk některého nástroje, když vyvěrá harmonicky z duševní představy a z rozkazující vůle představitivosti, neboť snadno vniká vzduchem, který láme a řídí do duše posluchačovy, taktéž vzduchu podobné, tvořící pouto mezi tělem a duchem. Zpěv bere na sebe vášeň a cit zpívajícího a podle nich vyvolává obdobnou vášeň a cit u posluchače, působí na jeho fantasií svou fantasií, jitrí citem cit, uchvacuje srdce a vniká do hloubi duše, přičemž ladí mysl ostatních podle své, uvádí do pohybu anebo zadržuje jejich údy a krev.

Zpěv má daleko více moci než zvuk jiného nástroje pokud spojuje posluchačovo tělo i duši, vycházejí souladně z představy ducha a velitelské vůle obrazotvornosti a proniká do jeho ducha s rozkmitaným a jím vedeným vzduchem, neboť i duch posluchačův má mnoho příbuznosti se vzduchem. Poněvadž zpěv uchvacuje vášeň i cit zpívajícího, působí zpěvák svým citem na cit posluchače, podněcuje jeho fantasií vlastní, jeho mysl svou myslí, zmocňuje se jeho srdce, proniká do nitra jeho duše, zladí podle svého vlastního působení jeho vlastnosti a uvádí do pohybu nebo zastavuje jeho údy a krev. Harmonie působí na vášně tak mohutně, že nejen harmonie přirozená, ale i umělá a soulad hlasu zmocňují se duše i těla. Jest ovšem třeba, má-li nastati souzvuk, aby všechny akordy, a to jak nástrojů strunných a dechových, tak i zpěvu, prýštily ze shodné příčiny. Neboť nikdo neumí zharmonisovati řev lva, bučení vola, ržání koně, křik osla nebo chrochtání vepře. Ani loutny nelze naladiti, jsou-li na ni napjaty struny z vlka a beránka, neboť v obou případech jsou příčiny vzájemně neharmonické. Zato lze však zladiti hlasy nejrůznějších lidí, poněvadž náležejíce ke stejnému druhu, mají společný základ. Také mnoho ptačích hlasů lze zharmonovat, poněvadž některé druhy ptactva jsou zpřízněny a představují i vyšší symbol hudby. Také harmonují umělé nástroje s přirozenými hlasy, poněvadž se sobě skutečně, určitě, aneb aspoň analogicky podobají. Jakákoliv harmonie vyplývá však z tónů nebo hlasů. Tón je dech, hlas je tón a oživený dech, řeč je dechem, tónem i hlasem, který něco naznačuje. Dech, tón a hlas vycházejí z úst. Chalcidius praví, že hlas vychází z nitra prsou prostřednictvím dechu a že tvoří pomocí jazyka a ostatních orgánů mluvy artikulované hlásky, prvky řeči, jimiž lze projevití nejtajnější myšlenky duše. Avšak Lactantius praví, že původ hlasu je ještě málo vysvětlen a že nevíme, jak vzniká nebo čím je. Všechna hudba záleží tedy v tónu, hlasu a sluchu. Tón by byl bez vzduchu neslyšitelný. I když je vzduch ke slyšení nezbytný, přece jen sám o sobě není slyšitelný a nelze jej smyslem vnímati, leč náhodou, a to zrakem, je-li zbarven, sluchem, zvučí-li, čichem, zapáchá-li nějak, chutí, chutná-li po něčem, a konečně hmatem, je-li teplý či studený. Tón nemůže vzniknouti bez vzduchu, a přece není povahy vzdušné, tak jako vzduch není povahy zvukové, nýbrž vzduch je tělem našeho sensitivního životního ducha a nemá ničeho společného s jinými smyslovými předměty, jsa jednodušší a vyšší přirozenosti. Nejprve je nutno činným oživití okolní vzduch. V tomto oživeném vzduchu vnímáme pak rozmanité předměty, a to předměty prostřednictvím čistého a průhledného vzduchu viditelné, prostřednictvím obyčejného vzduchu předměty slyšitelné a prostřednictvím hustého vzduchu předměty vnímatelné jinými smysly.

Kapitola 26.

O souhlasu tónů a akordů s nebesy a které tóny shodují se s jednotlivými hvězdami.

Především je nutno vědět, že ze 7 planet Saturn, Mars a Luna odpovídají více hlasu než melodii. Saturnu náležejí hlasy smutné, tlumené, vážné, pomalé tóny soustředěné. Martu hrubé, ostré, hrozící, rychlé a zlostné. Luně pak hlasy prostřední. S Jupiterem, Sluncem, Venuší a Merkurem shodují se melodie. S Jupiterem melodie vážné, dlouho trávající, napínavé, líbezné, veselé a příjemné. Se Sluncem slavnostní, čisté a lichotivé; s Venuší bujně, smyslné, měkké, nývé a protáhlé. S Merkurem jemné, smíšené, z části vážné, ale zároveň veselé a příjemné. Co do zvláštních akordů a poměrů vztahuje se k tónům i devatero Mus. Jupiteru odpovídají oktáva a kvinta, čili diapason a diapenta. Slunci oktáva aneb diapason a disdiapasonem obsahujícím patnáct tónů. Venuší kvinta čili diapenta, Merkuru kvarta aneb diatessaron. Staří vyráběli tetrachord, jenž jim představoval čtyřku, číslo čtyř žvlů. Podle tvrzení Nikomachova vynalezl prý tento nástroj Merkur. Struna basová značila zemi, struna D vodu, struna G oheň a struna A vzduch. Když později Terpandros z Lesbu vynalezl sedmistrun, řídil se počtem planet. Kdož řídili se počtem žvlů, rozdělili podle nich a čtyř temperamentů i hudbu na čtyři druhy. Dorskou přikli vodě a povaze flegmatické, frygickou ohni a povaze cholericke, lydickou vzduchu a temperamentu sanguinickému a mixolydickou zemi a temperamentu melancholickému. Druzí, kteří přihlíželi k počtu nebeských těles a k jejich vlastnostem, přidělili dorskou tóninu Slunci, frygickou Martu, lydickou Jupiteru, mixolydickou Saturnu, hypofrygickou Merkuru, hypolydickou Venuší, hypodorskou Luně a hypomixolydiclou nebi stálic. Kromě melodií spojovali staří mudrci s nebem i Musy a struny, avšak nikoli podle dříve uvedeného pořadu mezi čísly a nebeskými duchy. Thalie nemá podle nich vlastní hudby, nýbrž odpovídá zemi a mlčení. Kleió odpovídá Luně, hypodorické melodii a struně G; Kalliope Merkuru, melodii hypofrygické a struně A; Terpsichoré Venuší, hypolydické melodii a struně H; Melpomené Slunci, dorické melodii a struně G; Erató Martu, melodii frygické a struně D; Polymnia Saturnu, mixolydické melodii a struně E; Euterpé Jupiteru a melodii lydické a Urania nebi stálic, melodii hypermixolydické a struně F, jak svědčí o tom následující verše:

*Germinat in primo nocturno silentia cantu,
quae terrae in gremio surda Thalia iacet,
Persefone et Clio spirant, hypodotius ergo
nascitur, hinc ortum prosemeles generat.
Dat hypochorda sequens Phrygium, quem parturit ipsa
Calliope, interpres parturit ipse Deum.
Tertios ostendit hypolidae exordia nervus
Terpsichore occurit, ordinet, alma Paphis.
Melpomene et Titan statuunt mihi crede modum qui
dicitur in quarto Dorius esse loco.
Vult Erato quintum Phrygio praescribere nervum
Mars quoque non pacem, proelia semper amans.
Lydius Euterpes Iovis et modulamen habebit.
Dulce tenens iussit sexta quod esse fides.
Septeno Saturnus agit Polymnia nervum
Principium mixolydius unde capit,
Uraniae octavam dum perscrutatur amicam.
Versat hepermixolydius arte polum.¹⁵*

Harmonii nebeských těles mnozí odvozují z jejich vzdáleností. Tak vzdálenost Luny od země měří 126000 italských stadií, což by odpovídalo intervalu jednoho tónu. Vzdálenost Luny od Merkura měří asi polovinu prvé vzdálenosti, což odpovídá půltónu; další půltón tvoří vzdálenost Venuše od Merkura; tři a půlkrát tak velká vzdálenost Venuše od Slunce tvoří kvintu, dva a půlkrát tak velká vzdálenost Slunce od Luny tvoří kvartu; Slunce od Marta je tedy právě tak daleko, jako země od Luny, což se rovná opět celému tónu. Poloviční taková vzdálenost Jupitera od Marta rovná se jinému půltónu, rovněž tak vzdálenost Jupitera od Saturna a tohoto od nebe stálic. Rovná se tedy vzdálenost Slunce od nebe stálic kvartě dvou tónů a půltónů, vzdálenost země od

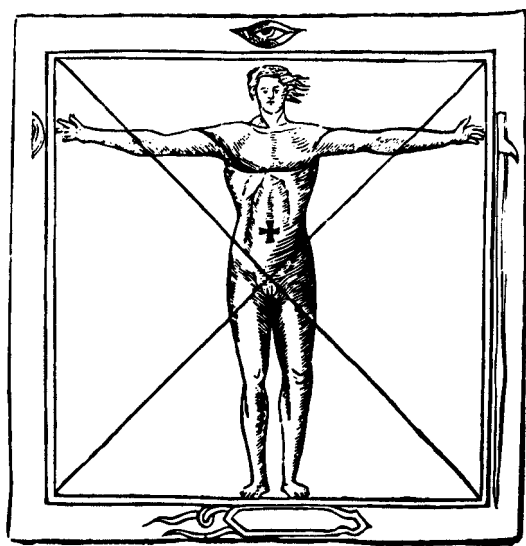
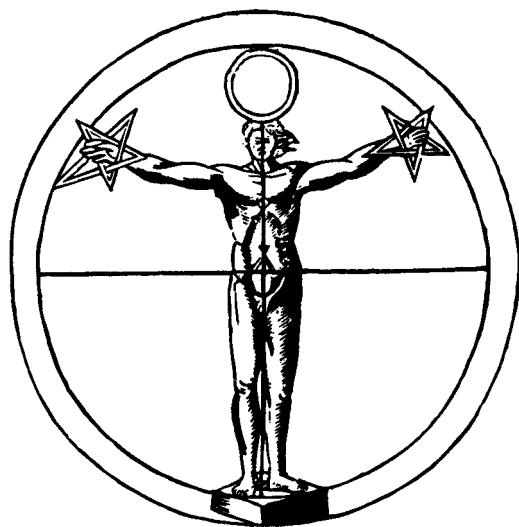
¹⁵ V klínu země hluchá leží Thalia a laská prvním tónem noční ticho. Persefone a Cleio vydychují, tedy rodí se hypodorský tón. Struna další pak dává tón fryžský, jež sama Kalliope zrodila, matka Boha. Zvuk zase hypolydský se na struně ozve, jež vzbuzuje Terpsichore a plodná Paphis. Melpomene a Titan, ti stanuli na struně čtvrté, která, to věř mi, se nazývá dorskou. Erato, ta chtěla by zase vládnouti nad strunou pátou, a s ní i Mars, jenž miluje války vždy, ne mír; příslušnost k Diovi, Euterpě pak má struna šestá, z níž vine sladce se dorský tón. Sedmou strunou Saturnus a Polyhymnia vládne, z níž původ svůj bere tón mixolydský, a přítelky své osmé když Urania se dotkne, tu jako kouzlem otáčí hypermixolyd pólém.

hvězdného nebe oktávě šesti celých tónů. Velikolepá harmonie vyplývá však i z pohybových poměrů planet a z jejich poměru k osmému nebi. Pohybový poměr Saturna k Jupiteru je tři a půlnásobný; Jupitera k Martu jedno a půlnásobný; Marta ke Slunci, Venuši a Merkuru, jež stejnoměrně se pohybují, je dvojnásobný. Slunce, Venuše a Merkura k měsíci dvanáctinásobný, Saturn a ke hvězdnému nebi dvanáctsetnásobný, je-li pravda, co tvrdí Ptolemaios, že se totiž hvězdné nebe za sto let pošine o jeden stupeň k primum mobile. Proto je pohyb Luny rychlejší a dává jasnější tón, než jest tón hvězdného nebe, který jako nejpomalejší, dává tón nejhlubší. Primum mobile, ze všech sfér nejrychlejší vydává tón nejvyšší. Tímto vzájemným pohybovým poměrem vzniká nejlíbeznější harmonie. Proto není vhodnějšího zpěvu, není vhodnějších tónů hudebních nástrojů k podnícení vášní a k vyvolávání magických účinků nad ony, jichž základem jsou čísla, míry a poměry shodné s nebeskými. I harmonii živlů poznáme z jejich základů a úhlů, o nichž jsme dříve pojednali. Poněvadž mezi ohněm a vzduchem vzniká poměr co do jejich základů dvojnásobný, co do jejich úhlů jedno a půlnásobný a co do bočných ploch opět dvojnásobný, vzniká takto akord dvojí oktávy a kvinty. Mezi vzduchem a vodou je poměr co do základů tři a půlnásobný, čímž vzniká oktáva a kvinta; co do úhlů dvojnásobný, což opět dává oktávu. Mezi vodou a zemí jest poměr co do základů tři a třetinásobný, což dává oktávu, kvintu a kvartu. Co do úhlů tvoří jedno a půlnásobný poměr v základnách kvintu, dvojnásobný poměr v úhlech oktávu. Mezi ohněm a vodou, vzduchem a zemí není jaksi harmonie, a to v důsledku jejich zcela si odporujících vlastností. Lze jich však zharmonisovat prostředkujícím živlem.

Kapitola 27.

O poměru, míře a harmonii lidského těla.

Člověk, nejkrásnější a nejdokonalejší dílo Boha a jeho podoba a svět v malém, má dokonalejší a souladnější stavbu těla než tvorové ostatní a utahuje v sobě všechna čísla, míry, váhy, pohyby, živly, krátce vše, co náleží k jeho dokonalosti. Všechno se v něm, nejvznešenějším díle mistrovském, zdokonaluje, zatímco u jiných těl složených tomu tak není. Zdá se, že staří, kteří kdysi počítali na prstech a čísla vyjadřovali čísly, takto dokazují, že z údů lidského těla jsou odvozena všechna čísla, míry, poměry a veškerá harmonie. Podle stavby lidského těla vyměřovali a stavěli svoje chrámy, veřejné budovy, soukromé domy, divadla, lodě, stroje, umělecká díla, součástky uměleckých děl a staveb, jako jsou například sloupy, hlavice, základy, pilíře, podstavce. Ano, sám Bůh poučil Noema, aby stavěl archu podle míry lidského těla a propůjčil také celému světovému stroji jeho souměrnost, pročež se zove vesmír velikým světem (makrokosmem) a člověk světem malým (mikrokosmem). Někteří učenci určili výšku lidského těla na šest stop, stopu po 10 stupních a stupeň po 5 minutách. Člověk měří tedy 60 stupňů čili 300 minut a právě tolik geometrických loktů měřila, podle popisu Mojžíšova, archa. A jako lidské tělo je 300 minut dlouhé, 50 minut široké a 30 minut hluboké, byla i archa 300 minut dlouhá, 50 minut široká a 30 minut hluboká nebo vysoká, takže poměr délky k šířce je šestinásobný a k výšce desetinásobný, kdežto šířka k výšce je v poměru 5:3.

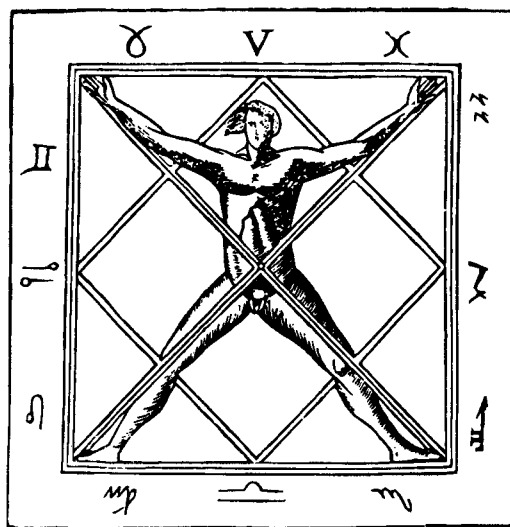
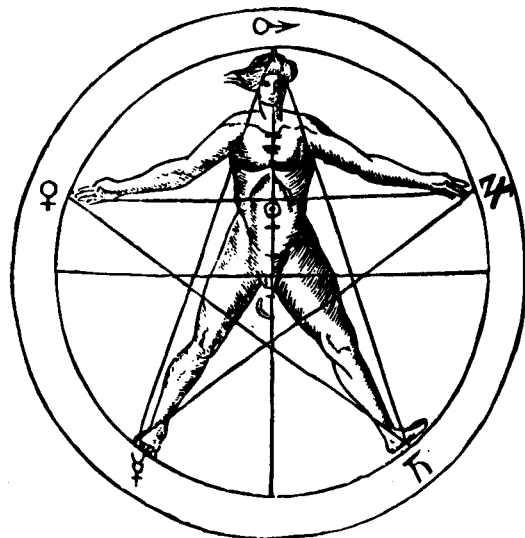
V podobném vzájemném poměru jsou i jednotlivé údy lidského těla, odpovídající údům vesmíru a měřám pravzoru tak dokonale, že není lidského údu, jenž by se neshodoval s nebeským znamením, hvězdou, inteligencí,

Božím jménem v samotném pravzoru Boha. Tvar lidského těla je kruhovitý. Je zřejmé, že ono spěje do kruhu, neboť z kruhu vzniklo.

Dokonale souměrné lidské tělo je však i tvaru čtvercového, neboť postaví-li se člověk zpříma a rozpaží-li ruce, tvoří čtverec, jehož střed spadá v kost stydkou. Opíšeme-li kolem tohoto těla temenem kružnici a spustíme-li ruce tak hluboko, abychom se dotýkali prsty kružnice, a postavíme-li se rozkročmo, aby vzdálenost mezi chodidly na kružnici rovnala se vzdálenosti konečků prstů na ruce od temene, rozdělíme kruh na 5 stejných dílů a sestrojíme dokonalý pětiúhelník, jakož i rovnostranný trojúhelník, spojíme-li čarami obě paty s pupkem.

Postavíme-li se rozkročmo patami dovnitř a ruce napolo rozpažíme a vzpažíme, tvoří konečky prstů na rukou i nohou rovnostranný čtyřúhelník, jehož střed jest nad pupkem.

Pozměníme-li toto postavení, aby bylo kratší o čtrnáctý díl přímého postavení, tvoří chodidla a nejspodnější část kosti stydké rovnoramenný trojúhelník. Opíšeme-li pupkem kružnici, dotkne se tato konečků prstů na rukou i nohou.

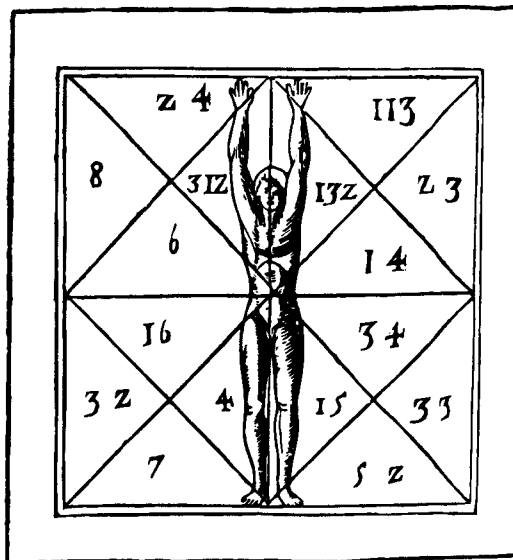
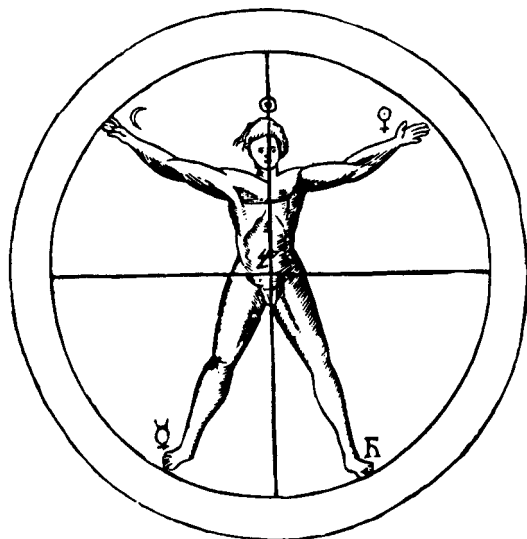
Vzpažíme-li ruce kolmo nad hlavou, aby lokty byly u temene, a přinožíme, padne střed opsaného čtverce, jehož dvě protilehlé strany se dotýkají chodidel a konečků prstů na rukou, do krajiny pupeční, kterýžto bod je zároveň středem přímky spojující temeno s koleny.

Přístupme nyní k jednotlivým poměrům měř. Objem člověka v podpaží činí polovici jeho délky, jejíž střed je v kosti stydké, odtud nahoru k prsům v krajíně mezi oběma prsními bradavkami a odtud k temeni jsou dvě čtvrtiny jeho délky; stejně je tomu tak i v dolní polovině, od kosti stydké ke kolenům a od kolen k chodidlům. Vzdálenost mezi zevními hranami lopatek činí čtvrtinu délky člověka, rovněž tak vzdálenost lokte od konečku prostředního prstu, kterážto míra je podkladem loketní míry. Člověk je dlouhý čtyři takové lokte, v ramenu má jeden loket a nad boky jednu stopu. Loket dělíme totiž na šest pídí, stopu na čtyři pídě a píd' na čtyři coule. Člověk je tedy dlouhý 24 pídě nebo 6 stop aneb 96 coulů. Vzdálenost kosti stydké od hrudní kosti činí šestinu, vzdálenost konce hrudní kosti od nejhořejší části čela, kde začínají růsti vlasy, sedminu délky těla; chodidlo silného, zavalitého člověka činí šestinu, štíhlého a vysokého sedminu jeho délky. Podle Varra a Gellia nemůže býti člověk vyšší sedmi stop. Průměr pásma slabinného, vzdálenost zápěstí od kloubu loketního, vzdálenost dříve jmenovaného bodu na prsou mezi oběma bradavkami od rtů a dole od pupku, vzdálenost konců klíčku na horní části prsou, paty od lýtky a lýtky od česky jsou stejné a činí sedminu délky lidského těla. Hlava, od dolní čelisti k temeni, vzdálenost okovce kosti loketní od kosti ramenní a u štíhlého člověka průměr boků činí osminu délky lidského těla; kruh opsaný čelem a záhlavím, jakož i šířka prsou činí pětinu délky lidského těla. Na silného, složitého člověka připadá devět, na vzrostlého deset obličejových délek neboli tváří.

Je osm tváří: délka obličejje (vzdálenost horní části těla od brady), vzdálenost hrtanu od kosti hrudní, této od pupku, tohoto od kosti stydké; vzdálenost kosti stydké od česek a česek od kotníků po dvou tvářích.

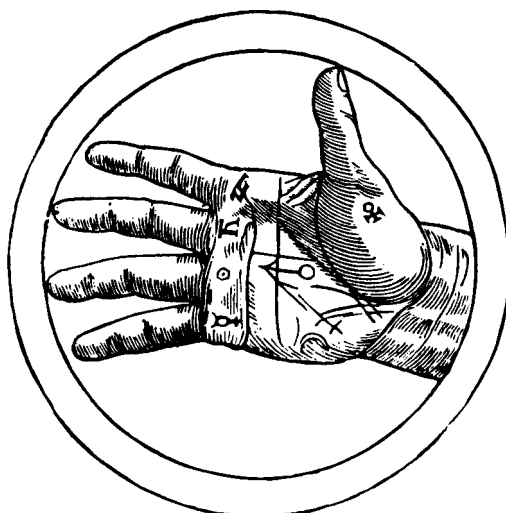
Oblouk od kosti čelní k temeni, od brady k hrtanu a od kotníku k chodidlu činí rovněž jednu tvář, a to devátou. Prsa jsou dvě tváře široká, obě ruce sedm tváří dlouhé. Nejsouměrnější tělo má 10 tváří: od temene k dolní části nosu, pak k horní části hrudníku, od hrudníku k srdeční jamce, od této k pupku, od tohoto ke kosti stydké; od kosti stydké k chodidlům je pět tváří. Takové jsou rozměry souměrného lidského těla. U takového člověka je délka od brady k horní části čela, kde začínají vlasy, jedenáctinu celé výšky. Délka od zápěstí ke konečku prostředního prstu je právě tak stejným dílem; stejně tak i vzdálenost jedné prsní bradavky od druhé a každé z nich od dolní části hrtanu, což tvoří rovnostranný trojúhelník. Vzdálenost mezi oběma ušima, měřená na dolní části těla, to vše jsou jedenáctiny celkové délky lidského těla. Šířka prsou, měřená od jedné hlavice kosti ramen-

ni ke druhé, má dvě takové délky; objem hlavy, měřený od kořene nosního nahoru čelem až k bezvlasému záhlaví, má rovněž dvě takové míry; vzdálenost ramene od zápěstí a objem hlavy, měřený středem čela, mají po třech uvedených délkách. Objem ve slabínách u silného člověka čtyři, u slabšího tři a půl této délky, čili rovná se vzdálenosti horní části prsou od kosti stydké. Objem těla v podpaží je pět zmíněných délek, čili polovina celkové délky těla. Vzdálenost temene od hrtanu rovná se dvěma třináctinám celkové výšky; vzpažíme-li ruce zpřímá nad hlavou, rovná se délka rukou od temen ke konečkům prstů jednomu lokti.

Všimněme si nyní jiných poměrů na lidském těle. Vzdálenost brady od horní části prsou rovná se průřezu krku. Vzdálenost horní části prsou od pupku rovná se objemu krku; vzdálenost brady od temen rovná se šířce boků; vzdálenost obočí od špičky nosu rovná se vzdálenosti brady od krku; vzdálenost chřípí od brady rovná se délce krku až k nejspodnější části hltanu. Stejně velikými jsou vzdálenost vnitřního koutku očního od obočí, velikost výstupu špičky nosu z obličejové základny a vzdálenost spodní části přepážky nosní od okraje horního rtu.

Vzdálenost konečku ukazováčku od kloubku spodinového a tohoto od pravé strany zápěstí rovná se vzdálenosti konečku prstu prostředního od kloubku spodinového a tohoto od restriky. Spodinový článek ukazováčku rovná se výšce čela a ostatní dva, až ke konečku prstu, délce nosu, měřené od obočí ke špičce nosu. Prvý a větší článek prostředního prstu rovná se vzdálenosti nosu od špičky brady, druhý článek je tak veliký, jako vzdálenost špičky brady od okraje dolního rtu a třetí článek rovná se vzdálenosti dolní části nosu od úst. Ruka je dlouhá jako obličej. Délka většího článku palce rovná se délce mezirtí nebo vzdálenosti špičky brady od okraje dolního rtu. Menší článek pak vzdálenosti okraje dolního rtu od chřípí. Délka nehtů rovná se poloviční délce nehtového článku. Vzdálenost obočí od vnějšího koutku očního rovná se vzdálenosti tohoto od přední části ucha. Výška čela, délka nosu a šířka úst nad horním rtem jsou si rovny, rovněž tak šířka dlaně a chodidla. Vzdálenost paty od nártu rovná se vzdálenosti nártu od nehtu palcového. Vzdálenosti horní části čela od kořene nosního, tohoto od dolní základny nosní a této od špičky brady jsou si rovny. Spojené obočí rovná se obvodu dutiny oční a polokruhový obvod ušních boltců rovná se otevřeným ústům. Šířka nosu rovná se délce oka, takže prostora mezi oběma zevními koutky očními ze dvou částí je vyplněna očima, z jedné střední části nosem. Pupek je ve středu přímky spojující temeno s koleny; mezi horní částí prsou a chřípěmi je hrdlo uprostřed; mezi temenem a špičkou brady jsou uprostřed oči; mezi očima a bradou uprostřed nalézá se dolní základna nosu; mezi touto a bradou je uprostřed okraj dolního rtu; vzdálenost horního rtu od nosu rovná se třetině zmíněné vzdálenosti.

Všechny tyto míry souvisí navzájem rozmanitými poměry a harmonickými shodami; např. objem palce má se k objemu ruky v zápěstí nad tepnou jako $1:\frac{1}{2}$ nebo $2:5$, k objemu ramene u kloubu ramenního jako $1:3$. Poměr objemu holeně k objemu ramene rovná se poměru $1\frac{1}{2}:1$ nebo $3:2$; týž poměr je mezi krkem a holení. Poměr objemu stehna k objemu ramene rovná se poměru $3:1$. Poměr celého těla ke trupu lze vyjádřiti poměrem $1\frac{1}{8}:1$; trupu nebo prsou k nohám, až k chodidlům, poměrem $3:4$; poměr vzdálenosti krku od pupku k vzdálenosti beder nebo břicha od konce trupu je roven poměru $2:1$. Objem v pasu, srovnán s objemem stehna, rovná se poměru $3:2$. Průřez hlavy má se k průřezu krku jako $3:1$; týž poměr je mezi průřezem hlavy a kolena. Šířka čela mezi předními spánky má se k jeho výšce jako $4:1$. Takové jsou rozmanité velikosti údů lidského těla co do délky, šířky, výšky a objemu, v čemž se shodují jednak mezi sebou, jednak s nebem. Z rozností těchto měrových poměrů vyplývá i různá harmonie. Dvojnásobný poměr představuje nám totiž třinásobnou oktávu; čtyřnásobný poměr představuje nám oktávu dvojnásobnou a kvintu. V podobných poměrech jsou i živly, vlastnosti, temperamenty a šťávy v určitých poměrech, neboť u zdravého a silného člověka mají šťávy a temperamenty své vlastní váhové poměry, totiž krev 8, flegma 4, žluč 2, černá žluč 1, takže v nepřerušném řádu poměr mezi nimi je dvojnásobný, mezi první a třetí a druhou a čtvrtou čtyřnásobný, mezi první a posledním však osminásobný.

Diskorides tvrdí, že lidské srdce váží v prvním roce života 2 drachmy, v druhém 4, ve třetím 6, takže v padesátém roce váží 100 drachem; pak váhy opět stejnou měrou ubývá, až při zmizení tohoto vnitřního ústrojí život hyne. Omezuje tedy nejvyšší lidské stáří na sto let. Téhož názoru byli, podle Plinia, také Egypťané. Avšak i pohyby lidských údů mají vztah k pohybům nebeských těles. Tak v každém člověku pohyb srdce odpovídá pohybu Slunce a vysílajíc cévami výrony krve do celého těla udává přesně rok, měsíce, dny, hodiny a vteřiny. Dále objevili anatomové v člověku určitý nerv, jenž, je-li napjat, uvádí jednotlivé údy v pohyb právě tak, jako se jinak pohybují samy sebou. Aristoteles se domnívá, že podobným napětím Bůh pohybuje součástmi světa. Na krku jsou dvě žíly, jež se v hrdle rozdělují a vystupují k hlavě. Jsou-li tyto žíly silně z vnějšku stlačeny, pak padají lidé beze smyslu k zemi a zůstávají v tomto stavu tak dlouho, dokud tlak trvá. Tímto způsobem věčný Mistr utvořil toto vše, dříve než vykázal duchu tělo za jeho sídlo, aby tělo bylo hodno jeho přijetí. Nejušlechtlejšímu duchu přiřkne též nejdokonalejší tělo, které si pak duch, jsa si vědom svého božského původu, zařídí a vyzdobí podle svého. Vycházejíce z tohoto názoru, volili si, podle Aristotela, Aethiopové své krále nikoliv z mužů nejmocnějších a nejbohatších, nýbrž z nejkrásnějších a nejsličnějších. Domnívali se, že podle ušlechtilé postavy lze souditi také na vznešené dary duchovní. V souhlase s tímto názorem velmi mnozí staří i novější filosofové tvrdili, snažice se vybadati tajemství příčin skrytých ve vznešenosti přírody, že každá vada lidského těla, jakož i jeho nepoměr, může vzniknouti jen jako následek vady nebo nepravidelnosti duše, neboť považovali za jistotu, že obě složky vzrůstají, trvají a se utvářejí vzájemným působením.

Kapitola 28.

Složení a soulad lidské duše.

Tak jako existuje tělesný soulad podle náležitých měr jednotlivých údů, existuje i soulad duše v náležité míře a poměru duševních vlastností a poměrů, jež jsou baživější, vzrušivější a rozumnější povahy. Poměry jejich jsou tyto: rozum k žádostivosti má poměr oktávy, k vzrušivosti poměr kvarty; žádostivost k vzrušivosti jest v poměru kvinty. Spojí-li se v člověku s dokonalým tělem také dokonale utvářená duše, pak jest to nejvyšší dar. Takovýto soulad duše a těla jest neobyčejně vzácný, přesto však jej nalézáme většinou u mudrců. Kdo chce do-

síci duševní harmonie, musí používati prostředků pronikajících lidskou přirozeností, totiž nebeských těles a sfér. Víme-li, jak síly odpovídají jednotlivým planetám, určíme si snadno jejich vzájemný souladný poměr. Tak Mars ovládá vzrůst a zánik, Merkur mohutnost fantasie a rozumu, Venuše žádostivost, Jupiter přirozenost, Saturn citlivost. Vůle jakési „*primum mobile*“, první pohyblivé a libovolná stupnice všech mohutností, ve spojení s vyšším rozumem směřuje vždy k dobrému. Rozum jí ukazuje cestu, jako světlo ozařuje oko; nepohybuje jí však sám, nýbrž vůle sama zůstává vládcem svého konání a nazývá se tedy svobodná vůle. Ačkoliv tedy vždy směřuje k dobru jako k jedinému náležitému cíli, přece jen volí někdy omylem aneb vedena slepým zvířecím pudem zlo, které považuje za dobro. Svobodnou vůli lze tedy definovati jako mohutnost rozumné vůle, která za pomoci milosti volí dobro, bez milosti však zlo. Milost sama, theology nazývaná božskou láskou aneb výronem lásky, je tedy prvním pohybovatelem vůle a bez ní každá harmonie stává se nesouladem. Duše odpovídá svými smysly také zemi, a to obrazotvorností vodě, rozumem vzduchu, rozmyslem nebi, a souhlasí s nimi podle toho, jaké místo zaujímají v lidském těle. Staří filosofové, dobře ovládající harmonické vztahy duše s tělem, používali velmi vhodně podle rozmanitosti komplexů a temperamentů jednotlivých lidí, hudebních tónů a zpěvů k udržení a získání zdraví, jakož i k tomu, aby naklonili mysle k mravnosti a učinili je schopnými přijmouti nebeské harmonie. Nic není také účinnějšího k zahnání zlých duchů než hudební harmonie. Tito duchové, jsouce vyvrženi z oné nebeské harmonie, nesnesou již souladných akordů a prchají před nimi jako před nepřítelem. Tak zahnal David zlého ducha, jenž uvedl Saula v zuřivost. Z téhož důvodu staří proroci a církevní Otcové, znajíce tato tajemství harmonií, zavedli při bohoslužbě zpěv a hudbu.

Kapitola 29.

Při každém magickém díle je nutno pozorovati hvězdy.

Každá přirozená věc působí daleko podivuhodněji, když mimo své fyzické vlastnosti je posílena ještě vlivem hvězd, jež můžeme získati, když nebeská síla nalézá se ve své nejvyšší mohutnosti v poměru k věci, kterou zamýšlíme, aby tak bylo spojeno k oplodnění dolení s hořením, jako ženské s mužským. Při každém díle musíme tedy pozorovati souhvězdí a planety v jejich znameních a stupních a poměr všech těchto prvků k délce a šířce klimatu, neboť dle nich se mění vlastnosti úhlů, které paprsky nebeských těles vtiskují do tvaru věci a dle nichž vtékají do nich nebeské síly. Chceme-li tedy prováděti něco, co odpovídá některé planetě, musíme vyvoliti čas, kdy planeta jest ve své hodnotě šťastná a mocná, její den, hodinu a znamení, ve kterém vládne. Avšak nejen to, i Luna musí býti přízniva dílu, neboť bez její pomoci není zdaru. Má-li dílo více vládců, pak musíme je všechny pozorovati, zda jsou mocní a ozařují-li se navzájem příznivě. Není-li takových aspektů, pak musíme přinejmenším přihlížeti k jejich úhlům. Je důležité, ozařuje-li oba vládců Luna, aneb aspoň je spojena s jedním a druhou ozařuje, aneb přechází-li od konjunkce nebo aspektu k jednomu ke konjunkci nebo k aspektu ke druhému. Dle mého mínění jest třeba také Merkura bedlivě pozorovati, neboť jest poslem mezi vyššími a nižšími božstvy. Přidruží-li se k dobrému, pak rozmnožuje jeho blahodárnost, a obráceně zmnožuje jeho vliv zlo. Nešťastnými nazýváme znamení nebo planetu při aspektu Saturna nebo Marta, zvláště běží-li o oposici nebo kvadraturu, jež jsou aspekty neblahými; konjunkce, stejně jako sextil a trigon, jsou příznivé aspekty. Nejsilnější je konjunkce; avšak i trigon jest při některých planetách hodnocen stejně jako konjunkce. Konjunkce se Sluncem obávají se všechny planety, avšak sextil a trigon k němu milují.

Kapitola 30.

Kdy mají planety nejsilnější vliv.

Planety jsou mocné, panují-li v jednom domě, v povýšení, v triplicitě, v hranici, ve tváři nebo mimo spálení v nebeském znamení; to jest nacházejí-li se v rozích, zvláště na ascendentu nebo desátém domě, nebo v následujících domech, aneb v jejich přízni. Naproti tomu musíme dáti pozor, aby nebyly v hranicích neb pod vládou Saturna nebo Marta, aneb v temných stupních a v prázdnu. Dále třeba přihlížeti k tomu, aby rohy ascendentu desátého a sedmého domu byly šťastné, stejně jako vládce ascendentu, místo Slunce a Luny, bodu štěstí a jeho vládce, vládce předchozí konjunkce nebo prevence. Špatné planety mají jako zlovolné klesati, ovšem nejsou-li vládci díla nebo nemohou-li býti v práci užitečné svým způsobem, aneb nevládnou-li tvým zrozením; pak nelze zavrhnouti jejich pomoc. Luna je mocná, je-li ve svém domě, v povýšení, ve své triplicitě, ve své tváři, nachází-li se ve stupni zamyšlenému dílu odpovídajícímu, vstoupí-li do stanice díky přiměřeně, není-li spálena, ve svém běhu zpomalena, zatměna aneb spálena Sluncem, avšak nachází-li se přesto s ním ve spojení. Nesmí také sestoupiti do jižních šířek, vystupuje-li ze spálení. Také nesmí býti ke Slunci v oposici, ani v ubývání, ani nesmí býti zasažena Martem nebo Saturnem. Nebudu se o věci příliš rozepisovati, neboť toto a jiné věci nutné jsou dostatečně popsány v astrologických spisech.

Kapitola 31.

Pozorování stálic a jejich vlastností.

Totéž nacházíme i u stálic. Všechny stálice mají totiž význam a přirozenost sedmi planet. Pouze některé jsou přirozenosti jediné planety, jiné dvou planet. Je-li některá planeta spojena se stálíci své přirozenosti, nezvyšuje se jen hodnota stálice, nýbrž i planety samé. Je-li však hvězda dvojitě přirozenosti, tu obdrží svrchovanost ona přirozenost, s jejíž planetou je spojena. Kupříkladu: stálice přirozenosti Marta a Venuše; vstoupí-li Mars ve spojení s ní, převládne přirozenost martická; spojí-li se s ní Venuše, zvítězí přirozenost Venušina. Přirozenost stálic poznáváme z jejich barev, jak tyto s určitými planetami souhlasí a jim jsou připisovány. Barvy planet však jsou: Saturnova modravá a olověná zářivá, Jupiterova citronově žlutá, blížící se bledosti, avšak jasně svítící, Martova červená a ohnivá, Slunce žlutá, při východu žhoucí, pak zářící, Venuše bílá, s bílým světlem ráno, s červenavým večer, Merkura zářící, Luny bílá a jemná. Též nutno si uvědomiti, že stálice jsou tím hodnotnější, čím jsou větší a jasnější, jako kupříkladu ty, které astrologové nazývají hvězdami první a druhé velikosti. K nejdůležitějším patří Pupek Andromedy na 22° Skopce, přirozenosti Venuše a Merkura, aneb jak jiní praví Jupitera a Saturna; Hlava Medusina na 18° Býka, přirozenosti Saturna a Jupitera; Plejady na 22° téhož znamení, přirozenosti Luny a Marta; na 3° (dle Herma na 25° Skopce) Blíženců je Aldebaran přirozenosti Marta a Venuše. Na 13° Blíženců je Kozel, přirozenosti Jupitera a Saturna; na 7° Raka je Veliký Pes přirozenosti Venuše; na 17° téhož znamení je Malý Pes přirozenosti Merkura a Marta; na 21° Lva je královská hvězda, jež se jmenuje Lví Srdce, přirozenosti Jupitera a Marta; na 19° Panny je Ohon Velkého Medvěda, přirozenosti Venuše a Luny, na 7° Vah je pravé Křídlo Havrana a na 13° téhož znamení je levé Křídlo Havrana, obě přirozenosti Saturna a Marta; na 17° Vah je Alchameth přirozenosti Marta a Jupitera, a to přirozenosti poslednějšího při dobrém a prvního při špatném aspektu; na 4° Štíra je Elfeia, přirozenosti Venuše a Marta, na 3° Střelce je Srdce Škorpiona přirozenosti Marta a Jupitera; na 7° Kozoroha je Padající Sup přirozenosti Merkura a Venuše; na 16° Vodnáře je Ohon Kozoroha přirozenosti Saturna a Merkura; na 3° Ryb je Koňské plece přirozenosti Jupitera a Marta. Všeobecné pravidlo jest, že nutno si získávati sil hvězd tehdy, když panují, a že nutno se před nimi chrániti, působí-li neblaze a jsou-li k sobě navzájem v protikladných poměrech, jak bylo již ukázáno. Neboť dle toho jak nebeská tělesa zaujímají příznivé či nepříznivé postavení, přivádějí nás a naše díla do štěstí či neštěstí. Ačkoliv tedy vycházejí od stálic mnohá působení, přece jen jsou připisována planetám, poněvadž jsou nám bližší a nám známější a také proto, že provádějí vše, co jim sdělují vyšší hvězdy.

Kapitola 32.

Magické vztahy Slunce a Luny.

Slunce a Luna obdržely vládu nad nebem a všemi tělesy pod nebem. Slunce vládne všem elementárním silám a Luna pomocí sluneční síly je vládcem plození, růstu a ubývání. Proto praví Albumasar, že Slunce a Luna sdělují život všem věcem a Orfeus nazývá je oživující oči nebe. Slunce uděluje všemu ze svého světla bohatou mírou nejen na nebi a ve vzduchu, ale také na zemi a v hlubinách. Vše co máme dobrého, dí Jamblichos, máme od Slunce, přímo či nepřímou. Herakleitos nazývá Slunce pramenem nebeského světla a mnoho platoniků označilo Slunce za sídlo světové duše, která je zcela naplňuje a pomocí paprsků jeho se do všeho vylévá a celému vesmíru propůjčuje život, cit a pohyb. Staří přírodopisci nazvali proto Slunce srdcem nebe a Chaldejci je položili doprostřed planetárního světa. Také Egyptané vykázali mu místo uprostřed světa, to jest mezi obě pětky světa; nad Slunce totiž položili patero planet a pod Slunce Lunu a čtyři živly. Slunce mezi všemi souhvězdími je obrazem velikého Pána obou světů, pozemského a nebeského; jest pravým světlem a nejvěrnějším obrazem Boha, přičemž jeho podstata je připisována Bohu Otcí, jeho světlo Synu a jeho teplo Duchu Svatému, takže akademikové nemají ničeho, čím by lépe vyjádřili podstatu Boha. Slunce je tak Bohu příbuzno, že Plato je nazývá viditelným synem božím, Jamblichos nazývá je obrazem božského ducha a Dionysius Areopagita viditelným obrazem Božím. Jako král sídlí uprostřed ostatních planet, které předstihuje krásou a velikostí, všechny osvětluje, sděluje jim sílu k uspořádání nižších věcí a upravuje a určuje jejich běh, takže jejich pohyby se nazývají rozmanitě: denní nebo noční, jižní nebo severní, východní neb západní, přímé neb zpětné .atd. Svým světlem zahání temnoty noční stejně jako všechny síly temnoty, pročež praví se v Knize Job: Když zjevují se červánky, považují je za stín smrti; a žalmista, když mluví o mladém lvu, jenž slídí po kořisti a od Boha vyhledává pokrmu, dí: „Když však Slunce vychází, klidí se do svého doupěte.“ Když jsou zahánáni, pak jde člověk po své práci. Poněvadž tedy Slunce zaujímá střed světa a vládne nebi i zemi jako u živých bytostí srdce tělu a svým žezlem spravuje vesmír a vše, co je v něm, tak pořádá také časy a od něho pocházejí dny a roky, zimy a tepla, a ostatní příslušky časů, neboť, jak praví Ptolemaios, jakmile dostihne postavení některé hvězdy, vyvolává její sílu obsaženou v povětří. Tak kupříkladu s Martem vyvolává horko, se Saturnem chladno a dokonce působí i na ducha a cit člověka. Proto praví Homer a Aristoteles potvrzuje, že v naší duši se nacházejí takové pohyby, jaké navozuje

Slunce, král a vůdce planet, každého dne. Luna, zemi nejbližší nebeské těleso, jest podržovatelkou nebeských vlivů. Díky rychlosti svého oběhu vstupuje každého měsíce do konjunkce se Sluncem a s ostatními planetami a hvězdami; jest společnou manželkou všech hvězd a neplodnější z nich. Všechny paprsky a vlivy Slunce a ostatních planet a hvězd do sebe přijímá, jimi jaksi otěhotňuje a předává je ze sebe nejbližšímu spodnímu světu. Všechny hvězdy vlévají do ní jako do posledního střediska svůj vliv a Luna rozděluje vlivy všech vyšších věcí věcem nižším a rozšiřuje je na zemi; působí tedy daleko zřejměji na nižší věci a její pohyb je citelnější pro její blízkost a vnitřní vztah k nám, přičemž tvoří prostředníka mezi horním a dolním. Proto nutno především pozorovati běh Luny jako podržovatele všech vyšších vlivů, jež rozděluje dle míry svých vlastností, pohybů, postavení a dle rozličných aspektů k ostatním planetám a stálícím. Ačkoliv přijímá síly všech hvězd, přece jen hlavně od Slunce, kdykoli vstupuje s ním do konjunkce, oživující silou naplněna bývá a dle vztahů k němu mění svoje vlastnosti. První čtvrt jest, jak učí peripatetikové, horká a vlhká, druhá horká a suchá, třetí studená a suchá, čtvrtá studená a vlhká. Lunou počíná také v nebeském světě pořadí věcí, které nazývá Plato zlatým řetězem, jímž každá věc a příčina souvisí s vyšší, až dospěje k nejvyšší Příčině všeho, od které všechny věci závisí. Proto bez prostřednictví Luny nemůžeme nijak přitáhnouti sílu věcí hořeních, pročež Thebit předpisuje, že chceme-li dosáti síly hvězdy, musíme užítí kamene a rostliny příslušné hvězdě náležející tehdy, když Luna stojí k této hvězdě v příznivém aspektu aneb průběhu.

Kapitola 33.

Dvacet osm stanic Luny a jejich síly.

Protože Luna probíhá v 28 dnech celý zvířetník, určili indiští mudrci a nejstarší astrologové 28 lunárních stanic, které nacházejíce se v osmé sféře, přijaly od rozmanitých souhvězdí a hvězd (jak učí Alfarus) rozmanité vlastnosti a jména. Probíhá-li jimi Luna, obdrží od každé jiné síly. Každá taková lunární stanice má dle mínění Abrahamova přibližně $12^{\circ}51'27''$. Jména jednotlivých stanic a jejich počátky ve zvířetníku osmé sféry jsou tyto: první nazývá se Alnath, t.j. rohy Skopce; počíná u hlavy Skopce a zapřičiňuje cesty a spory. – Druhá se nazývá Albothaim nebo Albocham, t.j. břicho Skopce; počíná na $12^{\circ}51'22''$ téhož znamení a vyvolává nálezy pokladů a uvěznění. – Třetí se nazývá Achaomazone nebo Athoraye, t.j. Plejady; počíná na $25^{\circ}52'51''$ Skopce a je příznivá plavbě, lovu a dílům alchymie. Čtvrtá nazývá se Aldebaran nebo Aldelamen, t.j. Oko Býka nebo Hlava Býka; počíná na $8^{\circ}34'17''$ Býka a zapřičiňuje zničení nebo překážky budov, pramenů, studní, zlatých dolů a zahání lezoucí zvířata a probouzí nesyváry. – Pátá nazývá se Alchataya nebo Albachaye; počíná na $21^{\circ}25'43''$ Býka a je příznivá návratu z cest a pro vyučování žáků; dodává budovám trvanlivosti a propůjčuje zdraví a blahobyt. – Šestá nazývá se Alhanna nebo Alchaya, t.j. malá hvězda velkého světla; počíná na $4^{\circ}17'9''$ Blíženců a je příznivá lovu, obležení měst a pomstě mocných; ničí také žně a plody, brání léčení. – Sedmá se nazývá Aldimiach nebo Alarzach, t.j. paže Blížence, počíná na $17^{\circ}8'34''$ Blíženců a trvá až do konce znamení; přináší zisk a přátelství, prospívá milujícím, zahání mouchy a získává přízeň úřadů. Uvedených sedm stanic udává první čtvrt' nebe; v podobném pořadí podle stupňů, minut a vteřin mají také další stanice své počátky tak, že v prvním znamení čtvrtě tři, v dalších dvou pak dvě stanice počínají. U Hlavy Raka počíná tedy sedmero následujících stanic. Osmá se nazývá Alnaza nebo Anatrachya, t.j. mlžná nebo oblačná; utvrzuje lásku a přátelství, družnost mezi cestovateli, zahání myši, škodí věžňům a prodlužuje vězení. Devátá se nazývá Archaam nebo Alcharf, t.j. Oko Lva; protiví se žním a cestám a působí spory mezi lidmi. – Desátá nazývá se Ageliache nebo Aglebb, t.j. Čelo Lva; propůjčuje stavbám trvání, lidem lásku, blahobyt a pomoc proti nepřítelům. Jedenáctá se nazývá Alzobra nebo Ardaf, t.j. Lví hřívá; jest příznivá cestám, výkupu zajatých a získává zisk v obchodě. – Dvanáctá se nazývá Alzarfa, t.j. Lví ohon; je příznivá žním a setbám, avšak protivna námořním cestám; jinak napomáhá polepšení služebníků, věžňů a společníků. – Třináctá se nazývá Alhayre, t.j. Psi neb průvodci Panny; získává blahobyt a zisk, je příznivá cestám a žním, podporuje osvobození věžňů. – Čtrnáctá se nazývá Achureth nebo Arimet, jinak zvaná Azimeth, Albumech nebo Alcheymech, t.j. klasy Panny nebo letící klasy; podporuje lásku mezi manžely a uzdravení nemocných: též je příznivá plavbě, ne však cestám po zemi. Tím končí druhá čtvrt' nebe a následuje dalších sedm stanic, z nichž první počíná u špice Vah. Patnáctá stanice se nazývá Agrafa nebo Algarfa, t.j. ochrana aneb letící ochrana; je příznivá hledání pokladů, vykopávání studní, upevňuje spor a rozchod, ničí domy a nepřátele, cestujícím působí překážky. – Šestnáctá se nazývá Azubene nebo Ahubene, t.j. rohy Štíra. Přináší překážky cestám, manželství, žním a obchodu, jest však příznivá pro osvobození věžňů. – Sedmnáctá se nazývá Alchil, t.j. Koruna Štíra; zlepšuje osud, propůjčuje trvalou lásku, upevňuje stavby a prospívá plavbám. – Osmnáctá se nazývá Alchas nebo Altob, t.j. Srdce Štíra, vyvolává spor, vzpouru, spiknutí proti knížatům, pomstu proti nepřítelům; osvobozuje však vězněné a prospívá stavbám. – Devatenáctá se nazývá Allatha nebo Achala, od jiných také Hycula nebo Arala, to jest Ohon Štíra; prospívá obležení a dobytí měst, vyhání lidi z jejich bydlíšť; uvězněným a plavcům na moři přináší zkázu. – Dvacátá se nazývá Abnahaya, t.j. trám. Přispívá ke krocení zvířat, zajetí činí trvalým, ničí bohatství společníků a nutí člověka, aby přišel na určité místo. – Dvacátá první

stanice se nazývá Abeda nebo Albeldach, t.j. poustevna; je přízniva žním, zisku, stavbám a poutníkům a rozloučení. – Tím končí třetí čtvrt nebe a zbývá ještě poslední sedmero stanic, vyplňující poslední čtvrt nebe. První z tohoto sedmera, tedy dvacátá druhá počíná u Hlavy Kozoroaha a jmenuje se Sadabecha neb Zobeboluh nebo Zandeldena, t.j. pastýř; prospívá útěku služebníků a zajatých, posiluje uzdravení. – Dvacátá třetí se jmenuje Sebadola nebo Zobrach, t.j. pohlcující. Je přízniva rozlukám, osvobození zajatých a hojení chorob. – Dvacátá čtvrtá se jmenuje Sadabath nebo Chadezoab, t.j. Šťastná hvězda; podporuje blahovůli manželskou, vojákům dává vítězství, škodí však v úředních jednáních. – Dvacátá pátá se zove Sadalabra nebo Sadalachia, t.j. motýl nebo rozpětí. Podporuje obležení a pomstu, ničí nepřátele, přivádí rozluky, propůjčuje trvání stavbám a věznění; urychluje poselství, podporuje vázání uzlu a očarování lidského údu, takže nemůže již sloužiti. – Dvacátá šestá stanice se nazývá Alfarg nebo Ftagal Mokaden, t.j. první tvůrce; podporuje lásku a svornost, blaho zajatých, ničí budovy a žaláře. – Dvacátá sedmá stanice se nazývá Alcharya nebo Alhagalmoad, t.j. druhý tvůrce; rozmnožuje výnos žní, mzdu a zisk, hojí nemoce; škodlivá je však budovám, prodlužuje uvěznění, přináší lodníkům nebezpečí a zesiluje každý zlý úmysl. – Dvacátá osmá, poslední stanice, se nazývá Albotham nebo Alchalh, t.j. ryba. Rozmnožuje výnos žní a obchodu, vede cestující jistě nebezpečnými místy, přináší manželům radost, avšak utvrzuje uvěznění a působí ztrátu pokladů. – V těchto 28 stanicích Luny jsou ukryta mnohá tajemství staré moudrosti, neboť působí podivuhodně na všechny věci podměsíční. Staří mudrci podkládali jednotlivým stanicím zvláštní obrazy, pečetě a vládnoucí inteligence a jejich silami dovedli rozmanitě operovati.

Kapitola 34.

Pozorování pohybu nebeských těles v osmé sféře a výpočet planetárních hodin.

Kdo hodlá působiti dle příznivého stavu nebe, musí přihlížeti buď k pohybům hvězd, nebo k jejich časům. Pohyby rozumím ony, ve kterých se hvězdy nacházejí ve svých hodnotách a mají naprosto příznivé postavení; časy rozumím pak dny a hodiny přidělené jednotlivým hvězdám. Podrobně o těchto věcech jedná astrologické knihy. Zde však uvážíme jen onu okolnost, abychom pozorovali pohyb hvězd, jejich vzestup a úhly, jak se objevují v osmé sféře, neboť při zanedbání dopouštějí se mnozí při hotovení obrazců četných omylů a nemohou dojíti žádaného cíle. Za druhé nutno uvažovati i planetární hodiny. Téměř všichni astrologové dělí časové období od slunce východu do slunce západu na 12 stejných dílů a nazývají je hodinami denními; stejným způsobem dělí dobu od slunce západu do slunce východu opět na 12 stejných dílů a nazývají je hodinami nočními. Tyto hodiny přidělují se dle svého postupu jednotlivým planetám, přičemž první hodina denní odpovídá vládci dne. V rozdělení tomto souhlasí magové s astrology, avšak někteří se domnívají, že nelze rozdělit dobu mezi východem a západem slunce na díly stejné, neboť doba dne není shodna s dobou noci. Jest tedy dle magiků ještě jiný poměr mezi hodinami. Neboť tak jako při umělém stanovení hodin, jež jsou stejné, ascendent 15° v rovnodennosti vytváří jednu hodinu, tak při planetárních hodinách tvoří ascendent patnácti stupňů na ekliptice hodinu nestejnou aneb planetární, jejíž délku nutno vypočítati dle tabulek pro přesný východ slunce v té které krajině.

Kapitola 35.

Kterak zhotovené věci, kupř. obrazy, pečetě a podobné, obsahují v sobě sílu nebeských těles.

Moc a síla nebeských těles je tak značná, že nejen přirozené, ale i uměle zhotovené věci, jsou-li náležitým způsobem vystaveny hvězdnému vlivu, přijímají prostřednictvím mocného činitele a podivuhodného života tkvícího v nebeských tělesech nebeskou, často i zázračně působící sílu, jak potvrzuje i sv. Tomáš Akvinský ve své knize o osudu, když praví, že také šaty, stavby a všechna díla umění získávají od souhvězdí určitých vlastností. Proto ujistějí magové, že nebeský a podivuhodný vliv může býti navozen nejen pouhým mísením a užitím přirozených věcí, ale také obrazy, zrcadly, prsteny, pečetěmi a jinými nástroji, zhotovenými v pravý čas, zvláště za určitých konstelací. Neboť oduševněné, živoucí, citem nadané podivuhodné vlastnosti a nejvyšší síla paprsků hvězdných těles propůjčují rychlým vlivem a náhlým dotekem také obrazům podivuhodné síly, i kdyby byly zhotoveny z méně vhodné látky. Působivé vlastnosti však sdělují takovým obrazům, jež byly zhotoveny nikoliv z libovolné, avšak přiměřené látky, jejíž přirozená a zvláštní síla shoduje se s dílem, a jichž tvar je podobný tvaru nebeského tělesa. Takovýto obraz již dle účelu, k němuž byl zhotoven, dle své látky odpovídající nebeským vlivům a konečně i dle svého tvaru podobného tvaru nebeskému je uschopněn přijmouti vlivy a síly nebeských těles a tvarů, podržuje je v sobě a působí jimi na věci jiné, jež se jeho vlivu ochotně podřizují. Proto praví Ptolemaios ve svém Centiloquiu, že nižší věci nebeských poslouchají, avšak nejen jich samých, nýbrž i jejich obrazů, stejně tak jako pozemští štíři poslouchají nejen nebeského Štíra, ale i jeho obrazu, je-li tento zhotoven v pravý čas za jeho vystupování a vlády.

Kapitola 36.

Obrazy zvířetníku a jejich síly.

Nebeské obrazce, dle nichž jsou hotoveny tvary, jsou na nebi velmi četné. Některé z nich jsou viditelné, jiné byly konstruovány jen fantasií Egyptanů, Indů a Chaldejců. S jednotlivými částicemi jich je tomu tak, že tvary jedněch jsou rozdílné od tvarů jiných. S ohledem na to bylo ve zvířetníku uznáno dvanáct obecných obrazců, dle počtu znamení. Z nich Skopec, Lev a Štílec, jež tvoří ohnivou a východní trojnost, pomáhají proti horečce, ochrnutí, vodnatelnosti, dně a proti všem studeným a flegmatickým nemocem a činí toho, kdo jejich obraz při sobě nosí, příjemným, výmluvným, duchaplným a váženým, poněvadž jsou domy Marta, Slunce a Jupitera. Staří hotovili také obraz Lva proti melancholickým mátohám, proti vodnatelnosti, moru, horečce a k zahnání nemocí v hodinu Slunce v prvním, vystupujícím stupni tváře Lva, která je tvář a dekanátem Jupitera. Proti kaménkům, chorobám ledvin a úrazům způsobeným zvířaty vyráběli podobný obraz, když Slunce v srdci Lva zaujalo střed nebe. Blíženci, Váhy a Vodnář, tvořící vzdušnou a západní trojnost a dům Merkura, Venuše a Saturna, mají zaháněti choroby, vésti k přátelství a svornosti, působiti proti melancholii a navozovati zdraví; zvláště má Vodnář chrániti proti čtyřdenní horečce. Rak, Štír a Ryby tvoří vodní a severní trojnost a působí proti horké a suché horečce, tedy i proti hektice a chorobám cholerickým. Štír však, jenž z ústrojí ovládá plodidla, vzbuzuje pohlavní pud, ke kterémužto účelu staří při ascendentu jeho třetí tváře připisované Venuši zhotovovali jeho obraz; zároveň hotovili obraz proti hadům a štírům, jedům a zlým duchům při ascendentu druhé tváře, která je tvář Slunce a dekanem Jupiterovým. Tomu, kdo tento obraz při sobě nosí, propůjčuje moudrost a uznání. Obraz Raka je velmi působivý proti hadům a jedům, když Slunce a Luna v něm spojeny vystupují v jeho první neb třetí tváři, neboť poslednější je tvář Venuše a dekanem Luny, první pak tvář Luny a dekanem Jupitera. Dále, je-li Slunce v Raku, působí muky hadům. Konečně Býk, Panna a Kozoroh, tvořící zemskou aneb jižní trojnost, hojí horké nemoci, působí proti vleklé horečce, a činí ty, kdož jejich obraz u sebe nosí, příjemnými, výmluvnými, zbožnými a nábožensky založenými, neboť jsou domy Venuše, Merkura a Saturna. Kozoroh má také lidi ochraňovati před škodami a činiti místo bezpečným, neboť je nejvyšším stavem Marta.

Kapitola 37.

O obrazech tváří a jejich silách, jakož o obrazech, jež jsou mimo zvířetník.

Mimoto existuje ještě ve zvířetníku 36 obrazů dle počtu tváří, o kterých, jak nás zpravuje Porfyrios, kdysi psal Babyloňan Teucer, nejstarší matematik, a dle něho pojednávali o nich Arabové. Dle pořadí následují takto. – V první tváři Skopce vystupuje obraz černého muže, stojícího, oděného bílým rouchem, opásaným; tento muž má statnou postavu, červené oči, hněvivě se tváří a má velikou sílu. Tento obraz znamená a probouzí smělou, udatnost a nestydatost. – Ve druhé tváři vystupuje ženská postava s červeným šatem, přes který má roucho bílé, vykročující jednou nohou. Tento obraz propůjčuje ušlechtilost, silnou vládu a velikost panství. – Ve třetí tváři vystupuje postava bílého, bledého člověka s červenými vlasy a červeným rouchem, se zlatým náramkem na jedné ruce, zatímco ve druhé třímá dřevěnou hůl; tváří se neklidně a hněvivě, neboť nemůže udělovati dobrodiní, jak by chtěl. Tento obraz propůjčuje ducha, odvahu, radost a krásu. – V první tváři Býka vystupuje nahý muž, žnec aneb orač, jehož obraz prospívá při setí, orání, stavbě, dělení statků a v geometrických uměních. – Ve druhé tváři vystupuje nahý muž, držící v ruce klíč. Jeho obraz přináší moc; vznešenost a vládu nad lidem. – Ve třetí tváři vystupuje muž s hadem a kopím v ruce; je to obraz nouze a užitku, bídy a otroctví. – V první tváři Blíženců vystupuje muž s holí v ruce; zdá se, že slouží jiným a jeho obraz propůjčuje moudrost, znalost počtů a takových umění, které nepřinášejí užitek. – Ve druhé tváři vystupuje muž, v jehož ruce se nalézají trubice nebo píšťala, a druhý muž, jenž sehnut kope v zemi. Jejich obrazy naznačují zlomocné a nečestné zaměstnání, jako jsou herci a kejklíři; také naznačují bádání spojené s námahou a útrapou. – Ve třetí tváři vystupuje muž hledající zbraně a mimo to ještě blázen, s ptákem v pravé a s píšťalou v levé ruce. Znamenají zapomnětlivost, rozhorlení, drzost, šaškovství, zbytečné řeči. – V první tváři Raka vystupuje obraz panny, ozdobené krásnými šaty a věncem na hlavě. Její obraz propůjčuje ostré smysly, pronikavý rozum a lásku k lidem. – Ve druhé tváři vystupuje muž oděný krásným šatem, aneb muž a žena, sedící u stolu a hrající. Obraz tento propůjčuje bohatství, radost, veselí a lásku žen. – Ve třetí tváři vystupuje myslivec s kopím, rohem a smečkou psů; znamená odpor, pronásledování prchajících, lov, zmocnění se věcí bojem a zbraní. – V první tváři Lva vystupuje muž jedoucí na lvu; znamená odvahu, násilí, surovost, zločin, rozkoš a snášení trampot. – Ve druhé tváři vystupuje postava se zdviženými rukama a muž s korunou na hlavě, hněvivý a výhrůžný; v pravé ruce drží vytažený meč, v levé pak štít. Znamenají tajný spor a skryté vítězství pomocí bidníků, podněty k hádkám a boji. – Třetí tvář zobrazuje jinocha s bičem v ruce a mimo to muže s ošklivým a trudným obličejem. Znamenají lásku a družnost, vzdání se svého práva a přednosti, aby bylo zabráněno sporu. – V první tváři Panny vystupuje švarné děvče a muž, rozhazující zrní; naznačují hromadění bohatství, výdělečnou činnost, také však orbu, setbu a zalidnění. – Ve druhé tváři vy-

stupuje černý muž, oděný zvířecími kožemi a mimo to jiný vousatý muž držící v ruce měšec; jejich obrazy znamenají zisk, lakotu a kupení majetku. – Ve třetí tváři vystupuje bílá a hluchá žena nebo chudý, o hůl se opírající muž. Tento obraz znamená slabost, křehkost, poškození údů těla, zničení stromů a zpusťování polí. – V první tváři Vah vystupuje postava hněvivého muže, držícího trubku, aneb muže čtoucího v knize. Tento obraz vztahuje se na spravedlnost a podporu chudých a slabých proti zlým a mocným. – Ve druhé tváři vystupují dva zuřící a hněviví muži a mimo ně muž, jenž v ornátě sedí na stolici; znamenají hněv proti zlu, dále klid a bezstarostný život v nadbytku. – Ve třetí tváři vystupuje statný muž, držící luk v ruce a před ním se nalézá nahý muž a ještě jiný, jenž v jedné ruce drží chléb a v druhé pohár vína; naznačují hnusnou smyslnost, zpěv, hýření a rozkošnic-tví. – V první tváři Štíra vystupuje žena příjemného zevnějšku a mimo ni dva mužové, vzájemně se bijící. Tento obraz znamená zdobu a krásu, avšak také svár, nástrahy, podvod, pomluvu a zkázu. – Ve druhé tváři vystupuje nahý muž a nahá žena, mimo ně muž sedící na zemi se dvěma vzájemně se kousajícími psy. Tento obraz představuje nestydatost, podvod, zradu, špatnost a vádu. – Ve třetí tváři vystupuje klečící muž a žena, která ho bije holí. Tento obraz znamená opilství, kurevnictví, prchlivost, násilí a hádku. – V první tváři Sřelce vystupuje postava muže oděného pancířem, držícího v ruce tasený meč; tento obraz znamená odvahu, svobodu a zlomyslnost. – Ve druhé tváři vystupuje plačící žena, oděná špatnými cáry; znamená smutek a starost o tělo. – Ve třetí tváři vystupuje muž v zlatnatém oděvu, aneb také zahálčivý muž hrající si s holí. Tento obraz znamená svévoli, utkvělost, sklon k hádkám a k špatným, hnusným věcem. – V první tváři Kozoroha vystupuje žena a černý muž s plným měšcem; tento obraz znamená procházky, obveselení, zisk a marnotratnictví lehkomyšlným a hanebným způsobem. – Ve druhé tváři vystupují dvě ženy a muž, jenž dívá se za ptákem v povětrí; značí, že se něco chce, co se nikdy nestane, a že se pátrá po něčem, co nikdy nelze zvědět. – Ve třetí tváři vystupuje žena cudného a rozumného vzezření a vedle ní směnárník, jenž shrnuje na stole peníze. Obraz představuje chytrou správu, žádosti po majetku a lakotu. V první tváři Vodnáře vystupuje postava chytrého muže a předoucí ženy; znamenají neustálé bažení po zisku, také však chudobu a nízkost. – Ve druhé tváři vystupuje postava muže s dlouhým vousem a znamená rozum, mírnost, skromnost, svobodu a dobré mravy. – Ve třetí tváři vystupuje černý a hněvivý muž, jenž znamená odhodlání, zpupnost a nestydatost. – V první tváři Ryb vystupuje dobře oblečený muž, jenž nese zavazadlo na zádech; znamená cesty, změnu místa a horlivé bažení po majetku a zábavě. – Ve druhé tváři vystupuje žena dobrého a sličného zevnějšku, jež znamená vyhledávání a mísení se do důležitých a vysokých věcí. – Ve třetí tváři vystupuje nahý muž aneb jinoch a vedle něho krásné děvče, jejíž hlava je zdobena květinami. Tento obraz znamená klid, lenivost, potěšení, záletnictví a objetí. – Tolik o obrazech tváří. Mimo ně existuje ještě podle počtu stupňů 360 obrazů zvířetníku, jichž tvary popsal Petr z Abana. Avšak také mimo zvířetník existují obecné postavy, které zobrazili Hyginus a Aratus ve svých spisech. Rovněž existují i mnohé jiné dle stupňů a tváří zvířetníku, jež zde však nemůžeme popsat, abychom nebyli příliš rozvláčními. Přesto však zmíníme se o některých. Pegasus je mocný proti nemocím koní a chrání jezdce ve válce. – Andromeda podporuje lásku mezi mužem a ženou a usmiřuje dokonce i cizoložné manžele. – Kassiopeja posiluje zeslabené tělo a posiluje údy. – Herkules propůjčuje vítězství ve válce. – Hadonoš zahání vše jedovaté a léčí jedovatá kousnutí. – Drak a oba Medvěďové činí člověka chytrým, duchaplným, udatným, příjemným bohům i lidem. – Hydra propůjčuje moudrost a bohatství a odporuje jedům. – Kentaur propůjčuje zdraví a vysoký věk. – Oltář ochraňuje cudnost a činí člověka Bohu milým. – Velryba činí milováníhodným, chytrým, šťastným na zemi i na vodě, a vrací ztracené věci. – Loď poskytuje ochranu na vodách. – Zajíc chrání před podvodou a nesmyslným jednáním. – Pes léčí vodnatelnost, odporuje moru a chrání před divokými zvířaty. – Orion propůjčuje vítězství. Orel dává nové pocty a udržuje staré. – Labuť chrání před ochromením a čtyřdenní horečkou. – Perseus chrání od nenávisti a zlovolnosti, od blesku a živelných škod. – Jelen léčí potrhle a šílené. Myslíme, že jsme řekli dosti o tomto předmětu.

Kapitola 38.

Obrazy Saturnovy.

Nyní přicházíme k obrazům náležejícím planetám. Přestože staří mudrci napsali o těchto věcech objemné knihy, takže zde není třeba nic dalšího vysvětlovati, zmíním se přece o něčem. – O saturnských operacích staří kreslili, když tato planeta vystupovala na tak zvaném magnetovci, obraz člověka s obličejem jelena a nohou velbloudí, sedícího na stolici neb na draku a držícího v pravé ruce srp, v levé však šíp. Doufali, že tento obraz jim dá dlouhý život, neboť Saturn přispívá k prodloužení života, jak Albumasar dokazuje ve své knize Sadar, kde také vypravuje, že v některých Saturnem signovaných částech Indie lidé žijí velmi dlouho a umírají ve vysokém stařeckém věku. – Proto hotovili v hodinu Saturnovu, když vystupoval aneb zaujal příznivé postavení, k prodloužení života ještě jiný obraz této planety na saffiru, jenž představoval starého muže, sedícího na vysokém stolci, jenž držel ruce vysoko nad hlavou a v nich držel rybu nebo srp; u jeho nohou nalézala se holubice, jeho hlava byla pokryta černým nebo tmavohnědým závojem a jeho šaty byly také buď černé nebo tmavohnědé. Tentýž ob-

raz vyráběli také proti kaménkům, ledvinovým chorobám, a to v hodinu Saturnovu, když tento vstupoval do třetí tváře Vodnáře. Dále hotovili saturnskými pracemi obraz k podpoře růstu, když Saturn vystupoval v Kozorohu. Tento obraz představoval starého, o hůl se opírajícího muže, jenž v ruce držel zakřivený srp a byl černě oděn. Také lili obraz z kovu, když Saturn vystoupil do prvního stupně Skopce, aneb lépe do prvního stupně Kozoroha; takovýto obraz, ujišťovali, prý mluvil lidským hlasem. – Dále vyráběli o operacích Saturna a Merkura zároveň z kovu litý obrazec postavy krásného muže, jenž, jak tvrdili, předpovídal budoucnost. Činili tak v den Merkurův o třetí hodině, to jest v hodině Saturnově, když dům Merkurův, totiž souhvězdí Blíženců, jež znamená prorocství, vystupovalo a Saturn a Merkur byli spojeni ve Vodnáři, v deváté oblasti nebe, která se také nazývá bohem. Mimo to musí státi Saturn v trigonu k ascendentu, stejně tak Luna a Slunce se musí nacházeti v aspektu k místu konjunkce; Venuše má býti mocná na západě a přijímati nějaký úhel; Mars má býti spálen Sluncem, avšak nesmí míti aspektu k Saturnu a Merкуру. Záře těchto hvězdných sil rozšiřovala se dle ujištění starých na takovýto obrazec, jenž mluvil s lidmi a hlásal jim užitečné věci.

Kapitola 39.

Obrazy Jupiterovy.

Při pracech Jupiterových hotovili k prodloužení života v hodinu Jupiterovu, když tato planeta ve svém povýšení šťastně vystupovala, obrazec na jasném a bílém kameni, jenž představoval korunovaného muže v oděvu barvy šafránu, sedícího na orlu neb draku, držícího v pravé ruce šíp tak, jako by jej chtěl zabodnout do hlavy orla nebo draka. Ještě jiný jupiterovský obrazec hotovili ve stejně šťastném okamžiku na bílém a jasném kameni, především na křišťálu, a to postavu nahého, korunovaného muže, jenž se zdviženými a jako k prosbě sepnutými rukama seděl na čtyřnožce, nesené čtyřmi okřídlenými hochy. Tento obraz měl pomáhati k ještě většímu štěstí, bohatství a vážnosti, opatřovati úspěch a blahobyt a osvobozovati od nepřátel. Dále hotovili obraz Jupiterovský k nábožnému, slavnému a šťastnému životu; obraz představoval muže se lví aneb beraní hlavou, v oděvu barvy šafránu, jenž byl nazýván Jupiterovým synem.

Kapitola 40.

Obrazy Marta.

V pracích martických hotovili v hodinu Martovu, když tento vystupoval do druhé tváře Skopce, obraz na martickém kameni, zvláště na diamantu, obrazec představující ozbrojeného muže, jedoucího na lvu a držícího v pravé ruce tasený, nahoru obrácený meč a v levé ruce lidskou hlavu. Takovýto obraz měl propůjčovati sílu v dobru i zlu, všem obávanou. Kdo jej při sobě nosil, měl vlastniti čarodějnou sílu, že všichni lidé oněměli děsem před jeho pohledem. Jiný martický obraz hotovili, aby získali odvahy, dobré mysli a štěstí ve válce a pútece; představoval ozbrojeného, korunovaného a mečem opásaného válečníka s dlouhým kopím v pravici. Tento obraz se hotovil v hodinu Marta, když vystoupil do první tváře Štíra.

Kapitola 41.

Obrazy Slunce.

Při slunečních operacích zhotovte v hodinu Slunce, když první tvář Lva se Sluncem vystupuje, obrazec představující korunovaného krále, sedícího na trůně, majícího na klíně havrana a pod nohama zeměkouli, oděného v rouchu barvy šafránu. Takovýto obrazec učiní člověka nepřemožitelného a váženého, pomáhá mu k provedení započatých podniků, zahání zlé sny a je mocný proti horečce a moru. Tentýž obraz lze vyrýti do rubínu, když Slunce ve svém povýšení příznivě vystupuje, v hodinu sluneční. Jiný sluneční obrazec lze zhotoviti na diamantu v hodině Slunce, když ono vystupuje v povýšení. Je to obraz ověncené, tančící a usmívající se ženy, stojící na voze taženém sedmi koni, držící v pravici zrcadlo nebo štít, v levici k hrudi přiloženou hůl; na hlavě její září oheň. Tento obrazec má učiniti člověka šťastným, bohatým a oblíbeným. Tentýž obraz v hodinu sluneční, když Slunce vstupuje do první tváře Lva, zhotovený na karneolu, slouží proti lunárním chorobám, pocházejícím od spáleného Měsíce.

Kapitola 42.

Obrazy Venuše.

Z operací Venušiných hotovili staří k získání přízně a blahovůle v hodinu Venušinu, když vystupovala v Rybách, obrazec, představující ženu s ptačí hlavou a orlíma nohama, držící v ruce šíp. Když Venuše vystupovala v Býku, v hodinu Venušinu, hotovili jiný obrazec na lastuře, aby získali lásku žen; představoval nahou dívku s rozpuštěnými vlasy, jež nesla v ruce zrcadlo a na krku řetěz; vedle ní stál krásný jinoch, jež levou rukou držel děvče na řetězu, avšak pravici ji hladil po vlasech, přičemž oba na sebe pohlíželi; nedaleko nich nalézal se malý okřídlený chlapec s mečem nebo lukem v ruce. Jiný obrazec Venušinu hotovili, když první tvář Býka nebo Vah nebo Ryb s Venuší vystupovala; obraz ten představoval děvče s rozpuštěnými vlasy v dlouhých bílých šatech, jež v pravé ruce drželo větévku vavřínu, jablko nebo kytici a v levé ruce hřeben. Obrazec ten měl propůjčovat člověku krásu a činit ho milým, příjemným, silným a šťastným.

Kapitola 43.

Obrazy Merkura.

Z operací Merkurovských vytvářeli v hodinu Merkura, když tento vystupoval v Blížencích, obrazec představující krásného, vousatého jinocha, držícího v levici hůl obtočenou hadem, v pravici však šíp, s okřídlenými nohama. Tento obraz měl získávat vědomosti, výmluvnost, výdělek a obratnost v obchodě, uskutečňovat mír a svornost a chránit před horečkami. Jiný obrazec Merkuru hotovili, když tento vystupoval v Panně, aby došli blahobytu, duchaplnosti a paměti; představoval muže sedícího na trůně aneb jedoucího na pávu, majícího orlí nohy a na hlavě hřeben a držícího v levici kohouta aneb ohnivý plamen.

Kapitola 44.

Obrazy Luny.

Z lunárních operací hotovili obrazec v hodinu lunární, když tato byla povýšena, proti únavě na cestách; představoval muže opřeného o hůl, jež měl na hlavě ptáka a před sebou kvetoucí strom. Jiný obraz lunární podporující růst polních plodin a proti jedům a dětským chorobám hotovili v hodinu lunární, když Luna vystupovala v první tváři Raka; představoval ženu, jedoucí na býku, sedmihlavé sani aneb raku, držící v pravici šíp a v levici zrcadlo, oděnou v bílé aneb zelené roucho; na její hlavě se nacházely dva rohy ovinuté hady, a kol paží a nohou měla taktéž hady ovinuty. Domníváme se, že jsme řekli dosti o planetárních obrazcích.

Kapitola 45.

Obrazy Hlavy a Ohonu Draka.

Staří hotovili také obrazec Hlavy a Ocasu měsíčního draka, totiž postavu hada s jestřábí hlavou, spočívajícího mezi vzdušným a ohnivým kruhem, majícího tvar řeckého velkého písemne Theta. Tento obrazec hotovili, když Jupiter s Hlavou zaujal střed nebes a připisovali mu veliký vliv na úspěch žádaného; též chtěli jim označit dobrého a blahovlnného démona, kterého si představovali ve tvaru hada. Egypťané a Féničané vážili si totiž tohoto zvířete nad všechna jiná, považovali jeho přirozenost za božskou, poněvadž obsahuje v sobě ostřejšího ducha a mohutnější oheň než zvířata jiná, což vysvětluje z jeho rychlého pohybu, ač nemá nohou, rukou neb jiných okončetin, a také z toho, že svůj věk odložením kůže častokrát obnovuje a sám sebe takto omlazuje. – Podobný obrazec Dračího Ohonu hotovili, když Luna zmizela v Dračím Ohonu, aneb zaujala nepříznivé postavení k Saturnovi nebo Martovi. Tento obrazec měl přivábiti strach, nemoc a neštěstí, a proto jej zvali zlým démonem. Takovýto obrazec ukryl jistý Žid ve zlatém a drahokamy posázeném pásu, jež Blanca, dcera vévody burbonského, ať již vědomě či nevědomě věnovala svému choti, Petru I., králi španělskému. Když tento pás oblékl, domníval se, že je obtočen hady, a když se dověděl o magické síle v něm ukryté, dal se se svou manželkou rozvésti.

Kapitola 46.

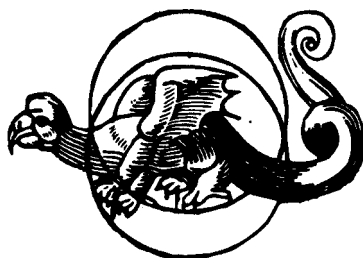
Obrazy lunárních stanic.

Dále hotovili staří také obrazce lunárních stanic, které v následujícím popíšeme. Pro první stanici hotovili, aby někoho zničili, na železném prstenu obraz černého muže, jenž byl oděn v žíněném rouchu, měl pás a levicí vrhal oštěp. Tímto obrazcem pečtili černý vosk, okouřili obrazec tekutým storaxem, přičemž mumlali proklínání. Pro druhou stanici pečtili proti hněvu velmože a ku jeho usmíření bílý vosk a mastix obrazcem korunovaného krále a okušovali jej dřevem aloe. Pro třetí stanici hotovili na stříbrném prstenu, jenž měl čtyřhranný lístek, obraz krásně oblečené ženy, sedící na trůnu a pravíci podpírající hlavu. Tímto obrazcem pečtili a okouřili jej mošusem, kafrem a vonným hřebíčkem. Tento obrazec přinášel dle jejich tvrzení štěstí a vše dobré. – Pro čtvrtou stanici, k pomstě, odloučení, nepřátelství a neštěstí, pečtili do červeného vosku obraz válečníka na koni, jenž v pravici držel hada, a okušovali obrazec červenou myrrhou a storaxem. – Pro pátou stanici, aby docílili přízně králů a úředníků, jakož i dobrých příjmů, hotovili stříbrné pečtidlo s obrazem lidské hlavy a okušovali santalovým dřevem. – Pro šestou stanici, aby vzbudili lásku mezi dvěma osobami, pečtili dva sebe objímající obrazy do bílého vosku a okušovali dřevem aloe a ambrou. – Pro sedmou stanici, aby obdrželi všeho dobra, vytvářeli ve stříbrě obraz lepě oděného muže, jenž jako prosebník či modlící se ruce napřahoval k nebi a okušovali libovonným kořením. – Pro osmou stanici, aby ve válce zvítězili, vytvářeli cínové pečtidlo s obrazem orla s lidským obličejem a okušovali sírou. Pro devátou stanici, aby vyvolali nemoc, vytvářeli olovené pečtidlo s obrazem muže zbaveného pohlaví, jenž si rukama zakrýval oči, a okušovali smrkovou pryskyřicí. – Pro desátou stanici, aby pomohli porodu a uzdravili nemocného, vytvořili zlaté pečtidlo s lví hlavou a okušovali ambrou. Pro jedenáctou stanici, aby probudili bázeň, uctivost a vážnost, vytvořili ze zlatého plátku pečtidlo s obrazem člověk a jedoucího na lvu, jenž levicí držel lva za uši a v pravici napřahoval kopí. Okušovali libovonným kořením a šafránem. – Pro dvanáctou stanici, aby rozvedli milující, vytvářeli pečtidlo z černého olova s obrazem draka zápasícího s mužem a okušovali lvími chlupy a čertovým lejnem. – Pro třináctou stanici, aby upevnili věrnost mezi manžely a zrušili kouzlo uzlové smyčky, vytvářeli obrazce pro obě části, pro mužskou v červeném a pro ženu v bílém vosku, spojili obě v objetí a okušovali ambrou a dřevem aloe. – Pro čtrnáctou stanici, aby způsobili odloučení muže a ženy, vytvořili jako pečtidlo v mědi obrazec psa kousajícího se do ocasu a okušovali chlupy černého psa a černého kocoura. – Pro patnáctou stanici, aby získali přátelství a blahověli, vytvořili jako pečeť obraz sedícího a dopis čtoucího muže a okušovali kadidlem a muškátovým ořechem. – Pro šestnáctou stanici, aby docílili zisku v obchodě, vytvořili stříbrné pečtidlo s obrazem muže sedícího na trůnu a držícího v ruce váhy a okušovali libovonným kořením. – Pro sedmáctou stanici pečtili proti zlodějům a lupičům železným pečtidlem obraz opice a okušovali opičími chlupy. – Pro osmáctou stanici hotovili proti horečce a břišním bolestem měděné pečtidlo s obrazem hada, jenž svůj ohon nesl nad svou hlavou, a okušovali jelením rohem. Tomuto obrazci připisovala se také moc zahánět hady a vše jedovaté z místa, kde byl zakopán. – Pro devatenáctou stanici, aby ulehčili porod a přivodili očistění, hotovili měděné pečtidlo s obrazem ženy zakrývající si rukama obličej a okušovali tekutým storaxem. – Pro dvacátou stanici, sloužící lovu, hotovili cínové pečtidlo s obrazem střelce, z poloviny člověka a z poloviny koně, a okušovali liščí hlavou. – Pro dvacátou první stanici, aby přivodili druhému škody, hotovili obraz muže majícího dvě tváře, vpředu a vzadu, okušovali sírou a jantarem a položili obrazec se sírou, jantarem a vlasy toho, komu mělo být ublíženo, do měděné schránky. – Pro dvacátou druhou stanici k bezpečí prchajících vytvářeli železnou pečeť s obrazem člověka majícího na nohou křídla a nesoucího na hlavě přílbu a okušovali rtutí. – Pro dvacátou třetí stanici k zničení a pustošení, vytvářeli v železe obraz kocoura s psí hlavou, okouřili pečeť psími chlupy a zakopali ji na místo, jemuž mělo být ublíženo. – Pro dvacátou čtvrtou stanici, aby rozmnožili stáda, vzali roh skopce, býka, kozla, aneb všeobecně toho zvířete, jehož stáda hodlali rozmnožit, a vtiskli do něho železným pečtidlem obraz kojící ženy. Roh zavěsili zvířeti, jež bylo vůdcem stáda, na krk, aneb vtiskli pečeť na jeho roh. – Pro dvacátou pátou stanici k úrodě rostlin a k žnám vytvořili pečeť v dřevu fíkovém s obrazem člověka sázejícího strom, okouřili fíkovými květy a pověsili na strom. – Pro dvacátou šestou stanici vtiskli, aby získali lásky a přízně, do bílého vosku a mastixu obraz ženy myjící si a česající si vlasy a okouřili jej vonným kořením. – Pro dvacátou sedmou stanici, aby zničili prameny, studně, minerální vody a lázně, vytvořili z červené země obraz okřídlené, prázdné a proděravělé nádoby, kterou držel muž v rukou, vypálili jej, a pak s čertovým lejnem a tekutým storaxem jej ponořili aneb zakopali ve studni či v pramenu, jež chtěli zničit. – Pro dvacátou osmou stanici, aby shromáždili ryby, vytvořili v bronzu pečeť s obrazem ryby, okouřili ji kůží mořské ryby a vhodili ji do vody, kde chtěli ryby shromážditi. Mimo obrazů psali zároveň také jména jim náležejících duchů, jakož i jejich charakteru do pečeti a dále používali i kouzelných formulí k docílení svého úmyslu.

Kapitola 47.

Obrazy stálic.

Z operací stálicových hotovili dle Herma pod Hlavou Medusinou obrazec, představující lidskou hlavu s dlouhým vousem a krvavým krkem. Tento měl propůjčovati úspěchu v přáních, toho, kdo jej u sebe nosil, měl činiti odvážným a udatným, ochraňovati údy těla před poraněním, působiti proti všemu škodlivému, odvraceti očarování a kouzla přenášeti na jejich původce. – Pod souhvězdím Plejad vytvářeli obraz Panny aneb pochoďně. Tento obraz měl posilovati zrak, shromažďovati démony, vyvolávati vichry a odhalovati tajemství a skryté věci. – Pod Aldebaranem vytvářeli obraz, jenž se rovnal božstvu aneb letícímu člověku a měl získávati bohatství a pocty. – Pod Kozlem vytvářeli obrazec člověka, jenž chce se potěšiti hudebními nástroji; přinášel nositeli přízeň a pocty králů a knížat, jakož i úlevu při bolestech zubů. – Pod Velikým Psem vytvářeli obraz zaječího psa aneb panny. Přinášel pocty, blahovůli a přízeň lidí i duchů; propůjčoval také moc, pokoj a svornost mezi králi, knížaty a jinými lidmi. – Pod Malým Psem vytvářeli obraz kohouta aneb tří dívek; získával přízeň nebe, duchů a lidí, dával moc proti čarodějnictví a chránil zdraví. – Pod Srdcem Lva vytvářeli obraz lva neb kocoura, aneb obraz vážného muže sedícího na trůně. Tento obraz činil člověka mírným, zbavoval ho hněvu a propůjčoval mu půvab. Pod Ohonem Velkého Medvěda vytvářeli obraz přemýšlejícího člověka, aneb býka či telete. Slouží proti čarodějnictví a propůjčuje tomu, kdo jej nosí, bezpečí na cestách. – Pod Křídlem Havrana vytvářeli obraz havrana, hada, aneb černého muže v černých šatech. Činil člověka prchlivým, nerozvážným, odvážným, hanebným, podezřívavým. Také působil zlé sny, propůjčoval moc zaháněti a přivolávati démony a sloužil proti zlomyslnosti lidí, zlým duchům a ničivým vichrům. – Pod Klasy vytvářeli obraz ptáka aneb člověka obtíženého zbožím. Přináší bohatství, propůjčuje vítězství v soudních procesech a vzdaluje bídu a všechno zlé. – Pod Alchamethem hotovili obraz koně nebo vlka, aneb postavu tanečníka. Tento obraz slouží proti horečkám a k utišení krve. – Pod Elfeiou hotovili obraz slepice aneb korunovaného, vznešeného muže. Propůjčuje cudnost a blahovůli a lásku lidí. – Pod Srdcem Štíra hotovili obraz ozbrojeného a v pancíři oděného muže aneb postavu štíra. Propůjčuje rozum a paměť, dobrý zevněšek a pomáhá proti zlým duchům, zaháněje a poutaje je. – Pod Supem hotovili obraz supa, slepice aneb cestujícího. Činí člověka veselým a pyšným, propůjčuje moc nad démony a divými zvířaty. – Pod ohonem Kozoroha hotovili obraz jelena, kozla aneb hněvivého muže. Propůjčuje štěstí a rozmnožuje bohatství. Toto jsou obrazy jen několika stálic, které nutno vyrýti pod jejich vlivem na kameny jimi ovládané.

Kapitola 48.

Geomantické tvary mezi obrazy a charakteru a jejich tabulka.

Jsou ještě jiné tvary vytvořené dle počtu a postavení hvězd, přidělené živlům, planetám a znamením. Nazývají se geomantické, poněvadž věštcí geomanti body, které při provozování svého umění tvořili, převáděli podle lichých a sudých čísel na ony obrazce. Jsou-li učiněny do země neb nakresleny za vlády svých planet a znamení zvířetníku, pak tyto geomantické tvary získávají sílu a působení obrazů a tvoří tak střed mezi obrazy a charakteru. Kdo však touží naučiti se jejich přirozenosti, vlastnostem, podmínkám, významu a jejich astrologické hodnotě přesněji, toho odkazujeme na spisy geomantů. Těchto tvarů jest jen šestnáct a jejich tvary jména, tvar je obsažen v následující tabulce.

Tvar	Jméno	Živel	Planeta	Znamení	Tvar	Jméno	Živel	Planeta	Znamení
	Cesta Silnice	Voda	Luna	Lev		Lid Shromáždění	Voda	Luna	Kozoroh
	Spojení Sjednocení	Vzduch	Merkur	Panna		Zajetí Spoutání	Země	Saturn	Ryby
	Velké štěstí Velká pomoc Ochrana vnitřní	Země	Slunce	Vodnář		Malé štěstí Malá pomoc Ochrana ze- vní	Oheň	Slunce	Býk
	Výdělek Přijetí	Vzduch	Jupiter	Skopec		Ztráta Vydání	Oheň	Venuše	Váhy
	Radost Smích Zdraví Vous	Vzduch	Jupiter	Býk		Smutek Odsouzení	Země	Saturn	Vodnář
	Dívka Krásná tvář	Voda	Venuše	Váhy		Hoch plavý Bezvousý	Oheň	Mars	Skopec
	Bělohávek Běloba	Voda	Merkur	Rak		Červená hla- va Červeň	Oheň	Mars	Vodnář
	Dračí hlava Práh vstupu	Země	Dračí hlava	Panna		Dračí ohon Práh odchodu Dolní práh	Oheň	Dračí ohon	Střelec

Kapitola 49.

Obrazy, jež nejsou hotoveny dle tvarů nebeských, nýbrž dle tužby operátěrový duše.

Existují však ještě jiné obrazy, které jsou hotoveny nikoliv dle tvarů nebeských těles, nýbrž označují a vyjadřují to, čeho si duše operátěra žádá. Tak hotovíme k vyvolání lásky obrazy, jež se vzájemně objímají; k vyvolání neshovnosti takové, jež se navzájem potýkají; chceme-li člověku, domu, městu aneb jakékoliv věci připravit neštěstí, zničení nebo překážky, hotovíme obrazy se stočenými a polámanými údy a částmi, podle tvaru věci, kterou chceme zničit nebo které chceme překážeti. Magové požadují dále, aby se při lití aneb vyrývání obrazců napsalo jméno jejich působnosti, a to na záda, je-li působení neblahé, jako zničení, aneb na břicho, je-li dobré, jako láska. Vždy však na čele obrazu musí stát jméno věci nebo individua, jež označuje předmět, kvůli němuž aneb proti kterému obrazec je hotoven. Mimo to musí býti na prsou napsáno jméno znamení neb tváře ascendentu a jeho vládce, jeho charakteru a jména jeho andělů. Též nesmí býti vynecháno při hotovení obrazce vyslovení působnosti, jež má vyvolat, což vše potvrzuje také Albert Veliký ve svém Zrcadle. Takto zhotovených obrazců použije se rozmanitě s ohledem na jejich síly, mohou býti na tělo zavěšeny neb přivázány, nebo zakopány do země nebo ponořeny do řeky. Mohou býti v komině vystaveny kouři, pověšeny na stromě, aby jimi mohl vítr pohybovat, a to vrškem nahoru, či dolů. Též jsou vrhány do tekoucí vody, aneb do ohně. Tak jak s nimi operátěr nakládá, tak se stane s těmi a s tím, pro co byl obrazec určen, a jeho působnost může býti řízena dle vůle operátěra. Tak čteme o magovi Nectanabovi, že tímto způsobem hotovil voskové obrazce, které ponořeny do vody způsobily, že loď jeho nepřátel podobně se na moři ponořila, aneb alespoň byla v nebezpečí ztroskotání. O konstelacích nutných k hotovení takovýchto obrazců poučuje ona část astrologie, jež pojednává o volbách.

Kapitola 50.

O pozorování jistých konstelací a hotovení obrazců dle nich.

V následujícím chci seznámit čtenáře s určitými konstelacemi, jež jsou nutny k hotovení oněch obrazů, o kterých byla zmínka v minulé kapitole. Když kupříkladu chceme někomu získati štěstí, zhotovíme obraz, když dárce života a vládce života, stejně znamená jak planeta, zaujmou šťastné postavení; avšak i ascendent a Střed nebe a jejich vládci musí býti příznivé; stejně místo Slunce a Luny, Kolo štěstí a vládce konjunkce nebo prevence jeho narození, zatímco zlé planety musí býti slabé. Když však někdo chce zhotoviti obraz, jenž má přinést neštěstí, musí nastati opak, a tak jako dříve jsme si všímali příznivé konstelace, nyní si musíme povšimnouti nepříznivé a počítati se silou zlých hvězd. Stejně si počínáme, chceme-li získati štěstí nějakému místu, krajině, městu či domu. Chceme-li však něco ze jmenovaného zničiti, aneb alespoň poškoditi, pak učiníme obraz pod vzestupem předmětu, jemuž se chce ublížiti. Vládce domu života (vládce ascendentu), Luna, vládce domu Luny a vládce domu vládce ascendentu, stejně tak jako desátý dům a jeho vládce musí býti nepříznivě ozářeny. K zařizování místa musí ascendent, první, desátý, druhý a osmý dům býti příznivý; stejně tak vládce ascendentu a vládce lunárního domu. Abychom jistá zvířata zahnali z určitého místa, aby na něm nemohla vydržeti, ani se vrátiti, učiníme obrazec pod vzestupem takového zvířete, které chceme zahnat a dle jeho tvaru. Když kupříkladu chceme zahnat štíry z určitého místa, musíme učiniti obrazec štíra, když znamená Štíra vystupuje s Lunou; ascendent a jeho vládce, vládce domu Marta musí býti nepříznivě ozářeny, také vládce ascendentu v osmém domě. Tím se spojí zlý aspekt, oposice nebo kvadratura, pak se napíše na obrazec jméno ascendentu, jméno jeho vládce a Luny, jméno vládce dne a jméno vládce hodiny, učiní se jamka uprostřed místa, z něhož mají býti štíři zahánáni, do ní se vloží hrst hlíny ze čtyř rohů tohoto místa a zahrabe se do ní obrazec hlavou dolů, přičemž se musí říci: „Zde zahrabávám štíry, aby tu nikdy nebyli.“ Stejně si počínáme v případech podobných. Abychom došli zisku, nutno učiniti obrazec pod ascendentem nativity lidské, aneb pod vzestupem místa, jemuž má zisk připadnouti; ascendent a jeho vládce musí býti příznivě ozářeny; pán druhého domu, jenž jest domem majetku, musí se spojovati s vládcem ascendentu v trigonu nebo v sextilu; jedenáctý dům a jeho vládce a osmý dům musí také býti příznivě ozářeny, Kolo štěstí má se pokud možno nacházeti v prvním neb druhém domě. Obraz má býti zahrabán nebo nošen tím, komu má zisk připadnouti. Chceme-li upevniti svornost a lásku, učiníme obraz Jupitera pod ascendentem nativity toho, kdo má býti milován; ascendent a desátý dům musí býti šťastný, zlé hvězdy skryté před ascendentem, vládce desátého a jedenáctého domu, jako planety štěstí, mají býti spojeny trigonem nebo sextilem s vládcem ascendentu. Zároveň učiníme ještě jiný obrazec, totiž pro toho, jenž má býti k lásce pohnut. Nutno přihlídnouti, zda běží o kamaráda nebo přítele toho, jenž má býti milován; je-li tomu tak, pak obrazec se vyrobí za ascendentu jedenáctého domu po ascendentu prvního obrazce. Běží-li však o manželku aneb manžela, pak nutno pracovati za ascendentu sedmého domu. Běží-li o bratra, sestru aneb pokrevního příbuzného, pak nutno dbáti ascendentu třetího domu atd. Spojí se signifikátor ascendentu druhého obrazce se signifikátorem ascendentu druhého obrazce, přičemž musí mezi nimi býti vztah a vše ostatní nacházeti se příznivě, jako při první obrazci; pak se spojí oba obrazce v objetí aneb se položí líc druhého obrazce na rub prvního, zaváže se vše do látky a nosí se při sobě nebo zahrabe. Aby bylo splněno přání, aby se věc odpírání nebo v držení druhého dostala do vlastnictví, učiní se obraz pod ascendentem toho, kdo si věci žádá; vládce druhého se spojí s vládcem ascendentu trigonem nebo sextilem; musí mezi nimi býti přijetí, a to tak, že pokud možno vládce druhého se má nacházeti ve znameních poslušných a vládce ascendentu ve znameních rozkazujících, ascendent dále dobře ozářen a vládce ascendentu retrográdní, spálený aneb padající, nebo se má nacházeti v protikladném domě, to jest v sedmém od svého vlastního; nesmí býti skličován zlou planetou, nýbrž musí býti silný a v úhlu; dále nutno přihlížeti, aby ascendent, pán druhého domu a Luny byl příznivý. Zároveň se musí zhotoviti druhý obrazec pro toho, u koho bude žádáno aneb kdo má žádané ve svém vlastnictví, a to pod jeho ascendentem. Je-li to král nebo kníže, pak se začne za vzestupu desátého domu po ascendentu obrazce prvního; je-li to otec, za ascendentu čtvrtého domu, je-li to syn, za ascendentu pátého, a tak podobně. Signifikátora druhého domu spoj s vládcem ascendentu prvního obrazce trigonem nebo sextilem, aby bylo mezi nimi přijetí; též zvol oba silné, příznivě ozářené a bez porušení a dej všem zlým planetám od něho odpadati, tak aby desátý a čtvrtý dům, aneb něco z nich, bylo zároveň šťastné. Když je druhý obrazec hotový, tehdy spoj ho s prvním, líc k líci, zaobal do čisté lněné látky a zahrab doprostřed domu toho, jenž má žádati, aneb si něčeho přeje, pod šťastným a silným signifikátorem. Tvář prvního obrazce má býti obrácena k severu, aneb k tomu místu, kde se nachází žádané, aneb ten, od něhož bude požadováno. Musí-li však žadatel navštívit toho, jenž vlastní žádanou věc, musí nésti obrazec při sobě. – Lze také zhotoviti obrazec pro sny, jenž položený pod hlavu spícího, propůjčuje pravdivé sny, a to ve vztahu k věci, o které duše dříve uvažovala. Obrazec představuje člověka spícího na klínu anděla a hotoví se, když Lev vystupuje a Slunce zaujme ve Skopci devátý dům. Pak napíše se na prsa muže jméno žádaného působení tehdy, když Panna vystupuje a Merkur je ozářen příznivě ve Skopci v devátém domě, aneb když Blíženci vystupují jsouc příznivě spojeni s Merkurem ve Vodnáři a devátém domě; Merkur musí býti příznivě ozářen Saturnem a na obrazec se napíše jméno Merkurovské inteligence. Podobný obraz lze hotoviti

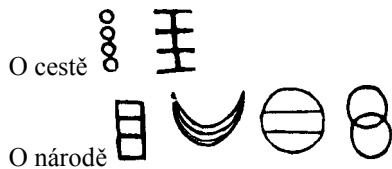
také, když vystupují Váhy s Venuší, která je přijímána Merkurem v Blížencích a devátém domě, v kterémžto případě nutno vepsati jméno anděla Venušina. Podobný obrazec lze hotoviti, když vystupuje Vodnár a Saturn zaujímá devátý dům ve svém povýšení, které jest ve Váhách. Na tento obrazec napíše se jméno anděla saturnského. Konečně lze takový obrazec dělati, když vystupuje Rak a Luna v Rybách je přijímána Jupiterem a Venuší a zaujímá příznivé postavení v devátém domě. Na tento obrazec se napíše jméno ducha lunárního. Též jsou hotoveny prsteny snů s podivuhodnou účinností. Jsou to prsteny sluneční a saturnické a jejich konstelací jest, když Slunce nebo Saturn vystupují ve své exaltaci v devátém domě, a když Luna je v devátém domě a v onom znamení, jež bylo devátým domem narození, se spojuje se Saturnem. Na tento prsten napíše se jméno ducha slunečního nebo saturnského; též se do prstenu zasazuje kámen s příslušnou rytinou a pod něj se vloží kořen nebo rostlina dle předpisu, jež jsme na jiném místě uvedli. To by postačilo o tomto předmětu; přeje-li si čtenář dalšího poučení, může si je vyvoditi již sám z toho, co bylo řečeno. Nelze však zapomínati, že takové obrazy ničeho nepůsobí, nebyly-li oživeny tak, aby v nich dlela nebo jim napomáhala přirozená, nebeská, heroická, duševní, démonická nebo andělská síla. Avšak kdo propůjčí duši obrazu, aneb kdo oživí kámen, kov, dřevo nebo vosk? Kdo probudí z kamenů syny Abrahama? Dojista nedosáhne sprostý a hrubý člověk tohoto tajemství, ani mu nemůže býti dáno, čeho sám nemá; takový pak dar má jen ten, kdo po přemožení živlů, po podmanění přírody vystoupí nad nebesa a anděly k Archetypu, a s jeho pomocí může býti schopen vykonati vše, o čem dále budeme mluvit.

Kapitola 51.

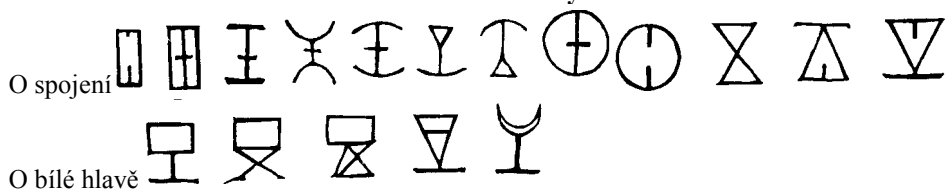
O charakterech utvořených dle nebeských těles, jak lze je vyvoditi z geomantických figur a jejich tabule.

Jsou také charaktery spojené s nebeskými tělesy, jichž paprskům dle určitého počtu odpovídají a mají tak zvláštní vlastnosti. Tak jako nebeská tělesa rozmanitým vysíláním svých paprsků a rozmanitými setkáními vzájemnými různé síly plodí, tak také charaktery dosahují dle různých setkání takovýchto paprsků, hned tak, hned onak utvářených, rozmanitých působení, jež jsou daleko silnější než vlastnosti přirozených směrů. Pravdivé charaktery nebe jsou však písmem andělů, jež židovské Písmo zove Malachim, a tímto písmem je na nebi označeno a napsáno vše pro toho, kdo je dovede čísti. Avšak o tom později. Lze tvořiti také charaktery z geomantických figur, přičemž se body jednotlivých figur k sobě rozmanitě váží. Dle smyslu figur, z nichž jsou vytvořeny, lze je přiděliti určitým planetám a znamením.

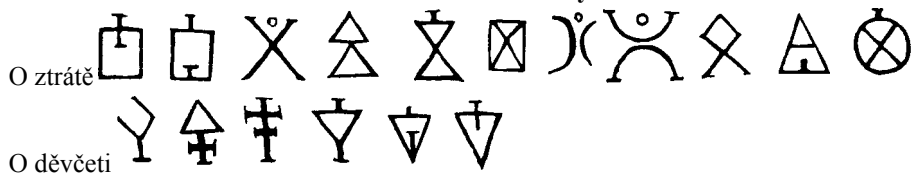
Charaktery Měsíce.

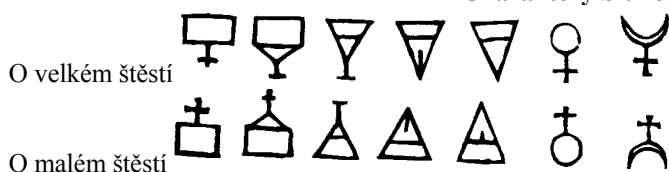
Charaktery Merkura.

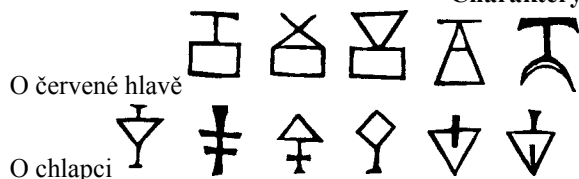
Charaktery Venuše.

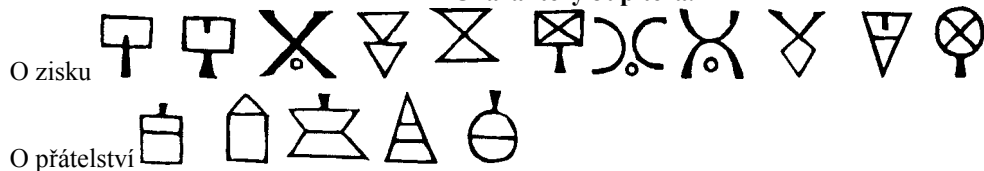
Charaktery Slunce.

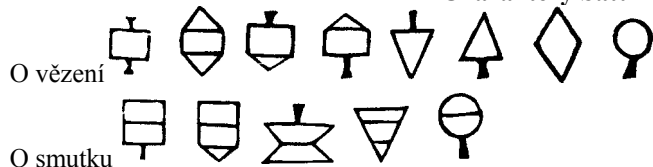
Charaktery Martovy.

Charaktery Jupitera.

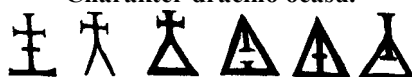
Charaktery Saturnovy.

Charakter dračí hlavy.

Charakter dračího ocasu.

Kapitola 52.

O charakterech, jež byly vybrány z věcí dle podobnosti.

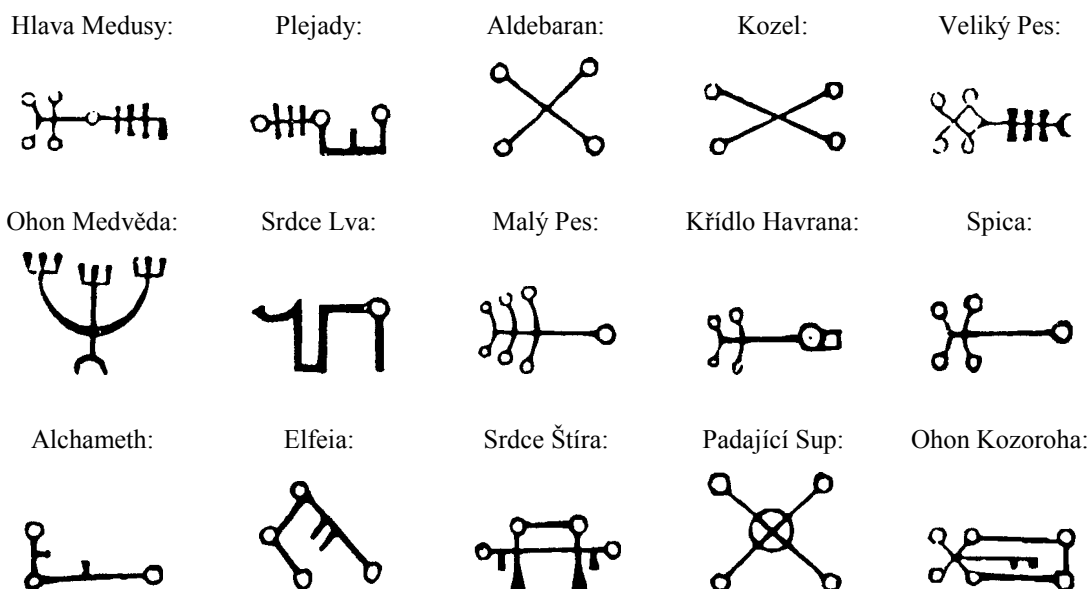
Nahoře jsme řekli, že existuje druh obrazců, jež nejsou zhotoveny dle nebeských tvarů, nýbrž dle jejich podobnosti se vztahem k tomu, čeho si duše operátérova žádá. Totéž platí i o určitých charakterech. Tyto jsou jen nanejvýše dokonalými obrazci, majícími určitou podobnost s nebeským tvarem, aneb s tím, čeho si duše operátérova žádá, ať již dle celého obrazu, anebo určité jen části, vyjadřující však charakter celého obrazu. Tak označujeme charakter Skopce a Býka rohy 5 6, Blíženců znamením objetí 7, Raka chůzí do předu a do zadu 8, Lva, Štíra a Kozoroha značkami 9, <, >, Panny znamením klasů : , Vah znamením váhy ; , Střelce znamením = , Vodnáře vlnami ? a Ryb znamením ryb @. Podobně je znamení Saturnovo vytvořeno dle srpku K, Jupiterovo dle žezla J, Martovo dle šípu I a Slunce dle jeho kulatého tvaru a jeho zlatého lesku E, Venuše dle zrcadla H, Merkura dle hlasatelské hole G Luny dle rohů přibývání a ubývání F. Spojením značek znamení a hvězd vznikají pak smíšené charaktery, kupříkladu

znamení ohnivé triplicity	
znamení zemní	
vzdušné	
vodní	

Podobně je sto dvacet spojení charakterů planetárních jako Saturna a Jupitera
nebo
Saturna a Marta
nebo
Jupitera a Marta
nebo
Saturna, Jupitera a Marta

nebo

Jak zde na několika příkladech bylo ukázáno, tak tvoří se charaktery ostatních nebeských obrazů, jež vystupují v nějakém stupni neb tváří znamení zvířetníku, dle podobnosti obrazu; stejně se děje i s oněmi, jež vyjadřují tužbu operátěrovu duše. Ku příkladu k probuzení lásky vytvoří se tvary, jež se navzájem objímají a sebe vzájemně poslouchají; k probuzení nenávisti pak takové, jež se od sebe odvracejí, spolu se sváří, jsou si odporny a od sebe odloučeny. Uvedeme nyní některé charaktery, jež přidělil Hermes stálicím:

Kapitola 53.

Důkaz, že bez astrologie není dokonalé věštby.

V předešlém jsme mluvili o rozmanitých druzích věštění; zde nutno poznamenati, že k veškeré divinaci je nutna astrologie, jakožto nutný klíč k poznání všech tajemství, neboť všechny druhy věštění mají v astrologii svůj kořen a základ, takže bez ní mají jen málo, aneb vůbec žádnou cenu. Nebeská tělesa jsou prapříčinou a znamením všeho, co na tomto světě se děje a bytuje, a astrologie nám zjevuje pouze z postavení a pohybu nebeských těles co nejspolehlivěji vše skryté a budoucí. Nestačí však nám již místo, abychom vše mohli uvést, a proto odkazujeme na důkladná, obecně přístupná díla, jež od nejstarších dob o této vědě existují. Chce-li fyziognomik celé tělo, nebo obličej, čelo, ruku pozorovati, chce-li věstec vyložití sen nebo auspiciu, vždy má pozorovati ještě mimo to postavení nebes, jež jedině udají následnost z podobnosti a pravý smysl předzvěsti. Též, když se někde objeví záračné znamení, nutno pozorovati tvary nebes a také události během roku vypátrati ze zatmění a velkých konjunkcí. Proto je nutno u knížat, národů, říší a měst všimati si nativity, původu, nastoupení trůnu, založení, změn, pokroků, směrů a dbáti ještě nadto, do jakého místa nebeských tvarů tyto věci spadají. To vše zároveň nám vloží do ruky pravdu a její význam. Tudiž zkušenost lze učiniti s menší námahou při výkladu snů. Ba i ti, kteří nadšením uchvázeni předpovídají budoucnost, jsou vedeni při tom jen hvězdami aneb předměty našeho světa jim odpovídajícími, pročež nutno takové věštby srovnávati s nebeskými tělesy, jak vypráví Lucanus o tuskském věstci, jenž

*Fulminis edoctum motus, venasque calentes
Fibrarum, et motus errantis in aere pennae,¹⁶*

po očištění města, zabití obětního zvířete, prohlédnutí vnitřností nakonec se dotazoval postavení hvězd. Sama geomantie, nejpřesnější z umění věštebných, jež předpovídá z bodů náhodných neb uměle učiněných na zemi neb nějaké ploše, převádí tyto body nejdříve na nebeské tvary, totiž na oněch šestnáct, jež jsme nahoře popsali, a tvoří z nich vlastnosti a poměry dle způsobu astrologie. Z tohoto hlediska nutno nahlížeti na všechna přírodní věštebná umění, pokud svůj smysl mohou obdržeti od nebe nebo od duše operátěra; cokoliv se v těchto nižších věcech jakýmkoli způsobem pohybuje, žene a vede, musí nutně se řídit dle pohybů a vlivů věcí vyšších, jež jsou prapříčinou a kořenem a jichž význam stane se nám zjevným prostřednictvím astrologických pravidel. Proto

¹⁶ Poučen pohybem blesku a znaje význam teplých vnitřností a pohyb ve vzduchu bloudících perutí.

dosahují kostky, tetraedr, hexaedr, oktoedr, dodekaeder, ikosaeder zhotovené v příznivé době za vlivu nebeských těles a popsané jistými číslicemi, značkami a souhvězdími, při hodů podivuhodné věštebné síly, jako měl prenestinský los, v němž byl obsažen osud Římanů.

Kapitola 54.

Kdy a odkud má los vlastnost věštebnou.

Všechny věštby a předpovědi lidského osudu, jež se dějí losem, musí mimo los míti ještě základem vznesenou a skrytou příčinu, a to nikoliv jen náhodnou, kterou Aristoteles losu připisuje. Dle mínění platoniků v řadě příčin nikdy nemůže býti náhoda první a dostatečnou; musíme tedy důkladněji zkoumati a hledati příčinu, jež by byla s působením v bezprostřední souvislosti a je uváděla. Tuto příčinu nesmíme však vkládati do tělesné přírody, nýbrž do jsoucna nehmotného a netělesného, které vpravdě los řídí tak, aby ukázal pravdu. Jsoucnem tím jsou lidské duše, duchové, démoni, nebeské inteligence, ano Bůh sám. Poněvadž naše duše vlastní božskou sílu nade všemi věcmi, je zjevno, že v ní může býti dostatečná síla, aby takové losování řídila. Jak jsme v první knize řekli, poslouchají ji přirozeně všechny věci a pohybují se a působí nutně dle silného přání duše. Všechna síla a všechna působení přirozených a umělých věcí ji poslouchají, když své přání vystupňuje co nejvýše a všechny losy každého druhu souhlasí s přáním takovéto duše a dostává se jim podivuhodných sil k předzvěstem jak od duše, tak i od postavení hvězd v každé hodině, ve které přání v nejvyšším stupni vrcholí. Totéž se vyskytuje jako kořen všech astrologických otázek, ve kterých duše na vrcholu své tužby sama si vybere vhodnou a působivou hodinu. Když tedy astrolog tehdy obrátí svou pozornost k nebeským tvarům, snadno pozná a posoudí, co si tazatel přeje věděti. Poněvadž však losy nejsou vždy závislé na lidské duši, ale též – jak jsme již nahoře řekli – na jiných duchových bytostech, a poněvadž také duše věštce není vždy schopna zmíněného vystupňování přání, užívali staří mravu, jež prokazoval, aby dotazování losu předcházela určitý obřad, jež by vyzýval božské inteligence a duchy k správnému řízení osudů. Ať již síly losu byly jakékoliv, nikdy nebyly závislé na náhodě, nýbrž vždy od duchovní příčiny pohybující fantasií nebo rukou toho, jež los vrhal nebo táhl, ať již tato síla plynula z vystupňovaného přání v duši operujícího, či z nebeských vlivů, či od duchovní bytosti při operaci zúčastněné, ať již se losování dělo vrhem kostek, tahem, aneb výkladem veršů. Posledního druhu bývaly kdysi losy homerické a vergilské, jak čteme u Aelia Spartiana, že také Hadrian se jich dotazoval, aby zvěděl, jak o něm smýšlí císař Trajan. Hadrianu vypadly z losu tyto Vergilovy verše:

*Quis procul ille autem, ramis insignis olivae,
Sacra ferens? Nosco crines Lucanaque menta
Regis Romani, primam qui legibus urbem
Fundavit, Curibus parvis et paupere terra,
Missus in imperium magnum...*¹⁷

Z těchto veršů načerpal nikoliv neoprávněně naději, že dosáhne vlády. K témuž účelu bylo u Židů a křesťanů používáno veršů žalmů, aniž by tento zvyk mnozí theologové podceňovali. Mimo to existuje ještě mnoho jiných druhů losů, k nimž náleží obvyklé tažení losů, jež však u starých nemělo významu věštebného, a u nás se užívá jen proto, aby bylo zabráněno závisti a stranickosti; při volbě představených je mnohdy nařízeno zákonem. Cicero zmiňuje se o tomto tažení losu v jedné své řeči proti Verrovi, avšak to nepatří do našeho díla. Co se týče však losů božských a svatých, vztahujících se na věštírny a náboženství, o těch budeme mluvit v příští knize. Zde však chceme jen říci tolik, že všechn smysl tkívá v losech jako v nástroji věštby nevychází z nich jako z losů, nýbrž je následkem vyšší síly s nimi spojené.

Kapitola 55.

Duše světa a duše hvězd dle výroků básníků a filosofů.

Poněvadž nebesa a nebeská tělesa vykonávají na věci našeho světa mohutný vliv a zjevné působení, musí nutně býti oduševněna, neboť od pouhého tělesa by nikdy takového působení nemohlo vycházeti. Nejznamenitější básníci a filosofové souhlasně proto tvrdí, že i náš svět jako nebeské těleso má duši a duši rozumnou. Proto píše Marcus Manilius ve své básni o astronomii, věnované Augustovi:

Hoc opus immensi constructum corpore mundi,

¹⁷ Avšak kdo nese tamo, ověčený větévkou olivy, obětní náčiní? Znáš vlasy a hrozivou bradu římského krále, jež první město založil zákony, slabými Kurety a chudou zemí byl poslán do veliké říše...

*Membraque naturae diversa condita forma.
AEris atque ignis, terrae, pelagique jacentis,
Vis animaedivina regit; sacroque meatu
conspirat Deus, et tacita ratione gubernat.*¹⁸

A Lucanus:

*AEre libratum vacuo qui sustinet orgem,
Totius pars magna Iovis...*¹⁹

A Boethius:

*Tu triplicis mediam naturae cuncta moventem
Connectis animam, per consona membra resolvis.
Qua cum secta, duos motus glomeratur in orbis.
In semet reditura meat, mentemque profundam
Circuit, et simili convertit imagine coelum.*²⁰

A Vergilius v plnosti veliké filosofie pĚje v ťestĚ knize AEneidy:

*Principio coelum, et terras camposque liquentes,
Lucentemque globum Luna, Titaniaque, astra,
Spiritus intus alit totumque infusa per artus
Mens agitat molem, et magno se corpore miscet.
Inde hominum, pecudumque genus, vitague volantum,
Et quae marmorei fert monstra sub aequore pontus:
Igneus est ollis vigor, et coelestic origo
Seminibus, quantum non noxia corpora tardant.*²¹

Tyto verĥe naznaċujĭ, ťe svĚt nemā jen ducha a duĥi, ale ťe je ůċasten i boťskĚho rozumu a ťe původ, sĭla a ůivot vĥech dolnĭch vĥĥĭ odsvĚtovĚ duĥe. TĚhoť mĭnĚnĭ jsou vĥichni platonikovĚ a pythagorejci, Orfeus, Trismegistos, Aristoteles, Theofrastos, Avicenna, Algazel a vĥichni peripatetikovĚ.

Kapitola 56.

Rozum potvrzuje tentůť nāzor.

SvĚt, nebe, hvĚzdy a ůivly majĭ duĥi, kterou probouzejĭ ůivot ve vĥĥech a smĭĥenůch tĚlech. Mimo to majĭ, jak jsme v pĚdchāzejĭ knize řekli, ducha, jenť je spojen s tĚlem prostĚdnicstvĭm duĥe; ponĚvadvť svĚtovĚ tĚleso pĚdstavuje zāroveň soubornĚ tĚlo, jehoť ċāstmi jsou tĚla ůivoucĭch bytostĭ, a ċĭm tedy dokonalejĥi a uĥlechtilejĥi je svĚtovĚ tĚlo tĚly jednotlivůch bytostĭ, bylo by nelogickĚ se domnĭvatĭ, ťe zatĭm co nejdokonalejĥi tĚlĭsko a ċāsteċka svĚta, ba dokonce nejniťĥi zvirātko, jako komār a ċerv, jsou hodny ůivota, majĭ ůivot a duĥe, svĚt jako celek a jako nejdokonalejĥi a nejuĥlechtilejĥi nemā ůivota, ani duĥe. StejnĚ nelogicko byla by vĭra, ťe nebe, hvĚzdy a ůivly, jeť propůjĥujĭ bohatů ůivot a duĥi jednotlivům bytostem, samy ůivota a duĥe nemajĭ, a ťe by kaťdā rostlina a kaťdů strom byl dokonalejĥi kvality, neť nebe, hvĚzdy a ůivly, jeť jsou jeho pĚirozenou prapĚiċinou. Nikdo, kdo rozumĭ ůivotu, nemůťe popĭratĭ, ťe zemĚ a voda ůijĭ, kdyť plodĭ, oťvivujĭ, vyůivujĭ, dopĚravajĭ růstu nesċetnům stromům, rostlinām a ůivoċichům. To lze zĚejmĚ pozorovatĭ u takovůch ůivoċichů, jeť vznikajĭ sami od sebe a jimť chybĭ tĚlesnĚ semeno. Dojista by ůivly nemohly takovāto stvořenĭ ploditĭ a vyůivovatĭ, kdyby samy ůivota a duĥe nemĚly. NĚkdo vĥak můťe namĭtnoutĭ, ťe takovāto stvořenĭ jsou plozena vlivem nebeskůch duĥĭ, a nikoliv duĥĭ zemĚ nebo vody. Na to odpovĭdām s platoniky, ťe nic nāhodnĚho nemůťe zploditĭ podstatu, nenĭ-li uvedeno ve spojenĭ s nejbliťĥi podstatou jako nāstrojem. Pravĭm vůslovnĚ s nejbliťĥi podstatou,

¹⁸ Toto dĭlo sestrojenĚ z tĚla nesmĭrnĚho vesmĭru a ċāstice pĚirody v rozmanitůch tvarech ůċlenĚnĚ, vzduch, oheť, zemĭ a plānĚ moře boťskā sĭla duĥe řĭdĭ, ve svatĚm chodu podnĚcuje je Bůh a vede ji klidnům řādem.

¹⁹ Ten, jenť vyrovnovāťenů svĚt v prāzdnĚm vzduchu udržuje, velikā ċāst veĥkerĚho Dia...

²⁰ Slouċĭĥ zprostĚdkujĭcĭ duĥi trojnāsobnĚ pĚirody, jeť vĥĭm pohybuje harmonickůmi ċāstmi a rozpustĭ ji opĚt; vrātĭ se v dvojnāsobnĚm okruhu pohybu osvobozenā opĚt k sobĚ, obkrouťĭ hlubokĚho ducha, tak jako podobnům tvarem otāċĭ nebem.

²¹ Nejdĭrĭve vyůivuje vnitĚnĭ duch nebe, zemĭ a vodnĭ plānĚ, tĚť zāřĭcĭ kouli lunny a obrovskĚ hvĚzdy, a pohybuje jako duĥe veĥkerou hmotou, proudĭ ċāstmi a spojuje velikā tĚla. Odtud pochāzĭ pokolenĭ lidskĚ, zvirāta, ptāci a obludy pod zāřĭcĭ hladinou moře. Kdyť vznikajĭ, pronĭkā jimi ohnivĚ ůivotnĭ sĭla a nebesků původ, pokud je nepotlaċĭ ťkodlivĚ tĚleso.

poněvadž nástroj vzdálený od umělce nepůsobí při vytváření umění. Tedy i ony nebeské vlivy jsou určitým způsobem případnými vlastnostmi, jež jsou-li vzdáleny svých vitálních podstat nebo života, nemohou v našem světě zploditi nic živoucího. Hermes v pojednání o všeobecném praví: Při všem, co je na světě, nalézá se pohyb buď v růstu aneb v ubývání. Co se však pohybuje, právě pohybem žije. Poněvadž se vše pohybuje, i země, zvláště v plodícím a měnivém pohybu, žije i ona. A Theofrastos praví: Pochybuje-li někdo, že nebesa žijí, pak není opravdu filosofem. A kdo popírá, že by nebe mělo duši, takže jeho pohyb není jeho formou, ničí základy veškeré filosofie. Svět tedy žije a má duši a cit, neboť dává život rostlinám, jež nejsou plozeny ze semene, a propůjčuje cit zvířatům, jež nevznikají ze soulože.

Kapitola 57.

Důkaz, že světová duše a duše nebeských těles mají rozum a jsou účastny božského rozumu.

Z následujícího vyplývá, že zmíněné duše mají i rozum. Poněvadž všechna působení jmenovaných duší vždy v určitém řádu jsou vzájemně souladná, musí býti nutně řízena nikoli náhodou, nýbrž rozumem, v důsledku čehož všechna jejich činnost je vedena k určitému cíli. Země musí bráti ohled na zemní, voda na vodní, a tak je tomu i v ostatním, vše je vyvoláváno ve vhodné chvíli, na vhodném místě a ve vhodném pořádku a poškozené bývá opět napravováno. Filosofové nepovažují tedy světovou duši za rovnocennou duši nějakého nevýznamného těla, nýbrž jí připisují rozum, inteligenci a božské vlastnosti. Bylo by tedy pošetilé, kdybychom se domnívali, že nebeské duše a duše vesmíru působí bez úmyslu. Plato praví, že svět mohl býti stvořen od nejvyššího dobra v nejdokonalejším stavu, a tak se také stalo; je tedy účasten nejen života, citu a vědomí, ale i rozumu a inteligence, neboť duše je dokonalostí těla a čím dokonalejší je tělo, tím dokonalejší je i jeho duše. Poněvadž jsou nebeská tělesa nejdokonalejší, mají nutně i nejdokonalejší duše. Mají tedy rozum a inteligenci, což dokazují platonické také z neměnitelnosti jejich řádu a pohybu; neboť poněvadž pohyb jejich by byl dle jejich přirozenosti svobodný, mohly by se snadno odchylovati od svého směru, kdyby nebyly ovládnány inteligencí a rozumem, a to rozumem dokonalým, jenž předvídá nejučelnější dráhu a od počátku nejlepší cíl. Tento dokonalý rozum, jenž ve světě, nebeských tělesech a živlech je spojen s nejmocnější duší, dokonává nepochybně v největším řádu a dokonalosti svůj vlastní smysl, neboť nejmohutnější duši nemůže se tělo protiviti a dokonalý rozum neustupuje od svých plánů. Světová duše je proto zcela určitě jediným, vše vyplňujícím, vše prolínajícím, vše obsahujícím a spojujícím životem, jenž uvádí v soulad souborný světový stroj; je podobný monochordu, jenž zaznívá úměrně třem druhům stvoření, duchovnímu, nebeskému a pomíjejícímu, vždy však jedním dechem a jedním životem.

Kapitola 58.

Jména nebeských duší a jejich vláda nad naším světem, zvláště pak nad člověkem.

Jména nebeských duší jsou četná a rozmanitá dle jejich různého působení na náš svět, dle nichž přijaly tato jména, jichž používali staří ve svých hymnech a vzýváních. Každá z těchto duší má dle orfické theologie obsahovati v sobě dvojí sílu; jedna se vztahuje na poznání, druhá na oživení a ovládnání jejího těla. První sílu v nebeské sféře nazývá Orfeus Bakchos, druhou Musa. Dle toho nikdo nebude opojen Bakchem, kdo se dříve nespojil s jeho Musou. Mimo devatera Mus počítá se také s mnohými Bakchy. Do deváté sféry vkládá Orfeus Bakcha Kribronia a Musu Kalliopu, do nebe hvězdného Piciona a Uranii, do nebe Saturnova Amfieta a Polyhymnii, do nebe Jupiterova Sabasia a Terpsychoru, do nebe Martova Bassaria a Klio, do nebe slunečního Trieterika a Melpomenu, do nebe Venušina Lysia a Erato, do nebe Merkurova Sila a Euterpu, do nebe lunárního Bakcha Lyaia a Musu Thalii. Orfeus uvádí také jména duší živelných, a to ohně planetu a jitřenku, vzduchu Jupitera Hřmícího a Junonu, vody Okeana a Thetydu, země Plutona a Proserpinu. Světovou duši aneb duši celého vesmíru nazývají magové Kosmický Jupiter; ducha světa však jmenují Apollem, přírodu světa Minervou. Mimo to vkládají do ohně Vulkana, do vody Neptuna a dávají jim rozmanitá pojmenování. Do souhvězdí zvěřetnických vkládají Pythagorejci dvanáct zvláštních bohů aneb duší, jež dle jejich názoru sídlí v srdci souhvězdí a odtud celé souhvězdí řídí. V srdci Skopce sídlí Pallas, v srdci Býka Venuše, v Blížencích Foibos, v Raku Merkur, ve Lvu Jupiter, v Panně Ceres, ve Vahách Vulkán, ve Štíru Mars, ve Střelci Diana, v Kozorohu Vesta, ve Vodnáři Juno, v Rybách Neptun. Manilius opěvuje je takto:

*Lanigerum Pallas, Taurum Cytheraea tuetur,
Formosus Phoebus Geminos, Cyllenius Cancrum,
Jupiter et cum matre Deum regit ipse Leonem,
Spiciferae est virgo Cereris, fabricataque Libra
Vulcano, pugnans Mavorti Scorpius haeret,*

*Venantemque Diana virum; sed partis equina
Atque augusta fovet Capricorni sidera Vesta,
et Jovis ad versum Junonis Aquarius astrum est,
Agnoscitque suos Neptunus in aequore Pisces.*²²

Prastará Orfeus vypočítává v listu k Musaiovi ještě vyšší božstva nebeská a uvádí jejich rozmanitá jména, označení a působnost ve zvláštních hymnech. Nelze se domnívat, že tato jména náležejí zlým a mámivým duchům, nýbrž nutno jimi rozuměti přirozené a božské síly propůjčené světu Bohem, ke službě a užítku člověka, jenž jich dovede použití. Starověk přiřkl těmto božstvům jednotlivé části lidského těla, kupříkladu Mnemosyně ucho, které Vergilius také Foibovi věnuje, když praví: Cynthus se zatahal za ucho a rozpomněl se. Pravá ruka, symbol síly, a kterou se přísahal, byla, jak Livius vypravuje, zasvěcena Numou Pompiliem bohyni Fides. Minerva ochraňuje prsty, kolena náležejí Misericordii, pročež o milost prosící ohýbají kolena. Pupek, jako sídlo smyslné rozkoše, připisují někteří Venuši, jiní, spatřující v něm střed všech tělesných údů, praví, že je zasvěcen Jupiterovi; proto byl v chrámu Jupitera Ammona ctěn obraz pupku. I ty nejmenší údy a klouby připisovali staří božstvům. Kdo pochopí smysl těchto božstev, sezná, že neodporují nijak pravé zbožnosti, neboť i Písmo svaté dokazuje, že všechny naše orgány jsou ovládány vysokými silami, o čemž více řekneme v příští knize. Proto u starých nejenom údy, ale také všechny vlastnosti člověka měly své vlastní bohy; tak se připisoval lov Dianě, válka Palladě, rolnictví Cereře, jak vysvítá z výroků Apollonových, zachovaných u Porfyria:

*Sunt calami matri divum, sunt tympana cyrae,
Foemineique chori; dura atque horrentia bella
Pallas amat; nemora et saltus venantibus apti
Dianam capiunt; Junonique humidus aer
Debetur; Cererique seges; per quirít Osirim
In laetis Nili ripis fidissima coniunx.*²³

Kapitola 59.

Sedm vládců světa, planety a jejich jména, sloužících k magickým výrokům.

Mimo to byla ve starověku dávána oněm sedmi vládcům světa, které Hermes nazývá Saturn, Jupiter, Mars, Slunce, Venuše, Merkur a Luna, rozmanitá jména a přídomek, jimiž byli vzýváni. Saturn byl nazýván Coelius, Srponoš, Otec bohů, Pán času, vznešený, veliký, moudrý, rozumný a inteligentní pán, odložitel velikého prostoru, Semeno nejhlubší, původce tiché kontemplace, Dárce velikých myšlének nebo pokání lidskému srdci, Ničitel a Udržovatel všeho. Síla a Moc ničící a budující, Ochranitel a Zjevovatel tajemství, působitel nalezení i ztráty, Pán života a smrti. Jupiter byl nazýván Otec pomocný, Král nebe, Velikomyslný, Hřmící, Blýskající, Nepřemožitelný, Všemocný, Velkomocný, Dobrý, Šťastný, Přátelský, Něžný, Dobrotivý, Ctihodný, Čistý, Krácející dobře a ve cti, Pán radosti a rozsudků, Moudrý, Pravdivý, Ukazatel pravdy, Soudce všech, Dárce všeho dobra, Pán bohatství a moudrosti. Mars byl nazýván Mavors, Válečník mocný, Strašlivý, Kravavý, Zbrojný, Nositel meče, Statečný, Smělý, Nepřemožitelný, Vznešený, Blýskající, Silný, bouřlivě Spěchající, jemuž nikdo nemůže odporovati, když chce na něho dolehnouti, Ničitel silných a mocných, Svrhovatel králů z jejich trůnů, Pán vedra a násilí, Pán ohnivého tepla, Planeta krve, rozpalující srdce bojujících a propůjčující jim odvahu. Slunce bylo zváno Foibos, Diespiter, Apollo, Titan, Paian, Fanes, Horus, Osiris, jak stojí ve výroku věštiny:

*Sol et Osiris item, Dionysius Horus, Apollo,
Rex et item, retinet lucis qui et noctus habenas,
Qui ventos, qui dal imbres, qui tempora mutat,
Stellarum summus rex, immortalis et ignis.*²⁴

²² Vlnonosného Berana ochraňuje Pallas, Býka Afrodite, sličný Apollo Blížence a Hermes Raka, sám Jupiter s matkou bohů ovládá Lva, klasonosná Panna je Cereřina, Váhy Vulkánovy, bojovný Štír je podřízen Martu; Artemis střílí lovce, avšak nad částí koňskou a souhvězdím Kozoroha vládne vznešená Vesta; protikladné souhvězdí Vodnáře náleží Jupiterově Junoně a v hladině mořské poznává Neptun své Ryby.

²³ Matce bohů náležejí píšťaly, bubny a ženské sbory; Pallas miluje strašlivé války; Diana vybírá si lesy a pohoří vhodná k lovu; Junoně náleží vlhký vzduch, Cereře setba; nejvěrnější manželka hledá Osirida na širých březích Nilu.

²⁴ Sol a Osiris, dále Dionysus, Horus, Apollo, také král, držící oště jitra a noci, jenž dává větry, deště, mění časy, nejvyšší král hvězd, nesmrtný a oheň.

Dále se nazývá Lukonoš, Planoucí, Ohnivý, Zlatý, Zářící, Plápolající, Rudovlasý, Zlatovlasý, Oko světa, Dárce světla, Mnohostranný, Vše udržující, Tvůrce světla, Král hvězd, Veliký Pán, Dobrý, Šťastný, Ctihodný, Čistý, Chytrý, Rozumný, Moudrý, Zářící nad celým světem, Vládce a Oživovatel všeho, co má duši, Kníže světa, jemuž jsou poddány všechny hvězdy, Zatemňující světlo a sílu všech hvězd, Spalující a Přemáhající, Ten, jenž uděluje ze svého světla a lesku všemu světlo a jas. V noci byl zván Dionysiem, ve dne však Apollem, zahánějícím vše zlé. Atheňané nazývali jej proto Alexikakos a Homer Flios aneb Ničitelem zla. Pro svůj lesk a svoji krásu bylo zváno Foibem, Vulkanem pro svoji ohnivou bytnost, neboť jeho síla je založena mnohým ohněm. Sol nazývá se proto, poněvadž obsahuje v sobě světlo všech hvězd; Assyřané zvali je Adad, což znamená Slunce, a Židé Šemeš. Venuše byla nazývána Paní, Krásná, Sličná, Zářící, Jasná, Hvězdná, Něžná, Bělóst nádherná, Plodná, Paní lásky a krásy, Dcera času, Pramatka lidí, která při počátku věcí spoutala pohlaví vzájemnou láskou a neustále plodí lidi i zvířata, Královna všech radostí, Paní veselí, Vůdkyně přívětivá, Přítelkyně, Soucitná a Blahovolná, Milosrdná smrtelníkům, Matka nešťastných, jež s láskou přijímá, Zachránkyně lidského pokolení, vylévající v každý čas svá dobrodiní, Vše poutající svou silou, vysoké nízkým, silné slabým, vznešené prostým, Vše spravující a vše vyrovnávající. Afrodite se nazývá proto, poněvadž sídlí v každém srdci a v každém pohlaví, Luciferem se nazývá, poněvadž přináší světlo a ke světlu vede slunce, Hesperem pak, poněvadž po západu slunce vychází, Fosforem pak, poněvadž řídí vše, i to nejhrubší. – Merkur byl nazýván Syn Diův, Posel bohů, Posel nebešťanů, Stilbon, Hadonoš, Držitel hlasatelské hole, Okřídlený, Výmluvný, Dárce zisku, Moudrý, Rozumný, Silný, Podněcující, Mocný v dobru i zlu, Písař slunce, Posel Diův, Prostředník mezi vyššími a nižšími bohy, Mužem s muži a Ženou se ženami, v obou pohlaví však nejvýše plodný. Lucanus ho zove rozhodčím bohů; nazývá se také Hermes, to jest vykladatel, neboť zjasňuje každou temnotu a zjevuje, co je skryto. – Luna byla nazývána Foibé, Diana, Lucina, Proserpina, Hekaté, Měsíční, Polotvárná, Osvětlovatelka noci, Bloudící, Mlčící, Dvojrohá, Vykupitelka, Putující nocí, Nositelka rohů, Královna nebe, Božstvo nejvyšší, První z nebeských bohů a bohyní, Královna duší zemřelých, Paní vzácných živlů, kterou následují souhvězdí, poslouchají doby a slouží živly; na její pokyn srší blesky, klíčí semena, zárodky rostou. Dále nazývá se nezrozenou matkou plodů, sestrou Foiba, svítící a zářící, jež nese světlo od jedné planety ke druhé, jež ozařuje svým světlem všechny nebeské bytosti, jež omezuje rozmanitý běh hvězd, jež rozsévá na cestě sluneční světlo, Paní veliké krásy, Paní vod a dešťů, Uštěřovatelka bohatství, Živitelka lidí, Ředitelka všech poměrů, Dobrotivá a Milosrdná, Ochránkyně lidí na zemi i na moři, Zmírňovatelka osudových ran, Rozdělovatelka osudů, Vyživovatelka rostlin pozemských, Procházející háji, Nepřítelkyně strašidel, Uzavíratelka dutin zemských, Vládkyně světelných výšin nebeských, Léčivých proudění moře a smutného ticha podsvětí, Ovladatelka světa, jejíhož majestátu se děsí ptáci v povětří, zvěť na horách a obludy mořské. Koho by zajímalo další poučení o těchto a podobných jménech, přídomcích a vzývaních hvězd a planet, necht' se obrátí k hymnům Orfeovým. Ten, kdo řečenému dobře porozumí, získá hluboké porozumění přírodní magie.

Kapitola 60.

Kterak zaklínání a magické výroky vtiskují přirozeně své síly vnějším věcem a kterak lidská duše vystupuje k duchovnímu světu a stává se podobnou vyšším duchům a inteligencím.

Nebeské duše vysílají své síly do nebeských těles a tyto sdělují je hmotnému světu. Síly země nemají jiného, než nebeského původu. Proto používá magik chtějící těmito silami působiti vhodného vzývání věcí hořelých, ve kterém tajemnými slovy a důmyslnou výslovností přitahuje jedno ke druhému, avšak pouze přirozenou silou, následkem vzájemných souladů, kterých věci samy následují, aneb kterými proti své vůli jsou taženy. Proto praví Aristoteles v 6. knize své mystické filosofie: Když někdo při poutání nebo očarování vzývá a prosí slunce neb jiné hvězdy, aby spolupůsobily při jeho díle, tu nejsou slunce a ostatní hvězdy poslušny jeho slov, nýbrž jsou pohnuty jakýmsi druhem přirozené analogie a vzájemného vztahu, v kterém se nalézají části světa a jímž jsou si vzájemně podřízeny. Tak jako v lidském těle se pohne úd, je-li mu sdělen pohyb druhého údu, a tak jako pohyb jedné struny citery zapříčiňuje pohyb strun jiných, tak pohybují se, když někdo pohne jednou částicí světa, i části jeho ostatní, jakmile pocítí první pohnutí. Znalost souvislostí věcí je proto základem každého podivuhodného působení a zcela nutná k přivábení nebeských sil. Lidská slova jsou tedy jen určité přirozené věci a poněvadž rozmanité části světa přirozeně se vzájemně přitahují a na sebe působí, operuje magik slovy, vzývajícími silami přírodě vlastními, přičemž vede jedno k druhému jejich vzájemnou láskou a sklonem, aneb využívá jejich vzájemné nenávisti, jež je přirozeným následkem rozmanitosti věcí a množství sil, které ačkoliv sobě protikladné, přece jen tvoří souvislý díl. Mimo to donucuje také věci nebeskou silou, neboť není vzdálen nebe. Jestliže člověk přijme vliv pouta nebo kouzla, pak přijímá jej nikoliv prostřednictvím rozumové, nýbrž smyslové duše, a trpí-li některá část jeho bytosti, pak trpí prostřednictvím duše animální a pozemské. Neboť na rozumového a duchovního člověka nelze magicky působiti, nýbrž jen potud, pokud jen citem přijal tento vliv a útok, přičemž vlivem nebeských těles a společeností pozemských věcí animální duše lidská je dotčena ve své prvotní a

vrozené vlastnosti; tak asi, jako když syn třeba neúmyslně ponouká svého otce k únavné činnosti, neboť tento ho chce udržeti na živu a uživit ho. Pud panovačný vede k hněvu a zároveň k námahám směřujícím k docílení panství. Přirozené podmínky a bázeň z chudoby vede k pídění se po bohatství. Výzdoba a krása ženy vede k tužbě po šperkách a kráse. Hra obratného hudebníka vyvolává rozmanité vášně v posluchačích, z nichž někdo dobrovolně naslouchá hudebním harmoniím, zatímco druzí se připojují proti své vůli, poněvadž jejich cit je uchvácen, ač rozum ničeho o tom nechce vědět. Tomu druhu poutání a očarování se nikdo však nedívá a nikdo si ho nehnuší právě proto, že je tak obvyklé; naproti tomu však každý žasne nad fyzickým očarováním, poněvadž je nezná a není na ně zvyklý. Proto upadají lidé v omyl, domnívají-li se, že se děje něco proti přírodě aneb něco nadpřirozeného, zatím co děje se věc zcela přirozená a přírodě vlastní. Každá vrchní věc totiž pohybuje nejdříve tím, co je nižší než ona v jejím stupni a řádu, a to nejen v ohledu tělesném, nýbrž i duchovním. Tak pohybuje všeobecná duše dušemi zvláštními; rozumová duše působí na smyslovou a smyslová na vegetabilní; každý díl světa působí na jiný a každý díl je schopen býti jiným uveden do pohybu; na každou část tohoto spodního světa působí nebesa dle své přirozenosti a schopnosti, tak jako část zvířecího těla působí na jeho jinou část. Hoření duchovní svět pohybuje vším, co stojí pod ním, poněvadž v sobě obsahuje všechny bytosti, od první až do poslední, spodních světů. Nebeská tělesa pohybují tělesy světa elementárního, složenými, plozenými a citem nadanými, od začátku až ke středu, skrze hoření, věčné a duchovní bytnosti, které odvisí od prvotního rozumu, jenž jest působícím rozumem, ale také na síle stvořené Božím slovem, kteréžto slovo chaldejští mudrci nazývají Prapříčinou příčin, poněvadž bytosti byly jím vyvozeny a působí rozum teprve po něm následuje. Takováto je spojitost tohoto slova s prvním Původcem, od kterého pochází vše, co bylo stvořeno. Slovo je tedy obrazem Boha; působící rozum je obrazem Slova; duše je obrazem rozumu, naše slovo však je obrazem duše, kterou přirozeným způsobem působí na přírodní věci, poněvadž příroda je dílo slova. Vše vyvolává svůj následek jako otec syna a neexistuje následku bez předcházejícího; následek a předcházející jsou spolu spojeny pevnou souvislostí tak, že když je následek zničen, vrací se k tomu, co bezprostředně předcházelo, až dostihne nebe, pak světové duše, potom působícího rozumu, jímž všechna stvoření existují a jenž sám bytuje v nejvyšším Stvořiteli, v tvůrčím Slovu, k němuž se konečně všechno vrací. Když tedy naše duše chce působiti něco podivuhodného, musí hleděti ku svému původu, aby jím byla posílena a osvícena a od nejvyššího původce obdržela tvůrčí sílu jednotlivými stupni. Musíme si tedy více všimati duší hvězd, než jejich těl, více nadnebeského duchovního světa, než nebeského tělesného, poněvadž onen je vznešenější, i když i tento jest ke světu nižšímu poután důležitým vztahem, neboť bez tohoto prostřednictví nemohl by se díti vliv světa vyššího. Kupříkladu slunce, král hvězd, jenž vlastní světlo v nejvyšší plnosti přijímá, je před všemi ostatními hvězdami od světa duchovního, poněvadž jeho duše je nejschopnější k přijetí tohoto duchovního lesku. Kdo tedy chce nabýti vlivu slunečního, musí pozorovati slunce, a to nikoliv jen dle jeho zevnějšku, nýbrž také dle jeho vnitřního světla. To však může vykonati jen ten, kdo se obrátí k duši slunce, k ní se připodobní a duchovním okem do sebe pojme jeho duchovní světlo, tak jako vnímá tělesným okem jeho světlo viditelné. Takový člověk bude naplněn jeho leskem a přijme do sebe jeho duchovní světlo. Nadán takovýmto osvětlením vpravdě se mu připodobní a takto posílen dosáhne onoho nejvyššího jasu a všech tvarů, jež na něm jsou účastny. Když tedy přijal světlo nejvyššího stupně, přiblíží se jeho duše dokonalosti, stane se podobnou duchům slunečním, dosáhne vlastností a osvětlení nadpřirozené síly a bude se těšiti v její moci, když všechnu svou důvěru položí v nejvyššího Tvůrce. Především nutno prositi o vyslyšení a pomoc Stvořitele celého světa, a to nejenom ústy, avšak také náboženským obřadem a pokornou duší horlivými a neustálými prosbami, aby Bůh ráčil osvítiti jeho ducha a zbaviti ho temnoty, jimiž tělo zastíňuje duši.